

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΓ'

ΤΕΥΧ. Α'

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

1-15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1996

ΑΡΙΘ. 13

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ Γ'

Τὴν 23ην Ἰουλίου 1996 ἐξεδήμησεν αἰφνιδίως πρὸς Κύριον ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κυρὸς Παρθένιος Γ'. Ὁ θάνατός του προήλθεν ἐξ ἀνακοπῆς τῆς καρδίας ἐν τῇ νήσῳ Ἀμοργῶ, ἐνθα προετίμα νὰ διέρχεται τὰς διακοπὰς αὐτοῦ. Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ἡ ἐξ Ἀμοργοῦ

Πρόεδρος τῆς «Νέας Δημοκρατίας» κ. Μ. Ἐβερτ.

Συμφώνως πρὸς ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως ἐτηρήθη δημόσιον πένθος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἦσαν ἀνηρτημένα καὶ ἐκυμάτιζον μεσίτοι αἱ σημαῖαι τῶν δημοσίων, δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν καταστημάτων, ὡς καὶ τῶν καταστημάτων τῶν ΝΠΔΔ, Τραπεζῶν καὶ Ὄργανισμῶν Κοινῆς Ὁφελείας. Ἡ σορὸς τοῦ Πατριάρχου — δημοσίᾳ δαπάνῃ καὶ μετ' ἀπονομῆς τιμῶν δι' Ἀρχηγὸν Κράτους — μετεφέρθη ἐπὶ κιλίβαντος πυροβόλου εἰς τὸ Ἀνατολικὸν Ἀεροδρόμιον Ἀθηνῶν καὶ ἐκεῖθεν ἐπὶ ἑλληνικοῦ στρατιωτικοῦ ἀεροπλάνου C-130 εἰς Κάϊρον. Ἐκεῖ ἐξετέθη εἰς λαϊκὸν προσκύνημα ἐν τῷ Ἱερῷ Καθεδρικῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐνθα τὴν Τρίτην, 30ὴν Ἰουλίου, ἐψάλη ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία.

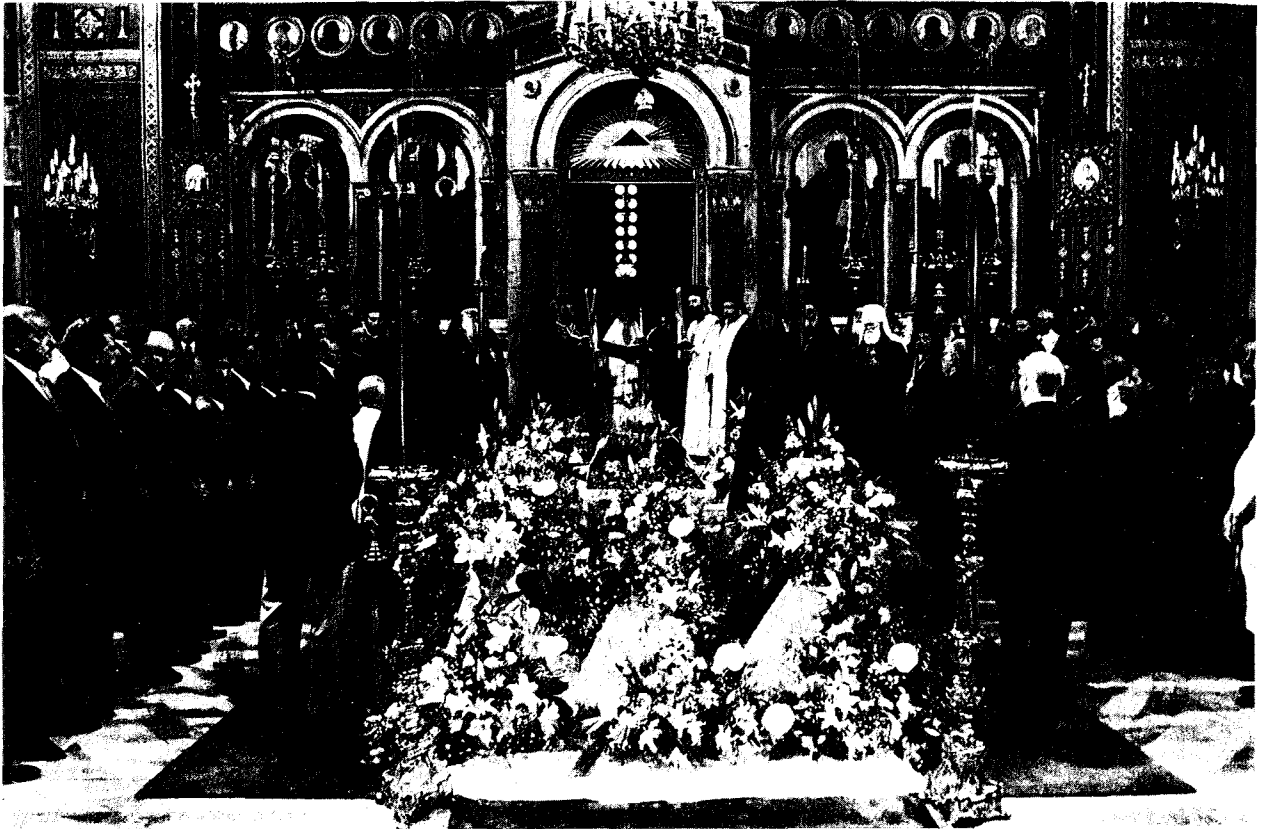
Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν
Τακτικοῦ Μέλους τῆς «Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν»

εἰς Ἀθήνας μεταφερθεῖσα σορὸς μετὰ τοῦ σκηνώματος τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου ἐξετέθη εἰς λαϊκὸν προσκύνημα ἀρχικῶς μὲν ἀπὸ 24ης μέχρι 26ης Ἰουλίου ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀσωμάτων - Πετράκη, ἀπὸ δὲ τῆς 26ης Ἰουλίου μέχρι τῆς εἰς Αἴγυπτον μεταφορᾶς ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱ. Ναῷ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Τὴν Κυριακὴν, 28ην Ἰουλίου, ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ καὶ ἐκπροσώπων τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐψάλη ἐπιμνημόσυνον Τρισάγιον ἐν τῷ αὐτῷ Καθεδρικῷ Ἱ. Ναῷ, εἰς τὸ ὁποῖον παρέστησαν ἐκπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, τῶν πάσης φύσεως Ἀρχῶν, τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου.

Τὴν σορὸν τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Παρθενίου Γ' προσεκύνησαν πλήθη πιστῶν, καί, ἐκτὸς ἄλλων ἐπισήμων, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλος καὶ ὁ

Εἰς τὴν ἐν Κάϊρῳ κηδεῖαν παρέστησαν ἐκπρόσωποι Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Ἐκκλησιῶν. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐξεπροσωπήθη ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ Ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῶν Βλατάδων Σεβ. Μητροπολίτου Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Παντελεήμονος. Ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρέστησαν ὡς ἐκπρόσωποι αὐτῆς ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντῖνος καὶ ὁ πανοσ. ἀρχιμ. π. Μακάριος Φιλοθέου. Ἐπίσης παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Περιστερίου κ. Χρυσόστομος καὶ Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἐξ-

ξεπροσωπήθη υπό του Σεβ. Μητροπολίτου Κιτίου κ. Χρυσοστόμου.

Τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν ἐξεπροσώπησαν ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας κ. Γ. Παπανδρέου, ὁ Ἀναπληρωτὴς Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Γ. Ρωμαῖος, ἡ Ὑφυπουργὸς ΠΕΧΩΔΕ κ. Ἑλ. Παπαζώη καὶ ὁ Ὑφυπουργὸς Ὑγείας κ. Θ. Κοτσῶνης. Ἐξ Ἑλλάδος παρίσταντο καὶ οἱ βουλευταὶ κ.κ. Στ. Παπαθεμελῆς, Β. Κοραχῆς, Θ. Στεφανόπουλος. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔστειλαν στεφάνους ἐκ δάφνης. Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐξεπροσώπηθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας κ. Κ. Πετρίδου.

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ ἐπισημανθῆ τὸ γεγονός, ὅτι εἰς τὴν κηδεῖαν παρέστησαν ἐκπρόσωποι τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ Μακ. Πατριάρχης τῶν Κοπτῶν τῆς Αἰγύπτου κ. Σενούντα. Τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν παρηκολούθησαν καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Αἰγυπτίου Προέδρου Χ. Μουμπάρακ καὶ ἀνώτατοι ἀξιωματοῦχοι τῆς Αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τοὺς ἐπικηδεῖους λόγους των

πάντες οἱ ὁμιληταὶ ἐξύμνησαν τὴν προσωπικότητα τοῦ ἐκλιπόντος.

Ἡ σορὸς τοῦ ἐξ ἡμῶν μεταστάντος ἀειμνήστου Πατριάρχου, κεκαλυμμένη διὰ τῆς γαλανολεύκου, ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν εἰδικὸν χώρον ἐν τῇ κρύπτῃ τοῦ κοιμητηρίου τῆς ἐν Παλαιῷ Καίρῳ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐνθα φυλάσσονται τὰ λείψανα τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας.

Ἡ Ἱστορία, ἡ ὁποία κρίνει ἀπὸ καθολικωτέρας σκοπίας τὰς ἡγετικὰς προσωπικότητας, ὡς καὶ τὰς προθέσεις, τοὺς λόγους, τὰς ἐνεργείας καὶ πράξεις καὶ τὴν ὄλην καρποφορίαν τοῦ συνολικοῦ ἔργου αὐτῶν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρίδῃ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Παρθενίου Γ', τὰ ὁποῖα ἐξαίρονται καὶ ἐν τῷ δημοσιευομένῳ εἰς τὰς ἐπομένους σελίδας ἐπικηδεῖω λόγῳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀξώμης κ. Πέτρου.

Ἦδη, ὅταν ὁ ἐκλιπὼν τὸ ἔτος 1987 εἶχεν ἀνέλθει εἰς τὸν θρόνον τοῦ πρεσβυγενοῦς καὶ παλαιφάτου Ἑλληνορθόδοξου Πατριαρχείου

Ἄλεξανδρείας, ὁ γράφων εἶχεν ἐξάρει τὰ ἕως τότε γνωστὰ χαρίσματα τοῦ τότε ἀναλαμβάνοντος τοὺς οἴκους τῆς ἱεράς ὀλκάδος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου καὶ τῶν ἐπιφανῶν ἁγίων Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου. Εἶχομεν τότε ἐπισημάνει τὰ ἑξῆς: Ὁ Πατριάρχης Παρθένιος Γ' «εἶναι γνωστὸς ἐν τῇ καθ' ὅλου Ὁρθοδοξία καὶ ἐν τῇ Χριστιανικῇ Οἰκουμένῃ ἅφ' ἐνὸς διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν θεολογικὴν του παιδείαν, ἅφ' ἑτέρου διὰ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ὡς Μητροπολίτου Καρθαγένης καὶ διακεκριμένου στελέχους τοῦ Πατριαρχείου Ἄλεξανδρείας, τρίτον διὰ τὴν μετὰ σεμνότητος καὶ συνέσεως εἰρηνοποιὸν καὶ διαλλακτικὴν συμμετοχὴν του εἰς τὰς Πανορθοδόξους Διασκέψεις καὶ τέταρτον διὰ τὴν πεφωτισμένην ἐκπροσώπησιν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τοὺς παντὸς εἶδους οἰκουμενικοὺς διαλόγους καὶ ἐν τῇ Κεντρικῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐν Ἑλλάδι ὁ Πατριάρχης εἶναι ἐπίσης γνωστὸς διὰ τῶν δημοσιευμάτων αὐτοῦ εἰς τὸν ἑλληνικὸν Τύπον, τὰ ὅποια πάντοτε διεκρίνοντο διὰ τὸν ρεαλιστικὸν ἑναρμονισμὸν τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεως μετὰ τῆς ἐκάστοτε ἐπικαιρότητος».

Πᾶσαι αἱ διαπιστώσεις αὗται ἰσχύουν ἔτι περισσότερον σήμερον. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Πατριαρχικῆς διακονίας αὐτοῦ ὁ Παρθένιος Γ', — μολονότι ἐχαρακτηρίζετο ὡς «Πάπας καὶ Πατριάρχης τῆς Μεγάλης Πόλεως Ἄλεξανδρείας, Λιβύης, Πενταπόλεως, Αἰθιοπίας καὶ πάσης Ἀφρικῆς» καὶ μολονότι περιεβάλλετο ὑπὸ τῆς αἰγλῆς τῶν ἀποδιδόμενων εἰς αὐτὸν χαρακτηρισμῶν, καθ' οὓς οὗτος ἦτο «Πατὴρ Πατέρων, Ποιμὴν Ποιμένων, Ἀρχιερεὺς Ἀρχιερέων καὶ τρίτος καὶ δέκατος τῶν Ἀποστόλων καὶ Κριτῆς τῆς Οἰκουμένης» —, διεκρίνετο διὰ τὴν ἀπλότητα, ταπεινοφροσύνην, προσήνειαν καὶ καλωσύνην του, ἔχων πάντοτε συναίσθησιν τοῦ μέτρου. Ἦτο πολὺ ἐργατικὸς καὶ πάντοτε συνεπὴς εἰς τὰς μετὰ τῶν ἄλλων σχέσεις του. Πρὸς ἀναριθμήτους ἀποδέκτας ἔγραφεν ἐπιστολάς «τῇ αὐτοῦ χειρὶ» εἰς πηγαίαν, ἀνεπιτήδευτον καὶ πλήρη θερμότητος ζωντανὴν δημοτικὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιοῦν ἀκόμη καὶ εἰς ἐπισημοὺς λόγους του.

Ὁ ἐκλιπὼν Προκαθήμενος τοῦ Πατριαρχείου Ἄλεξανδρείας διετήρησε ἀμείωτον τὸν εἰλικρινῆ σεβασμὸν καὶ τὴν ἐμπρακτὸν ἀγάπην του πρὸς τὸ πρωτόθρονον ἐν τῇ Ὁρθοδοξία Σεπτὸν Πατριαρχεῖον τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων καὶ πρὸς τὴν τροφὸν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης. Καλλιεργῶν ἀγαθὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ἠγωνίζετο διὰ τὴν ἐκτόνωσιν κρίσεων καὶ παρεξηγήσεων μεταξὺ τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ διὰ τὴν ἐμπέδωσιν καὶ περαιτέρω ἐνεργοποίησιν τῆς ὑπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πανορθοδόξου ἐνότητος.

Ὡς συμπρόεδρος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς καὶ διαφόρων Οἰκουμενικῶν διαλόγων καὶ ἐπιτροπῶν ἠγωνίσθη διὰ τὴν προβολὴν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι βαθμιαίαν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἐπιπροσθούτων ἐμποδίων εἰς τὴν συνδιαλλαγὴν αὐτῆς μετὰ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ τῶν Παλαιοκαθολικῶν, ὡς καὶ μετὰ τῶν διαφόρων Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ συνδιαλλαγὴ αὕτη ἰδιαίτερος ἐπεδιώχθη ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ Μέσῃ Ἀνατολῇ.

Ὡς φορεὺς τοῦ ἑλληνορθοδόξου ἀνθρωπι-

στικού πνεύματος κατεπολέμησε τὰς φυλετικὰς διακρίσεις καὶ ἐδείκνυε μεγάλην ἀγάπην πρὸς πάντας τοὺς Ἀφρικανούς, πρὸς τοὺς ὀποίους μετέδιδε τὸ μήνυμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἑλληνισμοῦ, τοῦθ' ὅπερ ἐκορυφούτο διὰ τῶν προσωπικῶν ἐπαφῶν του κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν περιοδειῶν του ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος. Ἰδιαιτέρως ἐγένετο σκαπανεὺς τοῦ τόσο ἐπικαίρου σήμερον Διαλόγου μεταξὺ Χριστιανισμοῦ καὶ Ἰσλάμ. Μερικαὶ ρητορικαὶ ἐκφράσεις διὰ τοὺς Μωαμεθανούς ἦσαν ἀποτελεσματικῆς φιλίας του πρὸς μερικοὺς ἐξ αὐτῶν, ἡ ὁποία ὑπενθυμίζει τὴν φιλίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε συνάψει πρὸς Μουσουλμάνους καὶ ὁ μέγας ἀγωνιστὴς τῆς Ὁρθοδοξίας ἱερός Φώτιος. Ὁ Πατριάρχης Νικόλαος ὁ Μυστικὸς ἔγραψεν, ὅτι ὁ ἱερός Φώτιος «ἄνθρωπος ὦν τοῦ Θεοῦ καὶ πολὺς τὰ τε θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα, ἤδει ὅτι κὰν τὸ τοῦ σεβάσματος διίστη διατεῖχισμα, ἀλλὰ τό γε τῆς φρονήσεως, τῆς ἀγκινοίας, τοῦ τρόπου εὐσταθῆς, τὸ τῆς φιλανθρωπίας, τὰ λοιπὰ ὅσα κοσμεῖ καὶ σεμνύνει τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν προσόντα, πόθον ἀναφλέγει τοῖς τὰ καλὰ φιλοῦσι τῶν οἷς πρόσεστι τὰ φιλούμενα. Διὰ τοῦτο κἀκεῖνος (ὁ ἰ. Φώτιος) ἐφίλει τοὺς κοσμουμένους ὑπὸ τῶν ἀρετῶν τούτων Μουσουλμάνους, εἰ καὶ μεταξὺ τὸ διαφέρον τῆς πίστεως ἴστατο» (Migne Ἐ. Π. 111,37),

Ὁ Πατριάρχης Παρθένιος Γ' εἶχεν εὐρύτητα ὀριζόντων καὶ ὠραματίζετο τὴν διὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προαγομένου ἱεραποστολικοῦ ἔργου ἐξάπλωσιν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἀφρικὴν. Ἐγένετο θεματοφύλαξ τῶν πνευματικῶν παραδόσεων καὶ θησαυρῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Αἰγυπτιακοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐφρόντιζε διὰ τὴν ἰδρυσιν καὶ ἀκτινοβολίαν Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Ἐμερίμνα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αἰγύπτου. Ἐνεψύχωνε τὸ Ἰνστιτούτον Ἀνατολικῶν Σπουδῶν, τοῦ ὁποίου ἦτο Πρόεδρος. Συνειργάζετο ἀρμονικῶς μετὰ τῶν Ἀραβοφώνων Ὁρθοδόξων τῆς Αἰγύπτου καὶ μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων τῆς Ἀφρικῆς. Ἀνέπτυσσε πολλὰς πρωτοβουλίας διὰ

τὴν ἐνότητά τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ διὰ τὴν ἐνεργοποίησιν τοῦ δυναμισμοῦ αὐτοῦ μετὰ τῆς πίστεως ἐκεῖνης, τὴν ὁποίαν ἐξέφρασε διὰ τοῦ πατριαρχικοῦ ἐνθρονιστηρίου λόγου του, εἰπών: «Εἶμαστε λίγοι οἱ Ὁρθόδοξοι εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Εἶμαστε, ὅτι μείναμε, τὸ λῆμμα, ἡ μικρὰ ζύμη, ποὺ μπορεῖ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ ζυμώσει ὅλο τὸ φύραμα. Ὁ Θεὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν μετρᾶνε μὲ μέτρα καὶ σταθμὰ ἀνθρώπινα, γιὰτὶ καὶ οἱ λίγοι εἶναι πολλοί, ὅταν ὁ ἀγώνας των εἶναι καλὸς καὶ ἔχει μέσα του πνοὴν Θεοῦ».

Τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ ἐργαζόμενοι διὰ τὸ παρὸν περιοδικὸν ἐκφράζουν τὴν λύπην των διὰ τὴν πρὸς Κύριον αἰφνιδίαν ἐκδημίαν τοῦ Πατριαρχοῦ Ἀλεξανδρείας κυροῦ Παρθενίου Γ' καὶ εὐχονται ὀλοψύχως, ὅπως ὁ Κύριος ἀφ' ἐνὸς τάξει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀναδείξει τὸν κατάλληλον διάδοχον καὶ συνεχιστὴν τοῦ ἔργου του.

Ἡ συνέχεια τοῦ κυρίου ἀρθρου «Τὸ ἔργο τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ὑπὸ ρωμαιοκαθολικῆ ὀπτικῆ γωνία» ἀναβάλλεται γιὰ τὸ προσεχὲς τεύχος, ἔνεκα πληθώρας ὕλης.

Δημητρίου Τρακατέλλη, μητροπολίτου Βρεσθῆνης, **ΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΕΡΜΗΝΕΥΟΥΝ.** Ἀπόψεις Πατερικῆς Βιβλικῆς Ἑρμηνείας. Ἀθήνα 1996, σχῆμα 14,5X22,5 ἐκατ., σσ. 256.

Ἡ Ἁγία Γραφή ἀποκαλύπτει στὸν ἄνθρωπο — ὅπως ἐπισημαίνει ὁ Σεβ. συγγραφεὺς — ἓναν θαυμαστό, μοναδικὸ καὶ ὑπέροχο κόσμον: τὸν κόσμον τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ὁ ὁποῖος, ὅμως, δὲν προσεγγίζεται πρόχειρα καὶ εὐκόλα. Στὴν ἐξερεύνησίν του καὶ στὴν κατανόησίν του χρειάζονται ὀδηγοὶ προικισμένοι μὲ σοφία καὶ ἀγιότητα. Τέτοιοι ὀδηγοὶ εἶναι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Πλευρὲς τοῦ ὑπέροχου ἐρμηνευτικοῦ ἔργου τους παρουσιάζει τὸ θαυμάσιον καὶ σὲ ἐμφάνισιν αὐτὸ βιβλίον, παραθέτοντας δείγματα τῆς κολοσσαίας, πολυσύνθετης καὶ ἀκτινοβόλου ἐξηγητικῆς προσφορᾶς τους.

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ 140ῆς ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1.9.1996 - 31.8.1997)

Τὰ Μέλη τῆς ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Εἰς τὸ μέσον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος, Σύρου κ. Δωρόθεος, Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος, Παραμυθίας κ. Τίτος, Χίου κ. Διονύσιος, Γρεβενῶν κ. Σέργιος, Ἱερισσοῦ κ. Νικόδημος, Νικοπόλεως κ. Μελέτιος, Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεος, Νικαίας κ. Ἀλέξιος. Ἐπίσης ὁ Ἀρχιγραμματεὺς Θεοφ. Ἐπίσκοπος Διαυλείας κ. Δαμασκηνὸς καὶ οἱ Γραμματεῖς πανοσ. Ἀρχιμανδρίται κ.κ. Σεραφεῖμ Παπακώστας καὶ Γρηγόριος Τσάκαλης. (Ἀπουσιάξε ὁ Σεβ. Κορίνθου κ. Παντελεῖμων).

Ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν α' συνεδρίαν αὐτῆς (10.9.1996) τῆς 140ῆς Συνοδικῆς Περιόδου (1.9.1996 ἕως 31.8.1997) συνεκρότησε τὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια, διώρισε τοὺς Σεβ. Συνέδρους ὡς Μέλη τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, συνεκρότησε τὰ Ὑπηρεσιακὰ καὶ τὰ Συμβούλια τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν κ.λπ., ὡς κάτωθι:

Α. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικῶν Δικαστηρίων:

α) Πρόεδρος ὁ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος.

β) Τακτικὰ Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Παραμυθίας κ. Τίτος, Χίου κ. Διονύσιος, Ἱερισσοῦ κ. Νικόδημος καὶ Νικαίας κ. Ἀλέξιος.

Β. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικῶν Δικαστηρίων:

α) Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ.

β) Τακτικὰ Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Κο-

ρίνθου κ. Παντελεήμων, Τριφυλίας κ. Στέφανος, Σύρου κ. Δωρόθεος, Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος, Γρεβενῶν κ. Σέργιος καὶ Νικοπόλεως κ. Μελέτιος.

γ) Ἀναπληρωματικὸν μέλος δι' ἀμφοτέρω τὰ Δικαστήρια ὀρίζεται κατὰ νόμον ὁ Σεβ. Ναυπάκτου κ. Ἰερόθεος.

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ

Συνοδικὰ Μέλη εἰς τὰς διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 590/77 συσταθείσας Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς ὀρίζονται οἱ ἑξῆς Σεβ. Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς:

1. Ἀρχιγραμματείας: Ὁ Σεβ. Χίου κ. Διονύσιος.
2. Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Μουσικῆς: Ὁ Σεβ. Ναυπάκτου κ. Ἰερόθεος.
3. Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικῆς Ἔργου: Ὁ Σεβ. Ἱερισσοῦ κ. Νικόδημος.
4. Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων: Ὁ Σεβ. Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος.
5. Μοναχικοῦ Βίου: Ὁ Σεβ. Νικαίας κ. Ἀλέξιος.
6. Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καὶ Νεότητος: Ὁ Σεβ. Νικοπόλεως κ. Μελέτιος.
7. Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων: Ὁ Σεβ. Κορίνθου κ. Παντελεήμων.
8. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως τοῦ Κλήρου: Ὁ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος.
9. Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων καὶ Διαφωτίσεως: Ὁ Σεβ. Γρεβενῶν κ. Σέργιος.
10. Ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων: Ὁ Σεβ. Τριφυλίας κ. Στέφανος.
11. Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εὐποιίας: Ὁ Σεβ. Σύρου κ. Δωρόθεος.
12. Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν: Ὁ Σεβ. Παραμυθίας κ. Τίτος.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Α. Ἀνώτερον Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκκλησίας (Α.Υ.Σ.Ε.):

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Γρεβενῶν κ. Σεργίου.

Β. Τριμελὲς Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον διὰ θέματα ὑπαλλήλων Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν:

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Σύρου κ. Δωρόθεος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Νικαίας κ. Ἀλεξίου.

Γ. Τριμελὲς Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον διὰ θέματα ὑπαλλήλων Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ Ἱ. Μητροπόλεων:

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Τριφυλίας κ. Στέφανος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Νικοπόλεως κ. Μελετίου.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

1. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

α) Τακτικὰ Μέλη: 1) Ὁ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος. 2) Ὁ Σεβ. Παραμυθίας κ. Τίτος.

β) Ἀναπληρωματικὰ Μέλη: 1) Ὁ Σεβ. Γρεβενῶν κ. Σέργιος. 2) Ὁ Σεβ. Νικαίας κ. Ἀλέξιος.

2. Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.

Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ. Ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ ὁ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος.

Τακτικὸν Μέλος ὁ Σεβ. Σύρου κ. Δωρόθεος, με ἀναπληρωτὴν τὸν Σεβ. Χίου κ. Διονύσιον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος.

ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ «ΔΙΠΤΥΧΩΝ»

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Χίου κ. Διονύσιος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἱερισσοῦ κ. Νικοδήμου.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπή: 1) Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ, πρόεδρος, 2) Ὁ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, 3) Ὁ Σεβ. Δράμας κ. Διονύσιος, καὶ 4) Ὁ Σεβ. Ναυπάκτου κ. Ἰερόθεος.

ΣΧΕΣΕΩΝ

ΜΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΝ ΕΝΩΣΙΝ

Ὁ Σεβ. Νικοπόλεως κ. Μελέτιος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)

'Αριθ. Πρωτ. 2666
Διεκπ. 987

'Αθήνησι τῆ 28ῃ Αὐγούστου 1996

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος», ὡς καὶ τὸν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 489/206/14.2.1996 Συνοδικοῦ ἐγγράφου δημοσιευθέντα Προκαταρκτικὸν Πίνακα τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφήν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς 'Αρχιερατείαν 'Εκλογίμων, δημοσιεύομεν κατωτέρω τὸν καταρτισθέντα ὑπὸ τῆς Διαρκoῦς 'Ιερᾶς Συνόδου ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς 26.8.1996 «Τελικὸν Πίνακα ὑποψηφίων κληρικῶν», ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῶν 'Ιερῶν Κανόνων ὀριζόμενα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα πρὸς ἐγγραφήν αὐτῶν εἰς τὸν Πίνακα τῶν πρὸς 'Αρχιερατείαν 'Εκλογίμων.

ΤΕΛΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ
ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ
ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

1. 'Αρχιμ. Μάξιμος 'Αδαμίδης, 'Ι. Μητρο. Ν. Σμύρνης
2. 'Αρχιμ. 'Ιερόθεος 'Αργύρης, 'Ι. Μητρο. 'Υδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης
3. 'Αρχιμ. Δημήτριος 'Αργυρός, 'Ι. Μητρο. 'Ιωαννίνων
4. 'Αρχιμ. Καλλίνικος Δεμενόπουλος, 'Ι. Μητρο. 'Υδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης
5. 'Αρχιμ. 'Ιερόθεος Ζαχαρῆς, 'Ι. Μητρο. Πατρῶν
6. 'Αρχιμ. Σεραφεῖμ Καχριμάνης, 'Ι. Μητρο. 'Ιωαννίνων
7. 'Αρχιμ. Δαμασκηνὸς Κοντόπουλος - Τσιούμας, 'Ι. Μητρο. Ν. 'Ιωνίας καὶ Φιλαδελφείας
8. 'Αρχιμ. Θεόφιλος Λεμοντζῆς, 'Ι. Μητρο. Βεροοίας καὶ Ναούσης
9. 'Αρχιμ. Προκόπιος Πετρίδης, 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν
10. 'Αρχιμ. 'Ιγνάτιος Ριγανᾶς, 'Ι. Μητρο. 'Ιερισσοῦ καὶ 'Αγ. 'Ορους
11. 'Αρχιμ. Χρῦσανθος Στελλάτος, 'Ι. Μητρο. Πατρῶν
12. 'Αρχιμ. Πορφύριος Τζόκας, 'Ι. Μητρο. 'Ιωαννίνων
13. 'Αρχιμ. 'Αγαθάγγελος Χαραμαντίδης, 'Ι. Μητρο. Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

'Εντολῆ τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου
'Ο 'Αρχιγραμματεὺς
† 'Ο Διαυλείας Δαμασκηνὸς

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΥΡΟΝ ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ Γ' († 23.7.1996)

Σεβασμία Χορεία τών Ἀγιωτάτων Ἀρχιερέων τών ἀπό περάτων τῆς Ὁρθοδοξίας συνελθόντων, Σεβάσμοι καὶ Ἀγιώτατοι Ἐκπρόσωποι τών Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, Ἐξοχώτατοι κύριοι Ὑπουργοὶ Ἐκπρόσωποι τῆς Μητέρας Ἑλλάδος, Ἐξοχώτατοι Ἐκπρόσωποι τῆς Κύπρου, Ἐξοχώτατοι Ἐκπρόσωποι τῆς ἀγαπητῆς δευτέρας Πατρίδος τῆς Αἰγύπτου, Ἐντιμώτατοι

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀξώμης κ. ΠΕΤΡΟΥ

Πρόεδροι καὶ Ἀρχοντες τών ἱστορικῶν Κοινοτήτων μας εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τών διαφόρων Ἀδελφοτήτων, Συλλόγων καὶ Σωματείων, Ἐκπρόσωποι τών Γραμμάτων, Ἀρχοντες Εὐεργέτες καὶ Ὀφφικιοῦχοι τοῦ Παλαιφάτου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, πενθοφοροῦντα καὶ ἀπορφανισθέντα ὀρθόδοξα τέκνα τῆς Αἰγύπτου καὶ Πάσης τῆς Ἀφρικῆς.

Μὲ αἰσθήματα πόνου ψυχῆς καὶ καρδίας, ἐπληροφορηθήμεν τὴν εἰς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου μας Κυροῦ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ τοῦ Γ' ἐπισυμβάσαν τὴν 23ην Ἰουλίου, εἰς τὸ ἀγαπημένο Του νησί, τῆς Παναγίας τῆς Χοζοβιώτισσας, τὴν Ἀμοργό, νησί τῆς Ἑλλάδος μας. Τὸ νησί ποῦ ἀγαποῦσε, τὸ νησί ποῦ κάθε χρόνο ἐπεσκέπτετο καὶ ἐπροσκυνοῦσε τὴν Παναγίαν Του, πάνω στοὺς βράχους, δέχθηκε τὴν τελευταίαν του πνοή. Ἐκεῖ ἐξέπνευσε, ἐκεῖ ἄφησε τὸν γῆϊνον κόσμον, διὰ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὰ οὐράνια σκηνώματα. Οὕτως ἐπεθύμει ἡ ἀγία Του ψυχὴ, καὶ οὕτως ἠθέλησε Κύριος ὁ Θεός. Ὁ λαὸς ποῦ τὸν ἐτιμοῦσε καὶ τὸν ἐχαίρετο ἐπὶ χρόνια, ἐδέχθη καὶ τὴν τελευταίαν πατριαρχικὴν Του εὐλογίαν.

Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς Παρθένιος ὁ Γ', Ἄρης Κοϊνίδης κατὰ κόσμον, προτοῦ συμπληρώσει τὴν 10ετίαν τῆς λαμπρᾶς καὶ ἱστορικῆς Πατριαρχείας Του, ἄφηκε ἀτέλειωτο τὸ κατὰ Θεὸν ἔργον Του ὑπὲρ τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τοῦ Παλαιφάτου Πατριαρχείου Του, εἰς τὸ ὅποιον καὶ διὰ τὸ ὅποιον ἠγάλωσε τὰ 76 ἔτη τῆς ζωῆς Του.

Ἡ καταγωγή Του ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς Ἑλλάδος, τὸ μυροβόλο νησί τῆς Χίου, ποῦ τὸ θυμίαμα τῆς ψυχῆς τών ἀνθρώπων ἀναμειγμένον μὲ τὸ ἄρωμα τών λουλουδιῶν τοῦ νησιοῦ ἀνήρχετο εὐλαβικὰ εἰς τὸν Θεὸν Δημιουργόν.

Γέννημα καὶ θρέμμα μιᾶς ἄλλης μοσχοβόλου Πόλης, τῆς ἱστορικῆς πόλης τοῦ Πόρτ-Σάιντ τῆς Αἰγύπτου. Ἐκεῖ ποῦ ἐνώνετο ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς μὲ τὸν αἰγυπτιακὸν πολιτισμόν. Ἐκεῖ ποῦ διασταυροῦνται δύο Χῶρες τῆς Μεσογείου, ἡ Ἑλλάδα καὶ ἡ Αἴγυπτος. Ἐκεῖ ποῦ ἀδελφικὰ ἔζησαν ἐπὶ αἰῶνες καὶ ζοῦν δύο λαοί, κυρίαρχοι, ὁ Αἰγυπτιακὸς καὶ ὁ Ἑλληνικὸς, ἐκεῖ ποῦ δύο μονοθεϊστικαὶ Θρησκείαι συναντῶνται, ὁ Χριστιανισμὸς μὲ τὸν Ἰσλαμισμό. Ἐκεῖ ποῦ τὸ Βυζάντιον ἔστελλε τὰ μηνύματα τῆς ἀγάπης του, καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἐτελείωσε τὴν μέσσην Παιδείαν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα τῆς ἱστορικῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος τοῦ Πόρτ Σάιντ, καὶ εἰς τὴν συνέχειαν ἐστάλη ἀπὸ τὸν μακαριστὸν Πατριάρχην ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ τὸν Β' εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἦτο περήφανος δι' αὐτήν. Δὲν τὴν ἐλησμόνησε ποτέ του, καὶ πόσα τὰ καλὰ καὶ ὠραῖα δὲ ἔλεγε πάντοτε δι' αὐτήν. «Ἡ τροφὸς Σχολή μου, ἡ παντοτινὴ Χάλκη μὲ τὴν Θεολογικὴν τῆς Σχολῆν, ἡ Μονὴ τῆς Ἀγίας Τριάδος. Ἐκεῖ διακονοῦσα τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς λαϊκὸς ἀκόμη». Ἐκεῖ καὶ ἡ διατριβὴ του. Καὶ ἡ συνέχεια ἡ ἀδιάκοπη, ὁ κόπος του, ἡ ἀγάπη Του διὰ τὴν ἐργασίαν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον μας, ἀναφέρεται εἰς τὸ Βιβλίον, ποῦ ἔγραψε στὴν Ἀλεξανδρείαν καὶ τὸ ἐξέδωκε τὸ 1994, «Λίγες Γραμμὲς γιὰ λίγα χρόνια», ἔτσι τὸ ὀνόμασε καὶ τὸ ἐπιτιλοφόρησε.

Καὶ γράφει εἰς τὸν πρόλογον: «Εἶναι ὅ,τι ἀκολουθεῖ, μία ἀναδημοσίευση ταπεινῶν ἄρθρων, ἀπὸ τὸν Πάνταινον καὶ τὸν Ἐκκλησιαστικὸν Φάρον, τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ μας Πατριαρχείου, χωρὶς ἰδιαίτερες ἀξιώσεις, ἀπὸ τὸ 1991 ἕως τῶ-

Ὁ μακαριστὸς Πατριάρχης Παρθένιος εἰς συλλείτουργον μετὰ τοῦ Μακ. Μόσχας κ. Ἀλεξίου.

ρα... Δὲν ὑπάρχει Πάνταϊνος χωρὶς μιὰ δημοσίευση, μὲ τὰ ἀρχικά, ἢ ὀλόκληρο τὸ ὄνομα καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ Διακόνου, τοῦ Πρεσβυτέρου καὶ τοῦ Ἐπισκόπου — πού τὸ θέλησε νὰ ᾿μαι ὁ Θεὸς αὐτὴν τὴν ὥρα — μὲ τὴν παρουσία μου, τοῦ ἀρχidiaκόνου, τοῦ Γραμματέα τοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ δικαστικοῦ, τοῦ ἀρχιγραμματέα, τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τοῦ Μητροπολίτου... Ἄπὸ ὅ,τι ἔγραφα τότε, δὲν διορθῶνω τίποτε. Τὰ ἴδια πιστεύω, καὶ ἄς εἶναι ἀπλὰ γραμμένα, τὰ ἴδια καὶ ἀπαράλλακτα γραμμένα, χωρὶς φόβο ἢ πάθος, μὲ τόλμη ἀρκετὲς φορὲς καὶ προκαλώντας ἄλλες τόσες φορὲς καὶ τώρα. Θὰ ἴθελα αὐτὴν τὴν ὥρα νὰ σημειώσω, γράφει, ὅ,τι χρέος ἔχομε νὰ τολμήσουμε, νὰ μὴ διστάζουμε, καὶ νὰ πιστεύουμε στὴν ἱστορία μας καὶ τὴν παράδοσή μας, πού δὲν ἔχει σταματήσει σὲ κανένα αἰῶνα, σὲ κανένα χρόνο, μέρα ἢ ὥρα, ἀλλὰ συνεχίζεται, δὲν σταματάει, καὶ δημιουργεῖται καὶ δημιουργεῖ, γιατί ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τῆς Ἐκκλησίας μας, προχωρεῖ, ἀλλάσσει, δεμένη ὅμως μὲ τὰ πρῶτα χρόνια, χθὲς καὶ σήμερα καὶ αὔριον ἢ ἴδια, ἀλλὰ τωρινή, τῆς ὥρας πάντα, καὶ καλλίτερη, καὶ βαθύτερη καὶ πὺδ ἀνοιχτή, καὶ πὺδ ἀπλωμένη στὸν κόσμο, στοὺς ἀνθρώπους, στὸ σύμπαν.

»Δὲν ἔχει ὄρια, σύνορα, ἀναχωρεῖ, προχωρεῖ,

ἀγκαλιάζει ὅλα, καὶ νικάει τὰ πάντα, στ' ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μας».

Νεαρὸς Διάκονος, ἀκούραστος συνοδὸς τοῦ Πατριάρχου Χριστοφόρου, ἀκόμη καὶ στὴν Ρωσία, κατὰ τὴν ἐκλογή τοῦ Πατριάρχου τότε Ἀλεξίου τοῦ Α', τὸ 1945. Καὶ μετὰ, ὅπως τὰ λέει πὺδ πάνω ὁ ἴδιος, Γραμματεὺς τοῦ Πατριαρχείου, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος, Μητροπολίτης Καρθαγένης ἀπὸ τὸ 1958. Ἀκούραστος εἰς τὴν μελέτην, εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν ἀρθρῶν καὶ τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν εἰς τὰ περιοδικὰ τοῦ Πατριαρχείου μας, καὶ εἰς τὸν ἡμερησίον Τύπον. Πολλὲς φορὲς ὑπηρετῶν ὡς Καθηγητῆς εἰς τὰ Ἑλληνικά μας Σχολεῖα, ἔβαζε πρόχειρον διαγώνισμα εἰς τοὺς μαθητάς, διὰ νὰ βοῆ τὸν χρόνον νὰ γράψῃ ἓνα ἄρθρον, ἔτσι μοῦ ἔλεγε, ἐπὶ 24 χρόνια, ἀπὸ τότε πού τὸν γνώρισα γιὰ πρῶτην φορὰν. Ἄλλὰ ἡ προσευχὴ του, προσευχὴ ἑνὸς δούλου τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, ἀδιάκοπη εἴτε ἰδιωτικά, εἴτε δημόσια. Παρῶν εἰς τοὺς Ναοὺς μας, τὰς Ἱερὰς Ἀκολουθίας μας. Κατείχετο πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν, πῶς θὰ προσφέρει καλύτερα τίς ὑπηρεσίες του, εἰς τὸ ὑπόργημα πού εἶχε ἀφιερῶθει καὶ πού ὁ Θεὸς τοῦ προσέφερε. Νεαρὸς ἀκόμη εἶχε περιβληθεῖ τὸ τίμιο ῥάσο τοῦ κληρικοῦ. Ἐνωθε καὶ διὰ τοῦτο, παρὰ τὸ νεαρὸν τῆς

ηλικίας του, φόβον και αγάπην, ζήλον ατέρμονα και διακατείχεται από τὸ ἄγχος νὰ πληροφορήσῃ πιδ σωστά τὴν διακονίαν του, διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του.

Ἄν και προήρχετο ἀπὸ τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, τὴν τροφὸν Του Σχολὴν, ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, ἀπὸ τὸν Ἀπόδημον Ἑλληνισμόν τῆς Αἰγύπτου, πολὺ ἐνωρὶς διεκρίθη ἐπιστημονικῶς καὶ ὀρθοδόξως ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, τὴν τότε Θεολογικὴν Σχολὴν, τὸν ἀείμνηστον Καθηγητὴν Ἀμίκα Ἀλιβιζάτον, πρωτίστως δὲ ἠγαπήθη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἡ ὁποία και νέον ἀκόμη τὸν ἐτίμα και τὸν ἐφρόντιζε. Ἐστάλη διὰ σπουδᾶς εἰς τὴν Ἀγγλίαν και ἠρίστευσε. Ἐπέστρεψε εἰς τὴν ἀγαπημένην Του Ἀλεξανδρείαν, τὸ Πατριαρχεῖον του, σεμνὸς κληρικὸς, πλούσιος εἰς τὴν καρδίαν μετὴν ἀγάπην Του, και συνέχισε νὰ ἐργάζεται ἀδιάκοπα. Καὶ ἀπὸ τὸ 1958 ὡς Μητροπολίτης Καρθαγένης ἀφοσιωμένος εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του. Ἐκεῖ Ἐκκλησίες, Σχολεῖα, Κοινότητες, Σωματεῖα, μέσα σὲ 6 Χῶρες τῆς Ἀφρικῆς. Ἀκούραστος περιόδευε, νὰ διδάξῃ, νὰ νουθετήσῃ, νὰ ἀγιάσῃ τὸν Λαὸν τοῦ Θεοῦ. Νὰ οἰκοδομῇ εἰς Χριστὸν και εἰς Ὁρθοδοξίαν. Νὰ ἐπιλύῃ τὰ διάφορα ζητήματα και θέματα, σκληρὰ, δύσκολα ἐνίοτε, και ὅπως ἀπαιτοῦσαν οἱ καιροί.

Εἶναι, ἀγαπητοὶ μου Ἀδελφοί, πολὺ δύσκολον τὸ ἔργον τῆς διαπομπάνσεως τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Πολιτικὲς καταστάσεις, ἐπαναστάσεις, ἀλλαγὲς Ἀρχηγῶν Κρατῶν, ἐμφύλιοι πόλεμοι, δὲν τὸν ἐπτόησαν, δὲν τὸν ἐφόβησαν. Ἀναχώρησις ποιμνίου του, κλείσιμον Ἰδρυμάτων τῆς Ἐπαρχίας του, φόβος και τρόμος εἰς βάρος τῶν ξένων. Ὅμως ἀκλόνητος, ἀφοβος, πιστὸς εἰς τὴν διακονίαν του, ἐπαρηγόρει, ἐβόηθει, ἔδινε κουράγιον, ἐλπίδα, θάρρος και δύναμη. Ἀπέφυγε τὸν κίνδυνον τοῦ πανικοῦ εἰς τοὺς Χριστιανούς του, ἀλλὰ τὸ πλῆρωμα τὸ χριστεπώνυμον ἠλλατοῦτο, ἠλαττοῦτο σὲ συντριπτικὸν ἀριθμὸν, και ἡ ἄλλοτε ἀνθοῦσα Μητρόπολις Βορείου Ἀφρικῆς, μετὰ τὰ 6 Κράτη, ἠλαττώθη σημαντικά. Καὶ ὁμως ὁ δεσμὸς μετὰ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ τῆς Ἐπαρχίας Του, τὸν ἦγωνε ὅπου και ἂν εὑρίσκετο, εἴτε εἰς τὴν Μητέρα Ἑλλάδα, παλιννοστοῦντα, εἴτε διεσπαρμένον εἰς τὰς 4 Ἠπείρους.

Τὸ ἔτος 1968 ἐκλέγεται Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας και Πάσης Ἀφρικῆς ὁ ἀλήστου μνήμης κυρὸς ΝΙΚΟΛΑΟΣ ὁ Στ'. Τὸν συγκαταλέγει πρῶτον μεταξὺ τῶν συμβούλων Του, πρῶτον μεταξὺ τῶν Συνεργατῶν Του, πρῶτον θὰ ἔλεγε κανεὶς Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας και Πάσης Ἀφρικῆς. Τοῦ ἐμπιστεύεται τὴν ὄλην διεκκλησιατικὴν ἐργασίαν τοῦ Πατριαρχείου, διορθόδοξον, διαχριστιανικὴν. Ὁ αὐστηρὸς και παραδοσιακὸς Πατριάρχης Κυρὸς ΝΙΚΟΛΑΟΣ, τῆς Χάλκης ἐπίσης πτυχιούχος, γόνος τῆς Βασιλί-

δος τῶν Πόλεων, ἄσχετος, νέος κληρικὸς, μετὰ τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, τοῦ ἐμπιστεύεται τοῦ Μητροπολίτου Καρθαγένης Παρθενίου ὄλα, τὰ πάντα, γύρω ἀπὸ τὴν κίνησιν τοῦ Πατριαρχείου, μετὰ τὰς Ἐκκλησίας ὄλας και τὸν Οἰκουμενισμόν. Μεγάλον τὸ φορτίον, σκληρὴ ἡ ὑπηρεσία, δύσκολος ὁ ἀγώνας, ποὺ ἀπαιτοῦσε ἄνδρα μεγάλης πνευματικῆς και μορφωτικῆς ὀλκῆς, ὀξείας μαθήσεως και διπλωματικότητος, ἀλλὰ και προσηλωσεως εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, και ἀγάπης πρὸς πάντας.

Και ἀπὸ τὸ 1968 ἀρχίζει μία ζωντανὴ παρουσία τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν Μεγάλην Πορείαν τῆς ἀγάπης, μετὰ ὄλον τὸν Χριστιανικὸν κόσμον. Δουλειά του, πίστις του, εἶναι ἡ συναδέλφωσις τῶν Ἐκκλησιῶν και τῶν Ὁμολογιῶν, ὅπου ὑπάρχουν, ὅπου και ἂν εὑρίσκονται, προκειμένου διὰ τοῦ τρόπου τούτου, νὰ ὠφεληθῇ, νὰ ζήσῃ καλύτερες ἡμέρες ἡ ἀνθρωπότης, και νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Κινεῖται ὅπου μπορεῖ και ὅσον μπορεῖ δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν. Δὲν παρελείπει καθόλου νὰ πιστεύῃ εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ Χριστιανισμοῦ, διὰ τοῦ δημιουργηθέντος λαοῦ και κόσμου.

Πρῶτος, ἤρεμος, μετὰ εὐσυνειδησία μεγάλη νύκτα και ἡμέρα εἰργάζεται.

Πρέπει, ἔλεγεν, ὅτι ὑπάρχει ἐπάνω εἰς τὸ Γραφεῖον μου, νὰ τελειώσῃ σήμερα. Δὲν πρέπει νὰ μένῃ τίποτε γιὰ αὔριον. Αὐτὴ ἦτο ἡ ἱκανοποίησις του, νὰ διεκπεραιώσῃ τὴν ἐργασίαν του εἰς ὄλα, ἀμέσως. Δὲν παρέλειπε νὰ ἐπικοινωνῇ μετὰ τὸν κόσμον του, ἔστω μετὰ ἓνα τηλεφώνημα, μετὰ μίαν κάρτα, γραμμὴν πολλὰς φορὲς δύσκολα. Θέλω νὰ ξέρουν ὄλοι οἱ χριστιανοὶ μου, ὄλοι οἱ ἀνθρωποὶ μας, γνωστοὶ και ἄγνωστοι, ὅτι τοὺς σκεπτομαι, τοὺς συμμερίζομαι. Δὲν θέλω νὰ νομίζουν, ὅτι τοὺς ἀγνοῶ, ὅτι ἀπαξιῶ νὰ εἶμαι κοντὰ τοὺς. Τοὺς ἀγαπῶ ὄλους και θὰ τοὺς ἀγαπῶ.

Ἀλλὰ, ἀγαπητοὶ μου, ἐπιλήψῃ με ὁ χρόνος, προκειμένου νὰ σκιαγραφήσω τὴν προσωπικότητα τοῦ ἐνώπιόν μας εὑρισκομένου νεκροῦ Πάπα και Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας και Πάσης Ἀφρικῆς κυροῦ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ τοῦ Γ'. Μετὰ ὀλίγες γραμμὲς ἔδωκα ἐλάχιστα ἀπὸ τὴν σκέψιν και τὴν ἐργασίαν Του. Καὶ νῦν τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας και Πάσης Ἀφρικῆς πενθεῖ, πενθεῖ βαρέως τὴν ἀπώλειαν Του. Καὶ δὲν εἶναι μόνον τὸ Πατριαρχεῖον μας. Εἶναι τὸ σύνολο τῶν Ἐκκλησιῶν και τῶν Θρησκειῶν εἰς ὄλον τὸν κόσμον ποὺ συμμερίζεται τὸ μέγεθος τῆς ἀπωλείας τοῦ Ἀνδρὸς και Πατριάρχου ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ. Τοῦ συγγραφέως, τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Κληρικοῦ, τοῦ Ἐπισκόπου. Καὶ πρῶτον πενθηφοροῦν ἐκτὸς τοῦ Πατριαρχείου μας, θὰ εἶναι τὸ Σεπτὸν μας Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐνώπιον τοῦ Ὁποίου ὁ μακαριστὸς Πατριάρχης ὑπεκλίνεται σὲ βαθύτατον σεβασμὸν και πολλὴν ἀ-

γάπην. Σεβασμὸν καὶ ἀγάπην ἐπεδείκνυε πάντοτε πρὸς ὅλας τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλας τὰ ἄλλας Ἐκκλησίας καὶ τὰς Ὁμολογίας. Ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ, ἔλεγε, δὲν ἐνδιαφέρεται δι' ὅ,τι συνέβη πρὶν ἀπὸ 10 καὶ 15 αἰῶνες, ἦσαν θέματα πολιτικά, προσωπικά, ἀσυνεννοησία, ἀδιαφορία, πείσματα, λανθασμένες ἐρμηνείες. Ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ κοιτάζει πρὸς τὰ ἐμπρός, καὶ αὐτὸ τὸν ἐνδιαφέρει. Καὶ πρῶτον πάντων εἶναι ἡ βασιλεία τῆς ἀγάπης, ἡ ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης, ὁ σεβασμὸς τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Βλέπει νὰ βλέπωμεν μπροστά, εἰς τὸ μέλλον, καὶ ὄχι πίσω εἰς τὸ δυσάρεστον παρελθόν, τῆς διχνοίας, τοῦ μίσους, τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τῆς ὑπερηφάνειας. Μιὰ προσωπικότης παγκοσμίου διαχριστιανικῆς καὶ διαθρησκευτικῆς καὶ διορθοδόξου προβολῆς, μᾶς ἐγκατέλειπε δυστυχῶς. Αἱ σκέψεις του καὶ αἱ ἐνέργειαι Του περιείχον τὴν ὀρθότητα, τὴν λογικὴν, τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα σήμερον. Δὲν ἦτο οὔτε ξένος, οὔτε σκληρὸς εἰς τὰς συζητήσεις του μὲ τὰς διαφόρους Θρησκείας, ἤθελε νὰ πρυτανεῦη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀρετὴ τῆς ἀγάπης, τοῦ δικαίου, τῆς συνδιαλλαγῆς, τῆς συγγνώμης, τῆς ταπεινότητος, τῆς ὁμονοίας, τῆς προόδου, τῆς ἀπλότητος.

Ἦτο σκληρὸς ἀγωνιστὴς ὑπὲρ τῆς φίλης καὶ ἀγαπημένης Του Ὁρθοδοξίας. Ἀλλὰ δὲν ἐπεθύμει νὰ τραβῶνται τὰ ἄκρα. Δὲν ἐφοβεῖτο διὰ τὴν πίστιν του αὐτήν. Καὶ ἠγωνίζετο νὰ πείσῃ ὅλους νὰ καταλάβουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν Ὅποῖον ἐπίστευε, διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν μεταξὺ τῶν Θρησκειῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν προσπάθειαν εἰλικρινείας, διὰ τὴν συνδιαλλαγὴν καὶ τὴν ἀγάπην. Καὶ δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀγάπη Του διὰ τὰς Ἁγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, εἶναι ἀπλετὴ ἡ ἀγάπη Του δι' ὅλοκληρον τὸν κόσμον. Αἱ θρησκευτικαὶ διαιρέσεις καὶ διαφοραὶ δὲν πρέπει καὶ δὲν διαιροῦν τὸν Λαὸν τοῦ Θεοῦ. Τὸν διαιροῦν οἱ ἀνθρωποὶ τῶν πολιτικῶν καταστάσεων, ἔλεγε. Καὶ εἶχε δικαίον, εἶχε ὀρθότητα σκέψεων καὶ συλλογισμῶν. Σήμερον, δυστυχῶς, τὸ παλαίφατον Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς, ἔχασε τὸν δεινὸν οἰακοστροφὸν τοῦ πηδαλίου του, καὶ μαζί του, ὅλη ἡ προοδευτικὴ ἀνθρωπότης. Ἡ ἀγάπη Του πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν ἦτο σφοδρὰ, ὅπως καὶ ἡ ἀγάπη Του καὶ ἡ προσπάθεια Του πρὸς ὅλας τὰς Θρησκείας, τὰς μὴ χριστιανικάς, μεταξύ τῶν ὁποίων τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχε τὸ Ἰσλάμ, εἰς τὴν Χώραν τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ ἔδρα τοῦ Πατριαρχείου μας. Ζοῦνε μαζί μὲ μᾶς, μᾶς ἀγαποῦν, μᾶς ἀνέχονται ἔλεγε. Καὶ ἐμεῖς πρέπει νὰ τοὺς ἀγαποῦμε καὶ νὰ συζητοῦμε μαζί τους, καὶ νὰ τὰ

λέμε ὅλα, μὲ ἀγάπην, μὲ τὴν ἀλήθειαν, χωρὶς πάθος καὶ ἔχθραν.

Ὁ ἑλληνισμὸς Του ἦτο ἀνεριμνητος, ἀπιαστος, χωρὶς τὰ περιορισμένα ὄρια τῶν συνόρων τῆς ἀνθρωπότητος, διότι ἓνας εἶναι ὁ κόσμος καὶ ἓνας ὁ Θεὸς μας. Ἐτοι ἐπίστευε καὶ ἔτοι συνεζήτει πάντοτε.

Ἀλλά, ἀείμνηστε καὶ μακαριστὲ Πατριάρχα, Πάτερ καὶ Δέσποτα, σήμερον θρηνοῦμεν τὸν θάνατόν Σου, τὴν ἀπώλειάν Σου, τὸν ἀποχωρισμὸν Σου, ἀπὸ τὰ πνευματικά Σου τέκνα, ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον.

Σήμερα συμμεριζόμεθα περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν τὸν θησαυρὸν ποῦ ἐχάσαμεν καὶ τὸ τί στοιχίζει δι' ὅλους μας, ἡ ἐγκατάλειψίς σου. Ἀναπαύου ἤσυχα, διότι οἱ ἀγῶνες σου, οἱ προσπάθειές σου, ἡ ὅλη σου ζωὴ, δὲν ἐπῆγαν χαμένες. Θὰ θρηνοῦμεν τὴν ἀπώλειάν Σου, Πατέρα μας, τὰ βήματά Σου. Καὶ τοῦτο, διότι αὐτὸ εἰς τὴν πραγματικότητα εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀγάπη σου πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, μακρὰν θρησκευτικῶν, φυλετικῶν, πολιτικῶν διακρίσεων. Τοῦτο τὸ ἀπέδειξες καὶ μὲ τὴν ἴδρυσιν, πλεον τῶν ἄλλων, τῆς πρώτης Ἰ. Μητροπόλεως Καμπάλας καὶ Πάσης Οὐγκάντας, μὲ Οὐγκαντέζον Μητροπολίτην, τὸν πρῶτον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Πατριαρχείου μας.

Ἡ ἀνθρωπότης ἔχασε τὸν πολῦτιμον συμπαροστάτην της, αἱ Θρησκείαι τὸν ἀξέχαστον βοηθόν τους, ὁ Χριστιανισμὸς τὸν ἀκάματον ἐργάτην του, ἡ Ὁρθοδοξία τὸν εἰλικρινῆ φίλον της καὶ τὸ στήριγμά της, ἡ Αἴγυπτος τὸ παιδί της, ἡ Ἀφρικὴ τὸ σπλάγγχνον της, ἡ Ἑλλάδα τὸν ἀκραϊφνῆ Ἑλληνα πατριώτη, καὶ τὸ Σεπτὸν δευτερόθρονον Πατριαρχεῖον Σου, τὸν μέγαν, τὸν ἀλησμόνητον, τὸν ἠρωϊκὸν Πατριάρχην του.

Σὲ παρακαλοῦμε, μεσίτευε εἰς τὸν Οὐράνιον Θεὸν καὶ Πατέρα μας, νὰ μᾶς ὀδηγῇ εἰς τὰς σκέψεις Σου καὶ εἰς τὰ βήματά Σου, εἰς τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν καλωσύνην τῆς καρδίας Σου.

Μεγάλε Πατέρα, Διδάσκαλε καὶ Καθηγητά, Πάπα καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς Κυρὲ ΠΑΡΘΕΝΙΕ Γ', εἰσερχόμενος εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἱστορίαν, προσεύχου διὰ τὸν Θρόνον ποῦ ἄφησες, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὸν Λαὸν τοῦ Θεοῦ.

Παρθενίου τοῦ Μακαριωτάτου, Θειοτάτου τε καὶ Παναγιωτάτου Πάπα καὶ Πατριάρχου τῆς Μεγάλης Πόλεως Ἀλεξανδρείας, Λιβύης, Πενταπόλεως, Αἰθιοπίας, Πάσης Γῆς Αἰγύπτου καὶ Πάσης Ἀφρικῆς, αἰωνία ἡ μνήμη, αἰωνία ἡ μνήμη, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἑπόμνημα εἰς τὸν Κανόνα τῆς Ἑορτῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ

Ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἔχει θεοπίσει νὰ πανηγυρίζεται ὑπὸ τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, κατὰ τὴν 14ην Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους, «ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς»¹ ἢ ἑορτῇ τῆς «Παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ», εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὑπὸ τῆς Βασιλείσης Ἁγίας Ἑλένης, μητρὸς τοῦ

τοῦ Μεγάλου», — β) Κανὼν Ἰωσήφ, οὗ ἡ ἀκροστιχὶς «τὸ προσκυνητὸν πάντες ὑμνοῦμεν ξύλον», ψαλλόμενος τῇ 1η Αὐγούστου, ὅτε ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν «Πρόδον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ», — γ) Κανὼν Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, ψαλλόμενος τῇ Κυριακῇ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως»⁴.

Συγγραφεὺς τοῦ Κανόνος

Ποιητὴς τοῦ Κανόνος τῆς ἑορτῆς τῆς «Παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ», ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώθη, εἶναι ὁ Κοσμάς ὁ Ἱεροσολυμίτης, Ἐπίσκοπος Μαΐουμᾶ τῆς Φοινίκης.

Οὗτος εἰς πολὺ μικρὰν ἡλικίαν ἔμεινεν ὀρφανὸς καὶ υἰοθετήθη ὑπὸ τοῦ Σεργίου, πατρὸς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ. Ὁ Σέργιος οὗτος περιέβαλλε τὸν θετὸν υἱὸν του μετὰ πολλῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης, οὐδόλως διαχωρίζων τούτον τοῦ φυσικοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πλουσιώτατος δὲ ὢν προσέλαβεν ὡς οἰκοδιδάσκαλον τῶν δύο αὐτῶν υἱῶν του τὸν σοφὸν Ἀσκηρίτην Μοναχὸν Κοσμᾶν τὸν Σικελιώτην, τὸν ὁποῖον ὁ Σέργιος ἐξηγόρασε κατὰ τὸ ἔτος 666 μ.Χ. παρὰ βαρβάρων, οἵτινες μετέφερον αὐτὸν ὡς αἰχμάλωτον ἐκ Σικελίας εἰς Δαμασκόν.

Κοσμάς ὁ Σικελιώτης ἐδίδαξεν εἰς τὰ δύο τέκνα τοῦ κυρίου του «πᾶσαν σοφίαν, θείαν τε καὶ ἀνθρωπίνην»⁵, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος ἀμφοτέροι, γενόμενοι κάτοχοι τῆς Γραμματικῆς, Φιλοσοφίας, Ἀστρονομίας, Μουσικῆς καὶ Γεωμετρίας, κατέστησαν σεβαστοὶ εἰς πάντας.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν των παρὰ Κοσμᾶ τῷ Σικελιώτῃ, οἱ δύο ἀδελφοὶ Κοσμάς καὶ Ἰωάννης μετέβησαν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐξ οὗ καὶ Ἱεροσολυμίτης καλεῖται Κοσμάς ὁ Μαΐουμᾶ, καὶ ἐμόνασαν ἀμφοτέροι εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Σάββα.

Κατὰ τὸ ἔτος 743 μ.Χ. ὁ Κοσμάς προήχθη εἰς Ἐπίσκοπον Μαΐουμᾶ, πόλεως τῆς Παλαιστίνης, ἀνεδείχθη δὲ εἰς ἓνα τῶν σημαντικωτέρων ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως, καὶ δὴ ἐκ τῶν ποιητῶν τῶν Κανόνων. Ὡς πρότυπον αὐτοῦ

Τοῦ Σεβ. Μητροπ. Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας
κ. Κωνσταντίνου

Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἀνευρέσεως κατὰ τὸ ἔτος 325 μ.Χ. τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Κατὰ τὴν σεβάσιμον αὐτὴν ἡμέραν, ἢ ὁποία φέρει «τὰ ἴσα πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Παρασκευήν», ὡς χαρακτηριστικῶς σημειοῦται εἰς τὸ Μηναῖον τοῦ Σεπτεμβρίου², ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἑορτίων ὕμνων, ψάλλεται καὶ ὁ Κανὼν Κοσμᾶ τοῦ Μαΐουμᾶ, ὁ ὁποῖος φέρει ἀκροστιχίδα «Σταυρῶ πεποισθῶς, ὕμνον ἐξερεῦγομαι».

Ὁ ἐν λόγῳ Κανὼν ἀποτελεῖται ἐξ ἐννέα ᾠδῶν, παραλειπομένης, ὡς συνήθως, τῆς δευτέρας τοιαύτης, ἐνῶ εἰς τὴν θ' ᾠδὴν, μετὰ τῶν τριῶν τροπαρίων τῆς ὁποίας περατοῦται ὁ Κανὼν καὶ ὁλοκληροῦνται ἢ ἀκροστιχίς, ὑπάρχει καὶ ἕτερος εἰσμός³ μετὰ τριῶν ὡσαύτως τροπαρίων, καὶ ὁ ὁποῖος μαρτυρεῖ, ὅτι πιθανῶς νὰ ὑπῆρχε καὶ ἕτερος Κανὼν, συμπαλλόμενος κατὰ τὴν ἑορτήν, μὴ συμπεριληφθεὶς ὅμως ὁλόκληρος εἰς τὰς ἐντύπους ἐκδόσεις τῶν Λειτουργικῶν τῆς Ἐκκλησίας βιβλίων.

Ὁ περὶ οὗ Κανὼν Κοσμᾶ τοῦ Μαΐουμᾶ δὲν εἶναι ὁ μόνος, ὅστις ἀναφέρεται εἰς τὸν Τιμὸν τοῦ Κυρίου Σταυρόν. Εἰς τὰ Λειτουργικὰ τῆς Ἐκκλησίας βιβλία περιλαμβάνονται καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι, ψαλλόμενοι ἐπ' εὐκαιρίᾳ διαφόρων γεγονότων. Τοιοῦτοι Κανόνες εἶναι: α) Ἰωάννου τοῦ Μοναχοῦ, ψαλλόμενος τῇ 7ῃ Μαΐου, καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία ἄγει τὴν «μνήμην τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας, ἐπὶ Κωνσταντίνου Βασιλέως, υἱοῦ Κωνσταντίνου

1. Ἐφεσ. 5,19.

2. βλ. Μηναῖον Σεπτεμβρίου ἐκδ. «Φῶς», σελ. 170.

3. «Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου...», βλ. Μηναῖον Σβρίου, ἐνθ' ἀνωτέρω.

4. βλ. τούτους εἰς τὰ Μηναῖα τῶν μηνῶν Μαΐου καὶ Αὐγούστου, ὡς καὶ εἰς τὸ Τριῶδιον, ἐκδ. Ἁπ. Διακονίας.

5. βλ. Μ. Συναξαριστὴν τ. 10, σ. 226

εἰς τὴν ποιητικὴν παραγωγὴν τοῦ Ὁ Ἁγίου Κοσμάς εἶχε Γρηγόριον τὸν Ναζιανζηνόν, τὰ ἔργα τοῦ ὁποίου ὑπεμνημάτισεν⁶.

Εἰς τὴν ποίησιν τοῦ Κοσμά κυριαρχεῖ ἡ λογιότης καὶ ἡ μυστικὴ Θεολογία, γεγονός διὰ τὸ ὁποῖον ἐθαυμάζετο ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων του⁷.

Ὁ Κοσμάς συνέγραψε πλῆθος Τροπαρίων καὶ Κανόνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνεται ὁ Κανὼν εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Κυρίου «Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε».

Κατὰ τὸν Σουΐδαν οἱ ἀσματικοὶ Κανόνες Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ Κοσμά τοῦ Μαΐου-μά «σύγκρισιν οὐκ ἐδέξαντο, οὐδὲ δέξαιντ' ἄν, μέχρις ὁ καθ' ἡμᾶς βίος περαιωθήσεται»⁸.

Κείμενον τοῦ Κανόνος

Ὁ Ποιητὴς διὰ τοῦ Κανόνος εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς «Παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ», ἀναδράμει εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἔθνους καὶ ἀναφέρει ἐν αὐτῷ προτυπώσεις καὶ συμβολισμοὺς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Ὁ Κανὼν ἔχει ὡς κάτωθι:

1. Ὡδὴ Α', εἰρμός. Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς, ἐπ' εὐθείας ράβδῳ, τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε, τῷ Ἰσραὴλ πεζεύσαντι τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς, Φαραὼ τοῖς ἄρμασι κροτήσας ἠνωσεν ἐπ' εὐρους διαγράψας, τὸ ἀήττητον ὄπλον, διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται (Ἐξοδ. 14, 15 ἔξ.).

2. Τὸν τύπον πάλαι Μωσῆς, τοῦ ἀχράντου πάθους, ἐν Ἐαυτῷ προέφηγε, τῶν ἱερῶν μεσοῦμενος. Σταυρῷ δὲ σχηματισθεὶς τεταμέναις τρόποιον, παλάμαις ἤγειρε, τὸ κράτος διολέσας, Ἀμαλὴκ τοῦ πανώλους, διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται (Ἐξ. 17, 8).

3. Ἀνέθηκε Μωϋσῆς, ἐπὶ στήλης ἄκος, φθοροποιοῦ λυτήριον, καὶ ἰοβόλου δῆγματος, καὶ ξύλῳ τύπῳ σταυροῦ, τὸν πρὸς γῆν συρόμενον, ὄφιν προσέδησεν, ἐγκάρσιον ἐν τούτῳ θριαμβεύσας τὸ πῆμα (πάθημα, συμφορὰ, δυστύχημα), διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται (Ἀριθ. 21, 6).

4. Ὑπέδειξεν οὐρανός, τοῦ Σταυροῦ τὸ τρόπαιον, τῷ εὐσεβείας κράτορι, καὶ βασιλεῖ θεόφρονι, ὀχυρῶν ἐν ᾧ δυσμενῶν, κατεβλήθη φρούραγμα,

ἀπάτη ἀνετρόπη δέ, καὶ πίστις ἐφηπλώθη, γῆς τοῖς πέρασι θεία, διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

5. Ὡδὴ Γ', εἰρμός. Ράβδος εἰς τύπον τοῦ μυστηρίου παραλαμβάνεται, τῷ βλαστῷ γὰρ προκρίνει τὸν ἱερέα, τῆ στεριουούση δὲ πρώην, ἐκκλησίαν νῦν ἐξήνηθησε, ξύλον σταυροῦ, εἰς κράτος καὶ στερέωμα (Ἀριθ. 17, 8).

6. Ὡς ἐπαφῆκε ραπιζομένη ὕδωρ ἀκρότομος, ἀπειθοῦντι λαῷ, καὶ σκληροκαρδίῳ, τῆς θεοκλήτου ἐδήλου, ἐκκλησίας τὸ μυστήριον, ἧς ὁ σταυρός, τὸ κράτος καὶ στερέωμα (Ἐξοδ. 17, 6 ἔξ.).

7. Πλευρᾶς ἀχράντου λόγῃ τρωθείσης, ὕδωρ σὺν αἵματι ἐξεβλήθη, ἐγκαινίζον διαθήκην, καὶ ρυπτικὸν (καθαρικὸν) ἁμαρτίας, τῶν πιστῶν γὰρ σταυρὸς καύχημα, καὶ βασιλέων κράτος καὶ στερέωμα.

8. Ὡδὴ Δ', εἰρμός. Εἰσακήκοα Κύριε, τῆς οικονομίας σου τὸ μυστήριον, κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἐδόξασά σου τὴν θεότητα (Ἀββακούμ 3, 1 ἔξ.).

9. Πικρογόνους μετέβαλε, ξύλῳ Μωϋσῆς πηγὰς ἐν ἐρήμῳ πάλαι, τῷ σταυρῷ πρὸς τὴν εὐσέβειαν, τῶν ἐθνῶν προφαίνων τὴν μετάθεσιν (Ἐξ. 15, 23).

10. Ὁ βυθῷ κολπωσάμενος, τέμνουσαν ἀνέδωκεν Ἰορδάνης ξύλῳ, τῷ σταυρῷ καὶ τῷ βαπτίσματι, τὴν τομὴν τῆς πλάνης τεκμαιρόμενος (Γεν. 32, 10).

11. Ἱερῶς προστοιβάζεται, ὁ τετραμερῆς λαὸς προηγούμενος, τῆς ἐν τύπῳ μαρτυρίου σκηπῆς, σταυροτύποις τάξεσι κλειζόμενος (Β' Μακ. 8, 21).

12. Θαυμαστῶς ἐφαπλούμενος, τὰς ἡλιακὰς βολὰς ἐξηκόντισεν ὁ σταυρός, καὶ διηγῆσαντο οὐρανοὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν (Ματθ. 27, 45).

13. Ὡδὴ ε', εἰρμός. Ὡ τρισμακάριστον ξύλον, ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, ὁ βασιλεὺς καὶ Κύριος, δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλῳ ἀπατήσας, τῷ ἐν σοὶ δελεασθεὶς, Θεῷ τῷ προσπαγέντι σαρκί, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν (Γεν. 3, 1).

14. Σὲ τὸ αἰοίδιμον ξύλον, ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, ἢ τὴν Ἐδέμ φυλάπτουσα, στρεφομένη ρομφαία, σταυρὲ ἠδέσθη (ἠὺχαριστήθη, ἱκανοποιήθη), τὸ φρικτὸν δὲ Χερουβίμ, εἶξε τῷ σοὶ παγέντι Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

15. Ὑποχθονίων δυνάμεις, ἀντίπαλοι τοῦ σταυροῦ, φρίττουσι χαραπτόμενον, τὸ σημεῖον ἐν ἀέρι ᾧ πολοῦσιν, οὐρανίων γηγενῶν, γένος δὲ γόνυ κάμπτει Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

16. Μαρμαρυγαῖς ἀκηράτοις, φανεῖς ὁ θεῖος σταυρός, ἐσκοτισμένοις ἔθνεσι, τοῖς ἐν πλάνῃ ἀπά-

6. Κ. Κρουμβάχερ «Ἱστορία Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας», ἔκδοσις «Παπύρου», Ἀθῆναι 1964, τ. Β', σελ. 683.

7. Ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 684.

8. Γ. Μιστριώτου «Ἑλλν. Γραμματολογία», Ἀθῆναι 1894, τ. Α', σελ. 751.

της τὸ θεῖον φέγγος, ἀπαστράψας οἰκειοί, τῷ ἐν αὐτῷ παγέντι Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

17. Ὡδὴ στ', εἰρμός. Νοτίου θηρὸς ἐν σπλάγχνοις, παλάμας Ἰωνᾶς, σταυροειδῶς διεκπετάσας, τὸ σωτήριον πάθος προδιετύπου σαφῶς, ὅθεν τριήμερος ἐκδύς, τὴν ὑπερκόσμιον ἀνάστασιν ὑπεξωγράφησε, τοῦ σαρκὶ προσπαγέντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τριήμερῳ ἐγέρσει, τὸν κόσμον φωτίσαντος (Ἰων. 2, 1).

18. Ὁ γῆρα καμφθεὶς, καὶ νόσῳ τρυχωθεὶς, ἀνωρθοῦτο Ἰακώβ, χεῖρας ἀμείψας, τὴν ἐνέργειαν φαίνων τοῦ ζωηφόρου σταυροῦ, τὴν παλαιότητα καὶ γὰρ, τοῦ νομικοῦ σκιῶδους γραμματος ἐκαινογράφησεν, ὃ ἐν τούτῳ σαρκὶ προσπαγεῖς Θεός, καὶ τὴν ψυχόληθρον νόσον, τῆς πλάνης ἀπῆλασε (Γεν. 48, 1).

19. Νεαζούσαις θεῖς παλάμας, ὁ θεῖος Ἰσραήλ, σταυροειδῶς κάραις ἐδήλου, ὡς πρεσβύτερον κλέος ὁ νομολάτρης λαός, ὑποπτευθεὶς ὅθεν οὕτως ἐξηπατήσθαι, οὐκ ἠλλοίωσε τὸν ζωηφόρον τύπον, ὑπερέξει λαὸς γὰρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, νεοπαγῆς ἀνεβόα, σταυρῷ τειχιζόμενος (Γεν. 48, 17).

20. Ὡδὴ ζ', εἰρμός. Ἐκνοον πρόσταγμα τυράννου δυσσεβοῦς λαοὺς ἐκλόνησε, πνέον ἀπειλῆς καὶ δυσφημίας θεοστυγοῦς (θεομισήτου), ὅμως τρεῖς παῖδας οὐκ ἐδειμάτωσε (ἐφόβισε), θυμὸς θηριώδης, οὐ πῦρ βρόμεον, ἀλλ' ἀντηχοῦντι δροσοβόλῳ πνεύματι, πυρὶ συνόντες ἔψαλλον, ὃ ὑπερῦμνητος, τῶν πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ (Δαν. 3, 1).

21. Ξύλου γευσάμενος ὁ πρῶτος ἐν βροντοῖς, φθορᾷ παρῶκησε, ρίψιν γὰρ ζωῆς ἀτιμοτάτην κατακριθεὶς, ὄλῳ τῷ γένει σωματοφθόρος τις, ὡς λύμη τῆς νόσου μετέδωκεν, ἀλλ' εὐρηκότες γηγενεῖς ἀνάκλησιν, σταυροῦ τὸ ξύλον κρᾶζομεν, ὃ ὑπερῦμνητος, τῶν πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ (Γεν. 3,6).

22. Ἐλυσε πρόσταγμα Θεοῦ παρακοή, καὶ ξύλον ἠνεγκε θάνατον βροτοῖς, τὸ μὴ εὐκαιρῶς μεταληφθέν, ἐν ἀσφαλείᾳ τῆς ἐριτίμου δέ, ἐντεῦθεν ζωῆς τὸ ξύλον εἶργετο, ὃ νυκτιλόχου (ἐνεδρεῦον ἐν καιρῷ νυκτὸς) δυσθανοῦς ἠνέωξεν, εὐγνωμοσύνη κρᾶζοντος, ὃ ὑπερῦμνητος τῶν πατέρων καὶ ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ (Γεν. 3, 6).

23. Ράβδου προσπύσσεται τὸ ἄκρον Ἰωσήφ, ὃ γεννησόμενος, βλέπων Ἰσραήλ, τῆς βασιλείας τὸ κραταιόν, ὅπως συνέξει ὁ ὑπερένδοξος σταυρὸς προδηλῶν, οὗτος γὰρ τοῖς βασιλεῦσι, τροπαιοῦχον καύχημα, καὶ φῶς τοῖς πίστει κρᾶζουσι, ὃ ὑπερῦ-

μνητος τῶν πατέρων καὶ ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ. (Γεν. 47, 31-39 καὶ Γεν. 37, 9).

24. Ὡδὴ ε', εἰρμός. Εὐλογεῖτε παῖδες, τῆς τριάδος ἰσάριθμοι, δημιουργὸν πατέρα Θεόν, ὑμνεῖτε τὸν συγκαταβάνα Λόγον, καὶ τὸ πῦρ εἰς δρόσον μεταποιήσαντα, καὶ ὑπερυψοῦτε, τὸ πᾶσι ζωὴν παρέχον, πνεῦμα πανάγιον, εἰς τοὺς αἰῶνας (Δαν. 3, 1).

25. Ὑψουμένου ξύλου, ραντισθέντος ἐν αἵματι, τοῦ σαρκωθέντος Λόγου Θεοῦ, ὑμνεῖτε αἱ τῶν οὐρανῶν Δυνάμεις, βροτῶν τὴν ἀνάκλησιν ἐορτάζουσαι, λαοὶ προσκυνεῖτε Χριστοῦ τὸν σταυρόν, δι' οὗ τῷ κόσμῳ ἀνάστασις εἰς τοὺς αἰῶνας.

26. Γηγενεῖς παλάμαις, οἰκονόμοι τῆς χάριτος, σταυρὸν οὐ ἔστη Χριστὸς ὁ Θεός, ὑψοῦτε ἱεροπρεπῶς, καὶ λόγην Θεοῦ Λόγου σῶμα ἀντιπορήσαν (διατρυπῶ, διαπερῶ), ἰδέτωσαν ἔθνη πάντα τὸ σωτήριον, τοῦ Θεοῦ δοξάζοντα εἰς τοὺς αἰῶνας.

27. Οἱ τῇ θεῖα ψήφῳ, προκριθέντες ἀγάλλεσθε, χριστιανῶν πιστοὶ βασιλεῖς, καυχᾶσθε τῷ τροπαιοφόρῳ ὄλῳ, λαχόντες θεόθεν, σταυρὸν τὸν τίμιον, ἐν τούτῳ γὰρ φύλα πολέμων, θράσος ἐπιζητοῦντα, σκεδάννυνται εἰς τοὺς αἰῶνας.

28. Ὡδὴ θ', εἰρμός. Μυστικὸς εἶ Θεοτόκε παρὰδεισος, ἀγεωργήτως βλαστήσασα Χριστόν, ὑφ' οὗ τὸ τοῦ σταυροῦ, ζωηφόρον ἐν γῆ, πεφυτούργηται δένδρον, δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦντες αὐτόν, σὲ μεγαλύνομεν.

29. Ἀγαλλέσθω τοῦ δρυμοῦ ξύλα σύμπαντα, ἀγιασθείσης τῆς φύσεως αὐτῶν, ὑφ' οὗπερ ἐξ ἀρχῆς, ἐφυτεύθη Χριστοῦ τανυθέντος ἐν ξύλῳ, δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦμεν αὐτόν καὶ μεγαλύνομεν.

30. Ἰερὸν ἠγέρθη κέρας θεόφροσι, τῆς κεφαλῆς τῶν ἀπάντων ὁ σταυρός, ἐν ᾧ ἀμαρτωλῶ νοουμένων, συνθλῶνται τὰ κέρατα πάντα, δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦμεν αὐτόν καὶ μεγαλύνομεν.

31. Εἰρμός ἕτερος. Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου, τῷ γένει προσγενόμενος θάνατος, διὰ σταυροῦ κατήργηται σήμερον, τῆς γὰρ προμήτορος ἡ παγγελίας κατάρα διαλέλυται, τῷ βλαστῷ τῆς ἀγνῆς Θεομήτορος, ἣν πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσι.

32. Μὴ τὴν πικρίαν τὴν τοῦ ξύλου, ἐάσας ἀναιρέσιμον Κύριε, διὰ σταυροῦ τελείως ἐξήλειψας, ὅθεν καὶ ξύλον ἔλυσε ποτέ, πικρίαν ὑδάτων Μεθρᾶς, προτυποῦν τοῦ σταυροῦ τὴν ἐνέργειαν, ἣν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσι (Ἐξ. 15, 23).

33. Ἀδιαλείπτως βαπτομένους, τῷ ζῳφῷ τοῦ προπάτορος Κύριε, διὰ σταυροῦ ἀνύψωσας σήμερον, ὡς γὰρ τῇ πλάνῃ ἄγαν ἀκρατῶς, ἢ φύσις προκατηνέχθη, παγκλήρως ἡμᾶς πάλιν ἀνώρθωσε, τὸ φῶς τοῦ σταυροῦ σου, ὃν οἱ πιστοὶ μεγαλύνομεν (Γεν. 3, 6).

34. Ἵνα τὸν τύπον ὑποδείξης, τῷ κόσμῳ προσκυνοῦμεν Κύριε, τὸν τοῦ σταυροῦ ἐν πᾶσιν ὡς ἔνδοξον, ἐν οὐρανῷ ἐμόρφωσας, φωτὶ ἀπλέτῳ ἠγλαϊσμένον, βασιλεῖ πανοπλίαν ἀήτητον, ἦν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσι.

Γλωσσικὴ μορφή τοῦ Κανόνος

Τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τοῦ ὑπ' ὄψει Κανόνος τοῦ Ἀγίου Κοσμά εἶναι τὸ χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ποίησιν, καὶ τὸ ὁποῖον, ἐπιρραζόμενον ἐκ τῆς γλωσσικῆς ἰδιομορφίας τῆς τε Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, δὲν εἶναι οὔτε ἀρχαϊκὸν οὔτε καθ' ὀλοκληρίαν λαϊκόν. Τοῦτο συμβαίνει, διότι ἡ γλωσσικὴ καθόλου μορφή τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως ἐπιδιώκει, μὲ τὴν ἰδιωτυπίαν τῆς αὐτῆς, νὰ εἶναι πάντοτε προστιτὴ εἰς τὸν θρησκευόμενον ἄνθρωπον, συγχρόνως δὲ νὰ τέρπη καὶ τὴν ἀκοήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, μεταφέρονσα εἰς τοῦτον μυστικὰ μηνύματα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κόσμου.

Ἡ γλωσσικὴ μορφή τῆς Ἐκκλησ. ποιήσεως εἶναι ἐπιγραμματικὴ. Τοῦτο ἀντιλαμβάνεται τις, ὅσακις ἐκκλησιάζεται, ὅτι εἰς τὰ ὄρα του ἠγεῖ ὡς ὑπερκόσμιος ἀντίπαλος, πᾶν ὅ,τι ἀκούει ἐκεῖ. Τοῦτο ἐπαναλαμβανόμενον κατευθύνει τὸν θρησκευόμενον ἄνθρωπον ὡς ἀόρατος ὁδηγὸς καὶ συντελεῖ, ὥστε νὰ κρατῆται ζῶν καὶ ἐναργῆς ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως, ἀλλὰ καὶ οἰκειὸς καὶ εἰς τὴν ἀκοήν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀκροατοῦ τῆς.

Ἡ γλῶσσα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως διακρίνεται διὰ τὸν λυρισμὸν τῆς καὶ τὴν δύναμιν τὴν ὁποῖαν διαθέτει, στοιχεῖα τὰ ὁποῖα καθιστοῦν αὐτὴν προσιτὴν καὶ κατανοητὴν ὑπὸ παντὸς ἀκούοντος ταύτην, ἀσχέτως πρὸς τὴν γραμματικὴν αὐτοῦ μόρφωσιν, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἔχει οἰκειότητα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐξεταζομένη ἡ γλωσσικὴ μορφή τοῦ ὑπ' ὄψει Κανόνος, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ χρησιμοποιουμένους διαφόρους γραμματικὸς τύπους, ὅπως εἶναι ἡ δοτικὴ πτώσις, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ εὐκτικὴ ἔγκλισις, ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν λόγιον, ὄχι ὁμως καὶ εἰς τὸν ἀρχαϊκὸν τύπον τῆς γλώσσης.

Οὕτω, α) ἡ δοτικὴ πτώσις χρησιμοποιεῖται εἰς

τὸν κανόνα 83 φορὰς, καὶ δὴ εἰς τὴν

α' ᾠδὴν 16 φορὰς,

γ' ᾠδὴν 6 φορὰς,

δ' ᾠδὴν 8 φορὰς,

ε' ᾠδὴν 13 φορὰς,

στ' ᾠδὴν 9 φορὰς,

ζ' ᾠδὴν 11 φορὰς,

η' ᾠδὴν 8 φορὰς,

θ' ᾠδὴν 8 φορὰς.

β) Τὸ ἀπαρέμφατον δὲν χρησιμοποιεῖται οὐδεμίαν φορὰν, καθὼς ἐπίσης οὐδόλως χρησιμοποιεῖται καὶ ἡ εὐκτικὴ ἔγκλισις.

Καίτοι ὁ Κανὼν ψάλλεται μόνον κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐν τούτοις, λόγῳ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ, ἀλλὰ, πρὸ παντός, λόγῳ καὶ τοῦ ἀπλοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος τούτου, εἶναι οἰκειὸς καὶ προσφιλεῖς εἰς τὸν λαόν, τοῦλάχιστον κατὰ τοὺς εἰρημοὺς αὐτοῦ, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ ὑμνεῖ ἐπὶ αἰῶνας τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποῖου «πέπτωκεν ὁ ξύλῳ ἀπατήσας»⁹ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐπετεύχθη ἡ ἀνόρθωσις αὐτοῦ καὶ ἡ ἀνύψωσις του εἰς τὴν ἀρχαίαν μακαριότητα.

Ἀκροστιχίς

Ὁ Κανὼν φέρει ἀκροστιχίδα «Σταυρῷ πεποιθὼς ὕμνον ἐξερεῦγομαι».

Ἡ ἀκροστιχίς εἶναι ἐν τῶν σπουδαιότερων συστατικῶν τῆς Ἐκκλησ. ποιήσεως, εἶναι δὲ αὕτη ἄλλοτε κατ' ἀλφάβητον, εἰς τὰ ἀρχικὰ γράμματα ἐκάστου τροπαρίου, ἄλλοτε δὲ παρέχεται δι' αὐτῆς εἰδησίς τις, περὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ Κανόνος καὶ τοῦ Συγγραφέως αὐτοῦ, ἢ διατυπύεται εὐχὴ τις τοῦ ποιητοῦ κ.λπ.

Ἐξ αἰσθητικῆς ἐπόψεως ἡ ἀκροστιχίς κρινομένη, δὲν προσδίδει ὠραιότητά τινα εἰς τὸ ποίημα, ὡς τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῆς ὁμοιοκαταληξίας. Ἐν τούτοις τὴν ἀκροστιχίδα τὴν ἐχρησιμοποίησαν οἱ πλείστοι τῶν Βυζαντινῶν ὑμνογράφων, ἴσως διότι ὑπὸ τῆς ἐν Λαοδικεῖα Συνόδου, συνελθούσης, μεταξὺ τῶν ἐτῶν 342-381 μ.Χ. εἶχαν ἀπαγορευθῆ νὰ ψάλλωνται ἐπ' ἐκκλησίας ὕμνοι, τῶν ὁποῖων οἱ ποιηταὶ ἐτύχχανον ἄγνωστοι¹⁰, καὶ τοῦτο προκειμένου νὰ μὴ ὑπάρχη ἀμφιβολία, περὶ τοῦ ὀρθοδόξου περιεχομένου τοῦ ὕμνου.

Ἐκφρασις

Διὰ τῆς Ἐκκλησ. ποιήσεως εἶναι γνωστόν, ὅτι

9. Βλ. Εἰρμὸν τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος.

10. Κ. Κρομμύβαχερ «Ἱστορία Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας», ἔκδοσις «Πατρῶν», τ. Β', σελ. 710.

έκφράζεται τὸ ὑψηλὸν καὶ ἅγιον καὶ πνευματικόν, καθὼς καὶ αἱ πρὸς αὐτὸ σχέσεις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἡ ὁποία, ἀποσπωμένη, διὰ τῆς προσευχῆς, ἐκ τῶν γηϊνῶν, καὶ ἀποθέτουσα, πρὸς καιρὸν, πᾶσαν τὴν «βιοτικὴν μέριμναν» ἐξωτερικεύει τὰ συναισθήματα αὐτῆς λατρείας πρὸς τὸ θεῖον, ὑμνολογοῦσα τοῦτο, καὶ ἐν ταυτῷ ἰκετεύουσα τὴν παντοδύναμον αὐτοῦ βοήθειαν καὶ προστασίαν.

Ὁ ποιητὴς τοῦ ὑπ' ὄψει Κανόνος, ἐξωτερικεύων τὰ διακατέχοντα τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἱερὰ συναισθήματα πρὸς τὸν Τίμιον τοῦ Σωτῆρος Σταυρὸν, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ οἰκουμένη φυλάσσεται, ἡ Ἐκκλησία ὠραϊζέται, οἱ βασιλεῖς κρατύνονται, οἱ πιστοὶ στηρίζονται, οἱ Ἄγγελοι χαίρουν καὶ φρίττουν οἱ δαίμονες¹¹, χρησιμοποιοῦν ἀξιοθαυμάστους ἐκφράσεις, διὰ τῶν ὁποίων δοξολογείται καὶ γεραίρεται ὁ Τίμιος Σταυρὸς.

Ἀξιοσημεῖοι εἶναι οἱ ἐκφράσεις:

Εἰς τὴν α' ᾠδὴν: «ἀήτητον ὄπλον», διὰ τοῦ ὁποίου κατεποντίσθη «Φαραὼ τοῖς ἄρμασιν», ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ. «Τρόπαιον», δι' οὗ Μωϋσῆς «διώλεσε κράτος Ἀμαλὴκ τοῦ πανώλους». «Τρόπαιον», διὰ τοῦ ὁποίου «ἐχθρῶν δυσμενῶν κατεβλήθη φρύαγμα» ἀπάτη ἀνετράπη καὶ πίστις ἐφελώθη γῆς τοῖς πέρασιν.

Εἰς τὴν γ' ᾠδὴν: «Κράτος καὶ στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας», «πιστῶν καύχημα, βασιλέων κράτος καὶ στερέωμα».

Εἰς τὴν δ' ᾠδὴν: Ὁ Σταυρὸς προφαίνει «ἐθνῶν μετάθεσιν πρὸς εὐσέβειαν», καὶ ὁ ὁποῖος «θαυμαστῶς ἐφαπλούμενος, τὰς ἡλιακὰς βολὰς ἐξηκόντισε».

Εἰς τὴν ε' ᾠδὴν: «Τρισμακάριστον ξύλον ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός... δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλω ἀπατήσας». «Ἀοίδιμον ξύλον», τὸ ὁποῖον «ὑποχθονίων δυνάμεις φρίττουν».

Εἰς τὴν στ' ᾠδὴν: «Ζωηφόρος Σταυρὸς», «ζωηφόρος τύπος».

Εἰς τὴν ζ' ᾠδὴν: «ὑπερένδοξος Σταυρὸς», ὁ ὁποῖος εἶναι «Βασιλεῦσι τροπαιοῦχον καύχημα καὶ φῶς τοῖς πιστεὶ κρᾶζουσιν».

Εἰς τὴν η' ᾠδὴν: «Τροπαιοφόρον ὄπλον», διὰ τοῦ ὁποίου «φύλα πολεμίων θράσος ἐπιζητούντα σκεδάννυνται».

Εἰς τὴν θ' ᾠδὴν: «Ζωηφόρον δένδρον», τὸ ὁποῖον ἐφυτεύθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ. «Ἱερὸν κέρας θεόφροσι», τὸ ὁποῖον «παγκλήρως ἡμᾶς ἀνῶρθωσεν».

Πάθος

Δι' ὀλοκλήρου τοῦ Κανόνος ὁ ἱερὸς Ὑμνωδὸς ἐξωτερικεύει τὴν συγκίνησιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, βλέπων τὴν ἄπειρον τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τοῦ πλάσματός του συγκατάβασιν, διὰ τῆς ὁποίας, τόσον κατὰ τοὺς πρὸ Χριστοῦ χρόνους, ὅσον καὶ ὅταν Ἐκεῖνος ὁ Ἰδιος εὐρέθη εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ μετέπειτα καὶ πάντοτε, διὰ τῆς σημειώσεως τοῦ τύπου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ διὰ τῆς ἐπικλήσεως τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, σπεύδει εἰς βοήθειαν τοῦ πλάσματός του.

Οὕτω, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς θείας βοηθείας, διὰ τῆς σημειώσεως τοῦ τύπου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ὁ ποιητὴς χρησιμοποιοῦν τὰς ἀκολουθοῦσας ἐκφράσεις.

Εἰς τὴν α' ᾠδὴν: «Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς... τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμεν... τὴν δὲ κροτήσας ἦνωσε» ἐπ' εὐρους διαγράψας τὸ ἀήτητον ὄπλον». «Σταυρῷ σχηματισθεὶς (ὁ Μωϋσῆς) τεταμέναις τρόπαιον παλάμαις ἤγειρε...». «Ἀνέθηκε Μωϋσῆς ἐπὶ στήλης ἄκος... καὶ τοῦ Σταυροῦ τὸν πρὸς γῆν συρόμενον ὄφιν προσέδησεν». «ὑπέδειξεν οὐρανὸς τοῦ Σταυροῦ τὸ τρόπαιον... ἐν ᾧ ἐχθρῶν κατεβλήθη φρύαγμα».

Εἰς τὴν γ' ᾠδὴν: «Τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐξήγησε ξύλον Σταυροῦ, εἰς κράτος καὶ στερέωμα». «Ἐπαφήκε ραπιζομένη (σταυροειδῶς) ὑδῶρ ἀκρότομος...».

Εἰς τὴν δ' ᾠδὴν: «Πικρογόνους μετέβαλε ξύλω Μωσῆς πηγὰς ἐν ἐρήμῳ». «Θαυμαστῶς ἐφαπλούμενος τὰς ἡλιακὰς βολὰς ἐξηκόντισεν ὁ Σταυρὸς».

Εἰς τὴν ε' ᾠδὴν: «Τρισμακάριστον ξύλον, δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλω ἀπατήσας». «ὑποχθονίων δυνάμεις φρίττουν χαραπτόμενον τὸ σημεῖον ἐν ἀέρι». «Μαρμαρυγαῖς... φανεῖς ὁ θεῖος Σταυρὸς... τὸ θεῖον φέγγος οἰκειοῖ».

Εἰς τὴν στ' ᾠδὴν: «Παλάμας Ἰωνᾶς σταυροειδῶς διεκπετάσας... ἐκδύς». «Ἀνωρθοῦτο Ἰακώβ χειρᾶς... τὴν ἐνέργειαν φαίνων τοῦ ζωηφόρου Σταυροῦ».

Εἰς τὴν ζ' ᾠδὴν: «Ξύλου γευσάμενος ὁ πρῶτος ἐν βροτοῖς, φθορᾷ παρώκησε... ἀλλ' εὐρηκότες ἀνάκλησιν Σταυροῦ τῷ ξύλω».

Εἰς τὴν η' ᾠδὴν: «ὑψομένου ξύλου ὑμεῖτε αἱ τῶν οὐρανῶν Δυνάμεις, βροτῶν τὴν ἀνάκλησιν ἐορτάζουσαι». «Ἐν τούτῳ φύλα πολεμίων... σκεδάννυνται».

Εἰς τὴν θ' ᾠδὴν: «Διὰ Σταυροῦ κατήργηται» (θάνατος).

11. Πρὸβλ. Ἐξαποστειλάριον τῆς ἐορτῆς.

(Συνεχίζεται)

Τὸ «τί» καὶ τὸ «πῶς» τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας*

Καὶ τὰ τρία αὐτὰ γνωρίσματα συνιστοῦν καὶ χαρακτηρίζουν καὶ τὸν ξύλινο θεολογικὸ λόγο, ὅταν εἶναι ιδεολογικός, ὅταν δὲν ἔχει προσωπική ἔκφραση καὶ πλαστικότητα καὶ δὲν ἔχει καμία σχέση μὲ τὸν προσωπικὸ πόνον καὶ τὴν ἀναζήτηση ἐλευθερίας καὶ λύτρωσης. Ἐνας θεολογικὸς ὅρος πού στέκεται στὸν ιδεολογικὸ χῶρον, στὸν ἐγκέφαλο καὶ δὲν εἶναι ἔκφραση τῆς καρ-

αὐτὴν τὴν θαυμάσια ἐπιστολὴ τοῦ Μ. Βασιλείου πρὸς τὸν Εὐστάθιο Σεβαστείας.

Στὴν ἐπιστολὴ αὐτὴν ὁ Μ. Βασίλειος ὁμολογεῖ τὴν θλίψη πού τὸν κατέλαβε, ἐπειδὴ ἀφάνισε ὅλη τὴν νεότητά του στὴν ματαιοπονία, «προσδιατρίβων τῇ ἀναλήψει τῶν μαθημάτων τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ μωρανθείσης σοφίας». Ἀποκαλεῖ τὴν ἀνθρώπινη σοφία ὡς μωρανθείσα ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ στὴν πραγματικότητά τὴν ἀποκαλεῖ ματαιοπονία. Στὴν συνέχεια λέγει ὅτι μόλις ξύπνησε ἀπὸ τὸν βαθὺ ὕπνο, ἐνοώντας τὴν περιόδο πού ἐνδιέτριβε στὴν μάθηση τῆς ἀνθρώπινης σοφίας, ἀμέσως διαπίστωσε «τὸ ἄχρηστον τῆς σοφίας τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων», ἀπέβλεψε πρὸς τὸ «θαυμαστὸν φῶς τῆς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου», ἔκλαυσε πολὺ τὴν ἐλλειψὴν τῆς ζωῆς καὶ παρακάλεσε νὰ τοῦ δοθῇ χειραγωγία «πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν δογμάτων τῆς εὐσεβείας». Καὶ κατ' ἀρχὰς ἐπεδίωξε νὰ διορθώσῃ τὸ ἦθος τοῦ ὁποῖο εἶχε διαστραφῆ ἀπὸ τὴν πολυχρόνια συναναστροφή του «πρὸς τοὺς φαύλους». Μελέτησε τὸ Εὐαγγέλιο καὶ διεπίστωσε ὅτι προϋπόθεση σωτηρίας εἶναι ἡ πώληση τῶν ὑπαρχόντων, ἡ ἀμεριμνία γιὰ τὰ παρόντα καὶ ἡ ἔλλειψη συμπαιθείας τῆς ψυχῆς πρὸς τὰ ἐγκόσμια πράγματα. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο ζητοῦσε ἕνα χειραγωγὸ γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ αὐτὴν τὴν ὁδὸ, ὥστε μὲ τὴν βοήθειά του «συνδιαπεραιωθῆναι τὸν βαθὺν τοῦτον τοῦ βίου κλύδωνα». Λέγει στὴν συνέχεια ὅτι ἐπισκέφθηκε ἀσκητὰς πού ζοῦσαν στὴν Ἀλεξάνδρεια, σὲ ὅλη τὴν Αἴγυπτο, Παλαιστίνη, Συρία καὶ Μεσοποταμία. Ἐθαύμασε ἐπειδὴ ζοῦσαν μὲ ἄσκησι καὶ προσευχή, σὰν νὰ ἦταν πάροικοι στὸν κόσμον αὐτό. Καὶ γράφει: «ἠυχόμεν καὶ αὐτός, καθόσον ἐμοὶ ἐφικτόν, ζηλωτῆς εἶναι τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων». Στὸ χωρίο αὐτὸ φαίνεται ἡ γενικὴ ἀποψη τοῦ Μ. Βασιλείου γιὰ τὴν ἀνθρώπινη παιδεία καὶ τὴν θεία παιδεία.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου
καὶ Ἀγ. Βλασίου κ. **ΙΕΡΟΘΕΟΥ**

διὰς ἣ δὲν γίνεται θεραπευτικὸ φάρμακο δὲν ἀναπαύει τὸν ἄνθρωπον.

Ἔτσι, ὅταν ὁμιλοῦμε θεολογικά, γιὰ τὶς ἄκτιστες ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι οὐσιαστικὸ θέμα γιὰ τὴν ὀρθόδοξη θεολογία καὶ ταυτόχρονα ἀρνούμεστε τὸν ἡσυχαστικὸ τρόπο ζωῆς, ἢ τὸν χαρακτηρίζουμε ὡς νεοθητικισμό, τότε αὐτὸ εἶναι ξύλινη θεολογικὴ γλώσσα. .

2. Ὁ Μ. Βασίλειος ὡς Θεολόγος

Ὁ Μ. Βασίλειος ἐντεταγμένος ὀργανικὰ μέσα στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση συνέδεε στενὰ τὴν ἐμπειρικὴ, νηπτικὴ ἡσυχαστικὴ θεολογία μὲ τὴν δογματικὴ ἢ πολεμικὴ θεολογία. Αὐτὸς ἔζησε τὸν Θεό, τὸν γνώρισε στὴν ὑπαρξή του καὶ στὴν συνέχεια δογματίσε γι' αὐτὸν γιὰ νὰ διασφαλίσῃ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς ἀνθρώπους στὴν θεραπεία καὶ τὴν σωτηρία.

Εἶναι χαρακτηριστικὴ μιὰ ἐπιστολὴ πού ἀπέστειλε στὸν Εὐστάθιο Σεβαστείας, ὅπου φαίνεται ὁ τρόπος πού χρησιμοποίησε γιὰ νὰ φθάσῃ στὴν γνώση τοῦ Θεοῦ. Βέβαια, αὐτὸ φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα συγγράμματά του, ἀπὸ ἐπιστολὲς πού ἀπέστειλε στὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Θεολόγο, ἀπὸ ἐρμηνεῖα στοὺς ψαλμοὺς πού κάνει, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ τί εἶπαν γιὰ τὸν Μ. Βασίλειο τόσο ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, ὁ ἀδελφός του, ὅσο καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ φίλος του. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ δοῦμε γιὰ λίγο

πραγματικά, ὁ Μ. Βασίλειος μετὰ τὶς σπουδές του στὶς ὁποῖες διεπίστωσε τὸ ἄχρηστο τῆς σοφίας τοῦ κόσμου τούτου γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἀπόκτηση τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, ἐνδιαφέρθηκε γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς θείας σοφίας, πού δὲν εἶναι ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴν μέθεξι

* Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 536 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 12 τεύχους.

της ακτίστου καθαρτικής, φωτιστικής και θεοποιού ένεργείας του Θεού. Στά κείμενά του φαίνεται καθαρά ότι ο Μ. Βασίλειος είχε έμπειρίες της πνευματικής ζωής, αφού ήταν ναός του Παναγίου Πνεύματος. Το κέντρο της ύπαρξέως του δεν ήταν ή λογική με τους στοχασμούς, αλλά ή καρδιά με τις έμπειρίες της έλευσεως της θείας Χάριτος.

Μέσα στο κλίμα και την ατμόσφαιρα αυτή πρέπει να δοϋμε και όλη την δογματική εργασία του Μ. Βασιλείου. Θα ήθελα να αναφέρω δύο παραδείγματα.

Το πρώτο είναι ή προσπάθειά του να εκφράση τις σχέσεις των Προσώπων της Άγίας Τριάδος. Είναι γνωστόν ότι στην Πρώτη Οικουμενική Σύνοδο ταυτίζονταν οί όροι ουσία και ύπόσταση. Ο Μ. Βασίλειος, χωρίς να άρνήται την Σύνοδο αυτή, επειδή είχε να αντιμετώπιση τον Σαβέλλιο που έκανε λόγο για ένα Θεό με τρία πρόσωπα, με την έννοια του προσώπειου, διέκρινε μεταξύ ουσίας και ύποστάσεως. Ξεχώρισε την ουσία από την ύπόσταση και άκόμη συνδέσε την ύπόσταση με το πρόσωπο. Ένώ οί Πατέρες της Πρώτης Οικουμενικής Συνόδου ταύτιζαν την ουσία με την ύπόσταση για να διακηρύξουν την Θεότητα του Λόγου, ο Μ. Βασίλειος ξεχώρισε την ουσία από την ύπόσταση - πρόσωπο, άκριβώς γιατί οί όροι αυτοί χρησιμοποιούνταν διαφορετικά από τους αίρετικούς της έποχής του, αφού κατέληγαν στο ταυθυπόστατο του Πατρός και του Υιού.

Το δεύτερο παράδειγμα είναι ή προσπάθειά του να καθορίση τί είναι γνωστό και τί άγνωστο και άκατάληπτο στον Θεό. Πολεμώντας τους άνομοίους οί όποιοι ταύτιζαν την ουσία του Θεού με το άγέννητο, όποτε, αφού ο Λόγος είναι γεννητός, σημαίνει ότι δεν έχει την ίδια ουσία με τον Πατέρα, ο Μ. Βασίλειος στα γραπτά του κάνει την διάκριση μεταξύ του «ότι Θεός», «τί έστι» και «πώς έστι» ο Θεός. Αναλύει διεξοδικά ότι έμεις γνωρίζουμε από τις ένεργειές του ότι υπάρχει Θεός, όποτε δεν πέφτουμε στον άγνωστοισμό, άγνοούμε όμως παντελώς «τί έστιν» ή ουσία του Θεού και «πώς έστιν» τά Πρόσωπα, δηλαδή πώς γεννήθηκε ο Λόγος και πώς έκπορεύτηκε τον Άγιο Πνεύμα.

Έπαναλαμβάνω και πάλι ότι ο Μ. Βασίλειος άκριβώς επειδή είχε έμπειρία του Θεού μπορούσε να χρησιμοποιήση και την όρολογία της έποχής του για να εκφράση την έμπειρία του

κατά τον καλύτερο τρόπο, αλλά και να όμολογήση την άδυναμία του άνθρώπου να εκφράση τον Θεό. Ένώ το λάθος των συγχρόνων φαίνεται στο γεγονός ότι προσπαθούν να άπαντήσουν στα σύγχρονα φιλοσοφικά και κοινωνικά ρεύματα, χωρίς να έχουν έμπειρία, γι' αυτό και εκκοσμικεύουν την Όρθόδοξη πίστη.

3. Σύγχρονα παραδείγματα συνδέσεως έμπειρικής και δογματικής θεολογίας

Προηγουμένως τονίσαμε ότι σήμερα υπάρχουν εκκλησιαστικοί άνδρες από τους όποιους άλλοι είρωνεύονται την ήσυχαστική - νηπτική παράδοση, και άλλοι άγνοούν την λεγομένη δογματική ή πολεμική θεολογία. Επίσης είπαμε ότι οί άγιοι Πατέρες συνδέουν στενότερα και τά δύο αυτά είδη θεολογίας, αφού δογματίζουν αυτό που γνώρισαν έμπειρικά. Γι' αυτό και τέτοιοι άγιοι Πατέρες πρέπει να συμμετέχουν στους διαλόγους της Έκκλησίας μας με τις άλλες Όμολογίες.

Στην συνέχεια πρέπει να αναφέρω τρία παραδείγματα στα όποια φαίνεται το άπαραίτητο της συνδέσεως μεταξύ έμπειρίας και δόγματος.

Πρώτον. Στον διάλογο της Όρθοδοξίας με τους Λατίνους πρέπει να δοθή προτεραιότητα στην διδασκαλία περι του τί είναι ή Χάρη του Θεού της όποίας μετέχουμε. Έχω την έντύπωση ότι αυτό είναι το βασικότερο σημείο διαφοράς μας. Οί Λατίνοι, άκολουθώντας την σχολαστική θεολογία του Μεσαίωνα, όπως την καθόρισε και την εξέφρασε ο Θωμάς Άκινάτης, όμιλούν για κτιστές ένεργειες στον Θεό. Ίσχυρίζονται ότι στον Θεό υπάρχει ουσία και καθαρά ένεργεια (actus purus), που ταυτίζονται. Παράλληλα λένε ότι στον Θεό υπάρχουν και κτιστές ένεργειες δια των όποιων έρχόμαστε σε έπικοινωνία μαζί Του. Όλα τά δόγματα των Λατίνων έξαρτώνται από την διδασκαλία για άκτιστη ουσία και κτιστές ένεργειες στον Θεό. Αυτό το βλέπουμε στο δόγμα του Filioque αφού πιστεύουν ότι το Άγιο Πνεύμα έκπορεύεται ως ουσία και από τον Υιό, χωρίς να ξεχωρίζουν ότι ως ουσία έκπορεύεται μόνο από τον Πατέρα και αποστέλλεται κατ' ένεργεια στον κόσμο «διά» και «έκ» του Υιού. Το βλέπουμε στην διδασκαλία περι καθαρτηρίου πυρός, το όποιο έκλαμβάνεται ως κτιστό, καθώς επίσης στο πρωτείο και το άλάθητο του Πάπα, το όποιο καταλήγει στην άνθρωποκεντρικότητα του Παπισμού κ.λπ. Σε ό-

λα αὐτὰ φαίνεται ὅτι δὲν γίνεται διάκριση μεταξὺ ἀκτίστου οὐσίας καὶ ἀκτίστου Χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ δέχονται ἄκτιστη οὐσία καὶ κτιστὲς ἐνέργειες.

Ὅμως οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τὸ ἀναλύει θαυμάσια ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, λέγουν ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς ἔρχεται σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὰ κτίσματα εἶναι ἄκτιστη. Ἀπὸ τὴν πείρα τους ὁμολογοῦν ὅτι τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἐνέργειά Του ποὺ θεᾶται ὡς Φῶς καὶ αὐτὸ τὸ Φῶς δὲν εἶναι κτιστό, ἀλλὰ ἄκτιστο. Οἱ ἅγιοι ἀντιλαμβάνονται ἀπὸ τὴν πείρα τους ὅτι δὲν ὑπάρχει καμία ὁμοιότητα μεταξὺ τοῦ ἀκτίστου φωτὸς καὶ τοῦ κτιστοῦ φωτὸς. Εἶναι χαρακτηριστικὸ αὐτὸ ποὺ λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, Βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμπαν με φῶς» (Πρ. κοτ', 12-13). Τὸν περιέλαμψε ἕνα φῶς, τὸ ὁποῖο κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ μεσημεριοῦ ἔλαμψε περισσότερο ἀπὸ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶχε σαφὴ γνώση καὶ εἰκόνα τῶν δύο φώτων, ἀλλὰ τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ ἦταν ἄκτιστο, ἐνῶ τὸ ἄλλο κτιστό. Αὐτὸ τὸ βιώνουν καὶ οἱ θεόπτες ἅγιοι. Ἔτσι, λοιπόν, οἱ ἅγιοι Πατέρες ἀπὸ τὴν ἐμπειρία τους βεβαιώνουν ὅτι δὲν ὑπάρχει στὸν Θεὸ καθαρὰ ἐνέργεια καὶ κτιστὲς ἐνέργειες, ἀλλὰ ἀφοῦ ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄκτιστη, ἄκτιστες εἶναι καὶ οἱ ἐνέργειές Του.

Οἱ Λατίνοι δὲν ἔχουν ἀκόμη ἀποβάλλει τὴν αἰρετικὴ ἀποψη ὅτι οἱ ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἡ ἀγάπη, ἡ εἰρήνη, ἡ δικαιοσύνη εἶναι κτιστὲς ἐνέργειες. Αὐτὸ εἶναι ἡ βάση τῶν αἰρέσεων τους. Καὶ αὐτὸ ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ βιώνουν τὸ ἄκτιστο τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ.

Δεύτερον. Στὸν διάλογο ποὺ γίνεται μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Μονοφυσιτῶν πρέπει νὰ δοθῇ προτεραιότητα καὶ μεγάλη σημασία στὴν διαφορά ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ συνθέτου φύσεως καὶ συνθέτου ὑποστάσεως. Τὸ λέγω αὐτὸ γιατί οἱ Μονοφυσίτες πιστεύουν ὅτι στὸν Χριστὸ ὑπάρχει σύνθετη φύση, ποὺ σημαίνει ὅτι τὸ Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἀποτελέσθηκε μὲν ἐκ δύο φύσεων, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἔνωση ἡ ἀνθρώπινη φύση ἀπορροφήθηκε ἀπὸ τὴν θεία φύση.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας χρησιμοποιοῦν τὸν ὄρο σύνθετη ὑπόσταση καὶ ὄχι σύνθετη φύση. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι στὸν Χριστὸ οἱ

δύο φύσεις, θεία καὶ ἀνθρώπινη, ἐνώθηκαν ἀτρέπτως, ἀσυγχύτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως, καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἀποτελέσθηκε μόνο «ἐκ δύο φύσεων», ἀλλὰ καὶ ἐνεργεῖ «ἐν δυοῖς ταῖς φύσεσιν», μὲ τὴν ἔννοια ὅτι κάθε φύση ἐνεργεῖ «μετὰ τῆς θατέρου κοινωνίας», στὸ Πρόσωπο καὶ τὴν Ὑπόσταση τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ ἔχει πολὺ μεγάλη σημασία. Γιατί τότε παύει ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶναι Σῶμα Χριστοῦ, ἀφοῦ οὐσιαστικὰ τότε δὲν ὑφίσταται ἀνθρώπινη φύση, ὅποτε ἡ Ἐκκλησία μετατρέπεται σὲ μιὰ ἀνθρώπινη ὀργάνωση καὶ ἕνα κοινωνικὸ σωματεῖο. Ἀκόμη παύουμε νὰ αἰσθανόμαστε ὅτι κοινωνοῦμε τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπομένως οὐσιαστικὰ διαλύεται ἡ Ἐκκλησία, ἀφοῦ τὸ κέντρο τῆς εἶναι ἡ θεία Εὐχαριστία.

Εἶναι χαρακτηριστικὰ τὰ ὅσα γράφει γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. Ὅταν κάνουμε λόγο γιὰ σύνθετη φύση, ἐννοοῦμε ὅτι ἡ μία φύση δημιουργήθηκε ἀπὸ τὴν σύνθεση πολλῶν φύσεων, καὶ μετὰ τὴν ἔνωσή τους ἔγινε κάτι καινούργιο, καὶ βεβαίως εἶναι κάτι διαφορετικὸ ἀπὸ τὶς φύσεις ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀποτελέσθηκε. Χρησιμοποιεῖ ἕνα παράδειγμα ἀπὸ τὴν ἐπικρατοῦσα τότε ἐπιστημονικὴ σκέψη. Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσερα στοιχεῖα, ἤτοι φωτιά, νερό, ἀέρα, καὶ χῶμα. Μετὰ τὴν ἔνωση αὐτῶν τῶν τεσσάρων στοιχείων ἀποτελέσθηκε καὶ ὀνομάζεται τὸ σῶμα τὸ ὁποῖο δὲν εἶναι οὔτε ἀέρας, οὔτε νερό, οὔτε φωτιά, οὔτε χῶμα, ἀλλὰ κάτι ἄλλο διαφορετικὸ καὶ καινούργιο. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ἡ διασταύρωση ἵππου καὶ ὄνου λέγεται ἡμίονος, ποὺ δὲν εἶναι οὔτε ἵππος, οὔτε ὄνος, ἀλλὰ κάτι διαφορετικὸ ἀπὸ αὐτά. Ἄν δεχθοῦμε λοιπὸν τὸν ὄρο σύνθετη φύση στὸν Χριστὸ, τότε ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι οὔτε τέλειος Θεός, οὔτε τέλειος ἄνθρωπος, ἀλλὰ κάτι ἄλλο διαφορετικὸ, ποὺ ἀποτελέσθηκε ἀπὸ τὶς δύο φύσεις, καὶ δὲν ἐνεργεῖ «ἐν δυοῖς ταῖς φύσεσιν». Ὅμως στὸν Χριστὸ δὲν κάνουμε λόγο γιὰ σύνθετη φύση, ἀλλὰ γιὰ σύνθετη ὑπόσταση, ἀπὸ τὴν ἀποψη ὅτι εἶναι μία ὑπόσταση, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο φύσεις ποὺ ὑπάρχουν σὲ μιὰ σύνθετη ὑπόσταση.

Ἐὰν ὁ Χριστὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ μιὰ σύνθετη φύση, τότε δὲν εἶναι οὔτε ὁμοούσιος πρὸς τὸν Πατέρα, ὁ Ὅποιος Πατέρας δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ σύνθετη φύση, θεότητα καὶ ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ ἀπὸ ἀπλή, οὔτε ὅμως εἶναι ὁμοούσιος πρὸς τὴν Μητέρα Του, ἀφοῦ καὶ αὐτὴ δὲν ἀπο-

τελείται από σύνθετη φύση, ανθρωπότητα και θεότητα. Με αυτό το σκεπτικό ο Χριστός είναι κάτι διαφορετικό από τον Θεό και τον άνθρωπο, και άρα δεν σώζει τον άνθρωπο.

Οι άγιοι αναπτύσσοντας αυτήν την διδασκαλία δεν το έκαναν για να αναπτύξουν την φιλοσοφική σκέψη και να καλλιεργήσουν την φιλοσοφία, αλλά ακριβώς για να ανατρέψουν την φιλοσοφική σκέψη που εισέρχεται στον χώρο της θεολογίας, της Άποκαλύψεως. Έτσι, το έκαναν για να διασφαλίσουν την σωτηρία του ανθρώπου. Και βέβαια μπόρεσαν να κάνουν αυτήν την διάκριση, γιατί, αφού ενώθηκαν με τον Χριστό, έξ εμπειρίας γνώρισαν ότι ο Χριστός είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, δηλαδή θεάνθρωπος. Οι Άπόστολοι επάνω στο Θαβώρ είδαν την Θεότητα του Λόγου εν τη σαρκί του Χριστού, όταν και η σάρκα του Χριστού έγινε πηγή της ακτίστου Χάριτος.

Τρίτον. Στον διάλογο που γίνεται μεταξύ Όρθοδοξίας και των Προτεσταντικών Όμολογιών πρέπει να δοθεί προτεραιότητα και μεγάλη σημασία στην διαφορά που υπάρχει μεταξύ φυσικού θελήματος και γνωμικού θελήματος στον Χριστό. Είναι γνωστόν ότι οι Προτεσταντικές Όμολογίες έχουν κατεβάσει τον Χριστό σε ένα ανθρωποκεντρικό επίπεδο, γι' αυτό και όμιλούν εύσεβιστικά και ήθικολογικά. Στην πραγματικότητα λοιπόν αποδίδουν στον Χριστό τον όρο «γνωμικό θέλημα».

Ό άγιος Ιωάννης ό Δαμασκηνός κάνει την διάκριση μεταξύ γνωμικού και φυσικού θελήματος. Λέγει ότι ή γνώμη και γενικά το γνωμικό θέλημα είναι καρπός και αποτέλεσμα ζητήσεως, βουλήs και κρίσεως περι του άγνωστου. Αυτόs που έχει γνώμη άγνοεί κάτι και το έξετάζει προσπαθώντας να το διακριβώσει. Μετά την σχηματισθείσα γνώμη ή προαίρεση και έλευθερία προτιμά το ένα αντί του άλλου. Όταν προσδίδουν στον Χριστό γνωμικό θέλημα, τότε του δίνουν τη δυνατότητα να προτιμήσει το καλό ή το κακό και έπομένως την δυνατότητα και να άμαρτήσει. Έπειτα, ή δυνατότητα έπιλογής, αυτό που ονομάζουμε γνωμικό θέλημα, στην πραγματικότητα συνιστά την άτέλεια της ανθρώπινης φύσεως. Με αυτήν την προοπτική υποβιβάζεται ό Χριστός από Θεάνθρωπος και γίνεται ένα άπλός ήθικολόγος, ένας κοινωνικός μεταρρυθμιστής, από το όποιο πάσχει όλόκληρη ή δυτική θεολογία και παράδοση.

Στην Όρθοδοξία, όπως το βιώνουν οι άγιοι, κάνουμε λόγο για φυσικό θέλημα και όχι για

γνωμικό, πράγμα το όποιο σημαίνει ότι ό Χριστός είχε δύο φυσικά θελήματα, το θείο και το ανθρώπινο, αλλά το ανθρώπινο ακολουθούσε πάντοτε το θείο θέλημα, και δεν υπήρξε ποτέ περίπτωση να άμαρτήσει. Αυτόν την όρολογία οι άγιοι την δημιούργησαν για να παρουσιάσουν την άποκαλυπτική άλήθεια ότι ό Χριστός είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, αφού κατά την άποκαλυπτική έμπειρία τους είδαν την δόξα του Θεού εν τη ανθρώπινη φύσει του Λόγου.

Το πρόβλημα αυτό είναι βαθύτερο. Στην Δύση επικρατεί ένας φονταμενταλισμός μουσουλμανικού και χριστιανικού τύπου, που είναι ένας μεγάλος πειρασμός.

Πολλά σημαίνει ό όρος φονταμενταλισμός. Κυρίως όμως πρέπει να σημειωθεί ότι με τον όρο αυτό έννοείται ό λεγόμενος ζηλωτισμός ή συντηρητισμός, που έχει σχέση με διάφορες θρησκευτικές κινήσεις και ρεύματα, τα όποια προσπαθούν να επαναφέρουν τους πιστούς τους στις ρίζες της θρησκευτικής τους ζωής.

Στην Δύση ό όρος φονταμενταλισμός αποδόθηκε κυρίως σε μουσουλμανικές κινήσεις, από τις όποιες επιδιώκεται ή άνάγνωση του Κορανίου μέσα από τα πλαίσια της έποχής που γράφτηκε, και ή άπόρριψη παραδόσεων που το υπερφόρτωσαν και όπως πιστεύεται το παραμόρφωσαν. Με άλλα λόγια επιδιώκεται να ανακαλυφθή και να παρουσιαστή το «πολιτικό μοντέλο στην κοινωνία των χρόνων» του Μωάμεθ.

Η κίνηση αυτή δημιουργεί τεράστιες άνησυχίες στις δυτικές κοινωνίες, διότι οδηγεί στην διατάραξη των κοινωνικών ίσορροπιών με άπρόβλεπτες συνέπειες. Ήδη ή μελέτη του Κορανίου και των Headith μέσα από αυτήν την προοπτική είναι ένας ύπαρκτος κίνδυνος. Στην Ευρώπη και την Άμερική αυξάνονται σε άριθμό και ένταση οι φονταμενταλιστικές κινήσεις.

Πέρα όμως από τον μουσουλμανικό φονταμενταλισμό υπάρχει και ένας τύπος χριστιανικού φονταμενταλισμού, δηλαδή επικρατεί ένας ζηλωτισμός - συντηρητισμός. Σύμφωνα με αυτόν ή Άγία Γραφή είναι ή πηγή της πίστεως και γι' αυτό επιδιώκεται ή σωτηρία του ανθρώπου με την προσωπική μελέτη και την ανακάλυψη του βαθύτερου νοήματός της, πέρα από τις έρμηνευτικές παραδόσεις, που παρουσιάσθηκαν διά μέσου των αίωνων.

Σαφώς στα πλαίσια αυτά εργάζονται πολλές Προτεσταντικές Όμολογίες στον δυτικό κόσμο. Είναι δε γνωστόν ότι οι όροι φιλελεύθεροι και συντηρητικοί δημιουργήθηκαν κατ' άρχάς σε

σχέση και αναφορά με την έρμηνεία της 'Αγίας Γραφής, αφού οι φιλελεύθεροι απέρριπταν πολλά θαύματα και γεγονότα, ενώ οι συντηρητικοί τα δέχονταν έτσι όπως περιγράφονται. Έπομένως, οι όροι φιλελεύθεροι και συντηρητικοί, είχαν σχέση με την έρμηνεία της 'Αγίας Γραφής και στην συνέχεια απέκτησαν θρησκευτικό και κοινωνικό περιεχόμενο.

Δυστυχώς μια τέτοια προοπτική πέρασε και στον δικό μας ορθόδοξο χώρο. Υπάρχουν μερικοί ορθόδοξοι που έρμηνεύουν τα κείμενα της 'Αγίας Γραφής, απορρίπτοντας όλες ή έν μέρος τις έρμηνευτικές πατερικές παραδόσεις, και υπάρχουν άλλοι, που την έρμηνεύουν φιλελεύθερα κατά τον δικό τους στοχασμό. Αυτό ακριβώς το είδαμε τον τελευταίο καιρό στην συζήτηση για την Βίβλο της 'Αποκαλύψεως του Ευαγγελιστού 'Ιωάννου. Άλλοι το είδαν αισθητικά, λογικά ή φιλολογικά, και άλλοι το έρμηνεύουν συμβολικά κατά ύπερβολικό τρόπο, χωρίς να λαμβάνουν ύπ' όψη τους τις πατερικές έρμηνείες. Όμως ή ορθόδοξη άποψη βρίσκεται πέρα από αυτήν την διεκυστίνδα.

Κατ' αρχάς ή 'Ορθόδοξη 'Εκκλησία δέν δέχεται την θεωρία ότι ή μόνη πηγής της πίστewς είναι ή 'Αγία Γραφή, όπως ισχυρίζονται οι Προτεστάντες, ούτε ότι δύο είναι οι πηγές της Πίστewς, ήτοι ή 'Αγία Γραφή και ή 'Ιερά Παράδοση, όπως ισχυρίζονται οι Λατίνοι, αλλά ότι ή μοναδική πηγή της πίστewς είναι ή 'Αποκάλυψη - Φανέρωση του Θεού που δίδεται στους άγιους. Οι άγιοι ως μέλη της 'Εκκλησίας - Σώματος του Χριστού, καταγράφουν την έμπειρία τους τόσο στην 'Αγία Γραφή όσο και στα δόγματα. Έτσι, ή 'Εκκλησία δια των άγιων της γράφει την 'Αγία Γραφή και την έρμηνεύει. Έπομένως, πάνω από την 'Αγία Γραφή και την 'Ιερά Παράδοση βρίσκεται ή 'Εκκλησία όπως εκφράζεται δια των άγιων, των πραγματικών μελών της. Κατά συνέπεια ή 'Αγία Γραφή δέν αποτελείται από μερικά κείμενα που πρέπει να αντιμετωπίζονται ως φιλολογικά, αλλά από θεόπνευστα κείμενα που έρμηνεύονται μέσα από την θεοπνευστία των άγιων. Η μόνη έπιστημονική προσέγγιση της 'Αγίας Γραφής είναι ή διαμέσου των άγιων, όπως τον μαθηματικό τον καταλαβαίνει ό μαθηματικός και τον νομικό ό νομικός κ.λπ.

Για να μάθη κανείς να χειρουργή τους ανθρώπους δέν αρκεί να μελετήσει ένα σύγγραμμα χειρουργικής, έστω και το πιο ολοκληρωμένο, αλλά, εκτός από την μελέτη αυτού του συγγράμ-

ματος, πρέπει να γνωρίση προσωπικά τον συγγραφέα του, δηλαδή να διδαχθή, καθώς επίσης να κάνει και πρακτικές άσκησης, ώστε να αποκτήση τις κατάλληλες προϋποθέσεις να χειρουργή. Άν δέν το κάνει αυτό, τότε, όπως λέγει ό π. 'Ιωάννης Ρωμανίδης, αντί να είναι χειρουργός θα είναι «χασάπης». Το ίδιο συμβαίνει και με τα κείμενα της 'Αγίας Γραφής.

Στην 'Ορθοδοξία κάνουμε διάκριση μεταξύ συντηρήσεως και παραδόσεως. Η συντήρηση διακρίνεται για την θεοποίηση μερικών αποστεωμένων σχημάτων του παρελθόντος, ενώ ή παράδοση για μια δυναμική πορεία της ζωής του παρελθόντος στο παρόν. Η συντήρηση είναι φονταμενταλισμός, όχι όμως ή παράδοση.

Ό φονταμενταλισμός είτε ό μουσουλμανικός είτε ό χριστιανικός αποτελεί ένα μεγάλο κίνδυνο για τις κοινωνίες, την 'Εκκλησία αλλά και για το ίδιο το πνεύμα του ανθρώπου.

Συμπέρασμα

Άπό όλα όσα αναφέραμε φαίνεται ότι πρέπει να συνδεθώ από όλους μας ή έμπειρική και ήσυχαστική θεολογία με την πολεμική, δογματική θεολογία, δηλαδή ή έμπειρία με τα δόγματα της 'Εκκλησίας, αφού τά δόγματα δέν είναι φιλοσοφικά αξιώματα, αλλά όροι, δηλαδή όρια που όριοθετούν την πίστη και δείχνουν την διαφορά μεταξύ αίρέσεως και άληθείας, μεταξύ άσθενείας και ύγείας.

Σήμερα χρειαζόμαστε ανθρώπους που θα συνδέουν αυτά τα δύο είδη θεολογίας, ώστε να μη γίνεται άπνευματίστος ό λόγος και ή 'Εκκλησία να παραμείνη 'Ορθόδοξη 'Εκκλησία. Μόνο με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις έπιρροές που δεχόμαστε είτε έξ ανατολών είτε εκ δυσμών, τις φιλοσοφικές ιδέες και αντίληψεις, τις έκκλησιαστικές εξελίξεις, τις ιστορικές μεταβολές και το κοινωνικό γίνεσθα.

Αυτό πρέπει να γίνη γιατί σήμερα ζούμε την διάσπαση, κατά κάποιο τρόπο, μεταξύ του «τί» και του «πώς». Δηλαδή, όλοι όμιλούν για την αξία και την σημασία των άγιων Πατέρων, όλοι μελετούν τα έργα τους και αναφέρουν χωρία από την διδασκαλία τους, τα όποια χρησιμοποιούν στις όμιλίες και τα γραπτά τους, αλλά πρέπει να προχωρήσουμε και στο «πώς» έγιναν Πατέρες. Αυτό το «πώς» συνδέεται με τον λεγόμενο ήσυχαστικό τρόπο ζωής, όπως τον εκφράζει ό γνήσιος πατερικός νηπτικός μοναχισμός.

(Τέλος)

Η ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

1. ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν σημερινὴν αὐτῆς συνεδρίαν:

α) ἐπὶ τῇ λήξει τῆς πρωθιεραρχικῆς ἐν Ἀμερικῇ διακονίας τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰακώβου ἐξέφρασεν ἅπαξ ἔτι τὴν στοργὴν καὶ ἐκτίμησιν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ πρόσωπον καὶ τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς διὰ τὴν μακροχρόνιον καὶ ἀγλαόκαρπον προσφορὰν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος.

β) πρὸς καλύτεραν ὀργάνωσιν καὶ διαποιμάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐν τῷ Νέῳ Κόσμῳ, προέβη εἰς τὴν ἰδρυσιν τριῶν νέων Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἧτοι τῶν Μητροπόλεων Τορόντο (Καναδά), Μπουένος Ἀϊρες (Νοτίου Ἀμερικῆς) καὶ Μεξικῆς (Κεντρῶς Ἀμερικῆς). Ἡ ἐκλογή τῶν ποιμεναρχῶν τῶν νέων τούτων Μητροπόλεων γενήσεται ἀργότερον.

γ) ἐξέλεξε παμψηφεί Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς (ΗΠΑ) τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἰταλίας κ. Σπυρίδωνα, γεννηθέντα ἐν Ἀμερικῇ τὸ 1944. Ὁ νεοκλεγεὶς εἶναι ὁ 5ος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐπαρχίας ταύτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πρὸ 75 ἐτῶν. Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σπυρίδων ἀνομάσθη μετὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ καὶ Ἐξαρχος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐν Ἀμερικῇ, ἵνα προεδρεύῃ συνεδριῶν τῶν ἐν Ἀμερικῇ κανονικῶν Ὁρθόδοξων Ἱεραρχῶν, πρὸς ἀπὸ κοινοῦ ἐξέτασιν καὶ κατεύθυνσιν τῶν γενικωτέρων ἐκεῖσε ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

δ) Ὁρίσθη Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον τῆς οὐτωςὶ χηρευσάσης Μητροπόλεως Ἰταλίας τὸν παρ' αὐτῇ Βοηθὸν Ἐπίσκοπον Θεοφ. Κρατείας κ. Γεννάδιον.

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Σεβ. κ. Σπυρίδων μέχρι τῆς ἐνθρονίσεως αὐτοῦ, ὀρισθείσης διὰ τὴν 21ην Σεπτεμβρίου, ὠνόμασεν Ἐπίτροπον αὐτοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀμερικῆς τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπον Τορόντο κ. Σωτήριον.

[Ἐπισυνάπτεται βιογραφικὸν Σημείωμα τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου].

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει νέας περιόδου εἰς τὴν ζωὴν

τῆς μεγάλης καὶ σπουδαίας ταύτης Ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἐκφράζεται διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἢ στοργή, ἢ μέριμνα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀμερικῇ εὐσεβῶν καὶ προσφιλῶν τέκνων αὐτῆς, ὡς καὶ ἡ εὐχὴ καὶ προσδοκία ὅτι, τῇ συνεργασίᾳ πάντων ἐν ἐνότητι καὶ ἐν πιστότητι πρὸς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ τὰς ἱεράς παραδόσεις ἡμῶν, ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς θὰ γράψῃ νέας σελίδας προόδου καὶ ἀμῆς καὶ θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν 21ον αἰῶνα μὲ σφρίγγος, ἀρμόζον εἰς τὴν μέχρι τοῦδε ἱστορίαν αὐτῆς.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 30ῇ Ἰουλίου 1996.

Ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς
τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

2. ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Α.Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ, ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΠΙ ΣΥΝΟΔΟΥ ΜΙΚΡΟΝ ΜΗΝΥΜΑ

Ἐρωτάτε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀμερικῆς κ. Σπυρίδων,

Σήμερον εἶναι μία μεγάλη ἡμέρα διὰ τὴν Μητέρα πάντων ἡμῶν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, διότι αὐτῇ, ἐν τῇ στοργῇ καὶ τῇ ἀξιοχρέῳ μερίμνῃ αὐτῆς ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀμερικῇ πολυαριθμῶν καὶ φιλοπροόδων τέκνων αὐτῆς, καλεῖται ἵνα δώσῃ αὐτοῖς τὸν κανονικὸν αὐτῶν Ἀρχιεπίσκοπον καὶ ποιμένα, μετὰ τὴν οἰκειοθελῆ ἀποχώρησιν ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας τοῦ ἐπὶ μακρὸν θεοφιλῶς ποιμάναντος ταῦτα Ἐρωτάτου ἀδελφοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰακώβου.

Καὶ ἀπέβλεψεν ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, μεταξὺ τῶν πολλῶν καὶ ἀξίων ὑποψηφίων διὰ τὴν θεόσωστον ταύτην Ἐπαρχίαν, εἰς τὴν ὑμετέραν ἀγαπητὴν Ἱερότητα, τὸν προσφιλεῖ ὁμογάλακτον πάντων ἡμῶν ἀδελφόν, διότι αὐτῇ συγκεντροῖ πολλὰ προσόντα, ὧν κορωνὶς ἢ ἄνευ ὄρων πιστότης καὶ ἀφοσίωσις αὐτῆς εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦτον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τροφὸν τοῦ τε εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους καὶ πλείστων ἄλλων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθόδοξων χριστιανῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Εἰς

Ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικής κ. Σπυρίδων. (Φωτ. Ν. Μαγγίνα).

τὴν τελευταίαν ταύτην ἀρετὴν σου ὑπὲρ πάσας τὰς λοιπὰς ἀπέβλεπεν ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ἐν τῇ προκρίσει αὐτῆς. Διότι ἐὰν ἔχη Ἱεράρχης τις αὐτῆς πάντα τὰ λοιπὰ τάλαντα, πάντα τὰ λοιπὰ προσόντα, πάσας τὰς λοιπὰς ἀρετὰς, ἀφοσίωσιν δὲ τυφλὴν καὶ πιστότητα ἀπεριόριστον καὶ εὐγνωμοσύνην διὰ βίου μὴ ἔχη, οὐδὲν ἐστι, οὐδὲν ὠφελεῖται, ἀλλὰ γέγονε χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον (βλ. Α' Κορ. κεφ. 13). Ναί, ἀπέβλεπεν εἰς σὲ ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία. Εἶναι, ἐπομένως, μεγάλη καὶ διὰ σὲ προσωπικῶς ἡ ἡμέρα αὕτη.

Ἡ Ἐκκλησία ἐπιβραβεύει σήμερον ταύτην τὴν κορυφαίαν ἀρετὴν σου, ἐν τῇ ἀπολύτῳ βεβαιότητι ὅτι καὶ θὰ αὐξήσης καὶ ἀναπτύξης ταύτην ἀπὸ τῆς νέας περιόπτου θέσεως εἰς ἣν ἀνάγεσαι ἐπαξίως σήμερον, ἦτοι ἀπὸ τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικής.

Ἐκεῖ σὲ ἀναμένουν ποικίλα προβλήματα καὶ ρεύματα καὶ τάσεις καὶ ιδεολογία. Σὲ ἀναμένει ἓνας σκληρὸς νυχθήμερος ἀγὼν, ἀγὼν ὑπὲρ τῆς διαφυλάξεως καὶ τῆς διαιωνίσεως τῶν ὑψίστων ιδεωδῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Γνωρίζομεν ὅτι εἶσαι ἐργασιομανὴς, ὅτι εἶσαι σθεναρὸς καὶ ἀκατάβλητος. Ἄλλαις λέξεσιν, ἐμπιστευόμεθα τὴν μεγάλην ταύτην καὶ δυναμικὴν ἐπαρχίαν τοῦ Θρόνου εἰς χεῖρας δυναμικὰς καὶ σιβαράς.

Πορεύου, ἀδελφὲ Σπυρίδων, «μηδὲν διακρινόμενος» (Ἰακ. 1, 6). Πορεύου μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης, ἀγάπης πρὸς πάντας ἀνεξαιρέτως. Πορεύου, καὶ ἡ εὐχὴ τῆς στοργικῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν τῶν ἐνταῦθα πρεσβυτέρων καὶ νεωτέρων ἀδελφῶν σου θὰ εἶναι διαρκῶς μαζί σου.

Θὰ συμπαριστάμεθα εἰς τὸ ἐπίπονον ἔργον σου διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἀγάπης ἡμῶν. Καὶ διὰ τῆς ἐγκύψεως εἰς τὰ ἐκάστοτε προβλήματα τῆς νέας ἐπαρχίας σου ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ χώρῳ, ἐν τῷ Συνοδικῷ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, δι' ἰδιαιτέρου καὶ ζωντοῦ ἐνδιαφέροντος πρὸς ἐπίλυσιν αὐτῶν καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων αἰτημάτων καὶ παρακλήσεών σου.

Θάρσει, Ἱερώτατε ἀδελφέ, καὶ μὴ φοβοῦ. Εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἑκτῆς δεκαετίας τῆς ἡλικίας σου ἔχεις ὅλας τὰς προϋποθέσεις διὰ νὰ ἐπιτε-

ζομεν ὅτι εἶσαι ἐργασιομανὴς, ὅτι εἶσαι σθεναρὸς καὶ ἀκατάβλητος. Ἄλλαις λέξεσιν, ἐμπιστευόμεθα τὴν μεγάλην ταύτην καὶ δυναμικὴν ἐπαρχίαν τοῦ Θρόνου εἰς χεῖρας δυναμικὰς καὶ σιβαράς.

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικής κ. Σπυρίδων τελῶν Τρισάγιον εἰς τόν τάφον τοῦ ἀειμνήστου Οἴκου. Πατριάρχου Ἀθιναγόρου, ὁ ὁποῖος διετέλεσεν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικής. (Φωτ. Ν. Μαγγίνα).

λέσης ἐν μεγαλειῶδες καὶ περιλάμπρον ἔργον. Ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου σου, ὑπὲρ τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία σὲ ἀποστέλλει εἰς νέον στίβον ποικίλων ἀγώνων μετ' ἐμπιστοσύνης πολλῆς, μετὰ χρηστῶν ἐλπίδων, μετὰ δεδικοιογημένων ἐλπίδων καὶ προσδοκιῶν ὅτι θὰ ἀναδειχθῆς ὀλυμπιονίκης τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄξιος!

3. ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΙΣ ΠΙΣΤΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α.Θ.Π. ΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, Ἐπινεύσει σεπτῆ τῆς Ὑμετέρας προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος, εὐμενεῖ δὲ κρίσει καὶ ψήφῳ Θεοκινήτῳ τῶν σεβασμιωτάτων Μελῶν τῆς περὶ Αὐτὴν Θεοσυνάκτου Ἀγίας καὶ Ἱεράς Συνόδου ἐκλήθην ἤδη εἰς νέαν καὶ ὑψηλοτέραν καὶ τιμητικωτέραν διακονίαν καὶ δὴ εἰς τὸ μέγα

καὶ ἄκρως ὑπεύθυνον ἀξίωμα τοῦ ἐν τῇ Νέᾳ Ἠπειρῷ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Ἐξάρχου τοῦ πανσέπτου τούτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Χρέος λογίζομαι ἐπιτακτικὸν ὅπως κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, τὴν ὄντως ἱεράν, εὐλαβῶς καθυποβάλω τῇ Ὑμετέρᾳ Θεοφρουρήτῳ Κορυφῇ ἐν πρώτοις, εἶτα δὲ τοῖς συγκροτοῦσι τὴν περὶ Αὐτὴν Ἀγίαν καὶ Ἱεράν τῶν πολυσέπτων Ἀρχιερέων Σύνοδον τὴν βαθυτάτην μου εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ προσγενομένῃ μοι ταύτῃ μεγίστῃ καὶ ἐξαιρετικῇ ὄντως τιμῇ, πρὸ παντὸς δὲ ἐπὶ τῇ ἐπαναβεβαίωσει καὶ ἐπανεκδηλώσει τῆς πρὸς τὴν ἐλαχιστότητά μου ἐμπιστοσύνης τῆς Μητρὸς μου Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας.

Ἀρμόζον καὶ πρέπον ὡσαύτως ἡγοῦμαι, ὅπως, ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τόπῳ ἰστάμενος, παρῶσχω καὶ τὴν σαφειστάτην διαβεβαίωσιν, ὅτι κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατιθεμένης μοι σήμερον νέας καὶ μειζονος ταύτης διακονίας ἢ υἱική πρὸς τὸ σεπτὸν τῆς Ὑμετέρας Θεοτιμῆτου Κορυφῆς πρόσωπον καὶ πρὸς τὴν πνευματικῶς ἐκθρέψασαν καὶ ἀναδείξασάν με Μεγάλῃν ταύτην

Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσις ἔσται πλήρης τε καὶ ὁμόθυμος, ἢ δὲ πειθαρχία καὶ ὑπακοή εἰς τὰ κελεύσματα αὐτῆς ἀπόλυτος καὶ τελεία.

Πρὸς τούτοις διαβεβαιούμαι, ὅτι μέλημα πρῶτιστον καὶ κύριον τῆς ἐν τῇ Νέᾳ Ἡπειρῷ ἀρχιερατείας τοῦ ὁμιλοῦντος ἔσται ἡ παντοίωτροπος πολλαπλασιάσις τῶν πάσης φύσεως σχέσεων καὶ δεσμῶν τοῦ ἐκεῖ εὐσεβοῦς ὀρθοδόξου λαοῦ πρὸς τὴν Μητέρα αὐτοῦ Μεγάλην ταύτην Ἐκκλησίαν. Τονίζει δὲ ὁ ὁμιλῶν τὴν ἀδήριτον τῶν σχέσεων καὶ δεσμῶν τούτων ἀνάγκην, οὐχὶ ἐκ ποιᾶς τινος ρομαντικῆς διαθέσεως κινούμενος, ἀλλ' ἔχων τὴν στερεὰν πεποίθησιν ὅτι τὸ σημερινὸν σωτήριο πρὸς τοὺς ἰδίους πιστοὺς καὶ πρὸς τὸν κόσμον μῆνυμα τῆς Ὁρθοδοξίας μόνον ἐκ τοῦ Ἱεροῦ τούτου Κέντρου δύναται ἵνα προέλθῃ γνήσιον καὶ ἀκέραιον καὶ ἀνόθευτον. Διὸ καὶ ἀπὸ τῆς νέας αὐτοῦ θέσεως μηδενὸς θέλει φεισθῆ ὁ ὁμιλῶν κόπου καὶ τρόπου πρὸς ὡς οἶόν τε εὐρύτεραν καὶ ἐφ' ὧν τῶν ἐπιπέδων διάδοσιν τῶν εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου ἀποβλεπόντων μηνυμάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ τούτου Θρόνου, τοῦ καὶ μόνου γνησίου τῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐρημνευτοῦ.

Τὰς διαβεβαιώσεις ταύτας παρασχὼν, Παναγιώτατε Δέσποτα, δέομαι νῦν θερμῶς τοῦ ἐν ἐλέει πανδώρου Θεοῦ, ὅπως σκέπη καὶ περιφρουρή τὴν Ὑμετέραν Θεοσπεσίαν Κορυφήν, τὸν ὑπατον τῆς Ὁρθοδοξίας ἀρχιεράρχην, πληθύνῃ δὲ τὰ πολύτιμα Αὐτῆς ἔτη ἐπ' ἀγαθῶ τῶν ἀνὰ τὴν οἰκουμένην ὀρθοδοξούντων λαῶν καὶ εἰς εὐκλειαν τοῦ περιδόξου τούτου Οἰκουμενικοῦ καὶ πρώτου τῆς Ὁρθοδοξίας Θρόνου.

4. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

Ὁ νέος Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Σπυρίδων (κατὰ κόσμον Γεώργιος Παπαγεωργίου), γεννήθηκε τὸ 1944 στὸ Warren, Ohio τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἀπὸ οἰκογένεια Ροδίω.

Μετὰ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα στὸ Steubenville - Ohio καὶ στὴν Ρόδο, περάτωσε τὶς λυκειακῆς σπουδῆς στὸ Tarpon Spring τῆς Φλώριδας.

Σπούδασε στὴν περίπτωση Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀποφοίτησε ἀριστοῦχος (1962-1966). Στὴ συνέχεια μετεκπαιδεύθηκε στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Γενεύης (1966-1967) μὲ εἰδίκευση στὴν ἱστορία τοῦ Προτεσταντισμοῦ. Ἀργότερα, μὲ ὑποτροφία τοῦ Οἰκουμενικοῦ

Πατριαρχείου, φοίτησε στὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Bochum τῆς Γερμανίας (1969-1973), ὅπου εἰδικεύθηκε στὴν Βυζαντινὴ Φιλολογία.

Ἐπηρέτησεν ὡς γραμματεὺς τῆς Μονίμου Ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν (Γενεύη, 1966-1967) καὶ κατόπιν ὡς γραμματεὺς στὸ Ὁρθόδοξον Κέντρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Σαμπεζῦ Γενεύης καὶ Ἀρχισυντάκτης τοῦ γνωστοῦ Δελτίου Εἰδήσεων «Ἐπίσκεψις» (1973-1975).

Διάκονος χειροτονήθηκε τὸ 1968 καὶ Πρεσβύτερος τὸ 1976 ἀπ' τὸν Μητροπολίτη Ρόδου Σπυρίδωνα, ὅποτε καὶ ἔλαβε ἀπὸ τὸν τότε Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Δημήτριον τὸ ὄφφικιον τοῦ «Ἀρχιμανδρίτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου».

Τὸν ἴδιον χρόνον ἀνέλαβε καθήκοντα Ἱερατικῶς Προϊσταμένου στὴ Ρώμη, ὅπου μὲ δημιουργικὸ ζήλον ὠργάνωσε τὴν ἑλληνορθόδοξην παροικία, ἰδρύοντας τὴν «Ὁρθόδοξην Ἑλληνικὴν Κοινότητα», συγκροτώντας ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ θέτοντας σὲ κυκλοφορία δύο περιοδικῆς ἐκδόσεις (1976-1985).

Οἱ ἄμεσες καὶ μακρῆς ἐπαφῆς του μὲ τὸν ρωμαιοκαθολικὸν κόσμον τοῦ προσπόρισαν ἕνα προσγειωμένον ρεαλισμὸν στὴ θεώρησιν τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων, πράγμα ποῦ συνέτεινε στὸ διορισμὸν του τὸ 1984 ὡς Ἐκτελεστικοῦ Γραμματέως τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς γιὰ τὸν Θεολογικὸν Διάλογον μεταξὺ τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκτιμώντας τὴν πολὺπλευρὴν διακονίαν του, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὸν ἐξέλεξε τὸν Νοέμβριον τοῦ 1985 Ἐπίσκοπον Ἀπαμείας μὲ καθήκοντα Βοηθοῦ στὴν τότε Ἱερὰ Μητρόπολιν Αὐστρίας καὶ Ἐξαρχία Ἰταλίας.

Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1991 ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἰδρύοντας τὴν Ἱερὰ Μητρόπολιν Ἰταλίας καὶ Ἐξαρχία Νοτίου Εὐρώπης, τὸν ἐξέλεξε πρῶτον Μητροπολίτην τῆς νεοπαγοῦς αὐτῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας. Ἀπὸ τὴν θέσιν αὐτὴν ἐπιδόθηκε ἀμέσως μὲ σφριγὸς νεανικὸν καὶ δυναμικότητα στὴν ὀργάνωσιν τῆς νέας Μητροπόλεως. Κατὰ τὴν τετραετὴ ποιμαντορίαν του, ἡ Μητρόπολις Ἰταλίας ἰδρύσασκε τὰ βασικὰ βοηθητικὰ τῆς παραρτήματα· αὐξήσασκε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐνοριῶν καὶ ἐμερίμνησε γιὰ τὴν συστηματικώτερην ὀργάνωσιν καὶ διοίκησίν τας· συνέβαλε στὴν ἐνότητα τῶν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)

Ἄριθ. Πρωτ. 262
Διεκπ. 104 Ἀθήνησι τῆ 24ῃ Ἰανουαρίου 1996.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱ. Μητρο-
πόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 27 καὶ ἀπὸ 12ης φθί-
νοντος μηνὸς Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. Γράμματος τῆς
Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Βουλγα-
ρίας κ.κ. Μαξίμου, ἀνακοινούμεθα ὑμῖν ἀρμο-
δίως τὴν σύνθεσιν τῆς κανονικῆς Ἱεραρχίας τῆς
ἐν Βουλγαρία Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τὴν
εἰς αὐτὴν ἐπανένταξιν ἐνίων πρὸς καιρὸν ἀπο-
σκιρτησάντων Ἀρχιερέων, ἐχούσης οὕτω:

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑΙ: Λόβετς κ. Γρηγόριος,
Στάρας Ζαγοράς κ. Παγκράτιος, Σλίβεν κ.
Ἰωαννίκιος, Πλόβντιβ (Φιλιππουπόλεως) κ. Ἀρ-
σένιος, Βιδινίου κ. Δομητιανός, Βάρνας καὶ
Πρεσλάβας κ. Κύριλλος, Ἀμερικῆς καὶ Αὐστρα-
λίας κ. Ἰωσήφ, Δυτικῆς καὶ Κεντρικῆς Εὐρώπης
κ. Συμεών, πρώην Νέας Ὑόρκης κ. Γελάσιος,
Βέλικο Τυρνόβου κ. Γρηγόριος, Δοροστόλου καὶ
Τσερβένου κ. Νεόφυτος, Νευροκοπίου κ. Ναθα-
ναήλ, Βράτσης κ. Ἰγνάτιος.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ: Προβάτας κ. Ἀντώνιος, Δρα-
γοβιτίας κ. Ἰωάννης, Τραϊανουπόλεως κ. Ἰλα-
ρίων, Σμόλιαν κ. Νέστωρ, Ἀγαθονικεῖας κ.
Ναούμ, Βελίκης κ. Γαλακτίων.

Πρὸς τοῦτοις, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἰσχύουσιν
ἀμετάβλητοι αἱ ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκ-
κλησίας τῆς Βουλγαρίας ἐπιβληθεῖσαι ἐκκλησια-

ὀρθοδόξων τῆς χώρας, ἐνσωματώνοντας διάφο-
ρες ὀρθόδοξες ἰταλικῆς ἐνορίες· ἔθεσε τις βά-
σεις γιὰ μιὰ μελλοντικὴ πανιταλικὴ δράση τῆς
ὀρθοδόξου νεολαίας, συγκροτώντας τὴν Ἐνωσὴ
Ἑλλήνων Ὁρθοδόξων Φοιτητῶν Ἰταλίας· ἔδωκε
ἰδιαίτερη σημασία στὸ μοναχισμό, ἐπανεισάγον-
τάς τον στὴν Καλαβρία μὲ τὴν ἴδρυση τῆς πρώ-
της μετὰ ἀπὸ αἰῶνες Ὁρθόδοξης Μονῆς στὴν
Ἰταλία (Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Θεριστοῦ). Μὲ τὴ
σύγχρονη νοοτροπία ποὺ χαρακτηρίζει τὸν Ποι-
μενάρχη τῆς, ἡ Ἱ. Μητρόπολις Ἰταλίας ἀξιο-
ποίησε καὶ τὴν σύγχρονη τεχνολογία, ἐφαρμό-
ζοντας ἠλεκτρονικο-μηχανογραφικὰ συστήματα
στὴν ὅλη ὀργάνωσή τῆς καὶ χρησιμοποιώντας τὰ
σύγχρονα τηλεπικοινωνιακὰ μέσα (Internet,
κ.λπ.) γιὰ τὴν προβολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Ἰ-
ταλία.

Τὸ 1992 ὀρίσθηκε Πρόεδρος τῆς Διορθοδό-
ξου Ἐπιτροπῆς γιὰ τὸν Θεολογικὸν Διάλογο με-
ταξὺ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Παγ-
κοσμίου Λουθηρανικῆς Ὁμοσπονδίας, δίνοντας
ἀμέσως νέα ὄψη στὸ διάλογο μὲ τὴ σπουδαία
αὐτὴ μερίδα τοῦ Προτεσταντικοῦ κόσμου.

Ἐκπροσώπησε μὲ ἐπιτυχία τὸ Οἰκουμενικὸ
Πατριαρχεῖο σὲ διάφορες διεκκλησιαστικῆς ἀ-
ποστολῆς καὶ διεθνῆ συνέδρια. Μεταξὺ ἄλλων,
ἀντιπροσώπευσε τὴν Α.Θ. Παναγιότητα, τὸν Οἰ-
κουμενικὸ Πατριάρχη Βαρθολομαῖο, στὴν Ἐκ-
τακτη Συνόδο τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκό-
πων τῆς Εὐρώπης (Ρώμη, 1991), ὅπου σὲ βαρυ-
σῆμαντο λόγῳ του προέβλεψε μὲ διορατικότητα
τις ἐξελίξεις ποὺ κατόπιν ἀκολούθησαν στὸ χῶ-
ρο τῶν σχέσεων μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Ρω-
μαιοκαθολικισμοῦ.

Ἐχει ἰδιαίτερη κλίση στὶς εὐρωπαϊκῆς γλῶσ-
σες, ἀπ' τὶς ὁποῖες, ἐκτὸς τῶν ἑλληνικῶν, ὀμι-
λεῖ ἄνετα καὶ μ' εὐχέρεια τὰ ἀγγλικά, γαλλικά,
γερμανικά καὶ ἰταλικά.

Γενικῶς ὁ νέος Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερι-
κῆς κ. Σπυρίδων διακρίνεται γιὰ τὴν πιστότητα
καὶ ἀφοσίωσή του στὸ θεσμὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριαρχείου, γιὰ τὴν δυναμικότητα καὶ δη-
μιουργικότητά του. Τὸ μέχρι τώρα ἔργο του
μαρτυρεῖ εὐρύτητα πνεύματος καὶ νοοτροπία
σύγχρονη στὴν ἀντιμετώπιση τῶν σημερινῶν ἀ-
ναγκῶν καὶ προβλημάτων τῆς Ὁρθοδόξου Δια-
σποράς.

στικάί ποιναί, δι' ὧν οἱ ἐκ τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας Νευροκοπίου Ποιμῆν καὶ Βράτσης Καλλίνικος διὰ τὰ εἰς ἃ ὑπέπεσαν εἰς βάρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτῶν ἀρχῆς, τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν γένει τῆς Ἐκκλησίας κανονικὰ παραπτώματα, καθυπεβλήθησαν τῇ ἐσχάτῃ ποινῇ τῆς ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἀρχιερωσύνης ὑπουργήματος καθαιρέσεως καὶ ἐπανήχθησαν εἰς τὰς τάξεις τῶν μοναχῶν.

Τὰς κανονικὰς ταύτας ἀποφάσεις τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνακοινούμενοι ὑμῖν, παρακαλοῦμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ἐντολῇ καὶ ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
 Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 † Ὁ Διαιτείας Δαμασκηνός

Ἀριθ. Πρωτ. 415
 Διεκπ. 137 Ἀθήνησι τῇ 7ῃ Φεβρουαρίου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς

τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: Κοινοποιήσις ἀποφάσεων Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων.

Κατόπιν τῆς ἀπὸ 7.12.1988 ἀποφάσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ κοινοποιήσεως ὑμῖν τῶν ἐκάστοτε τελεσιδίκων, ὀριστικῶν καὶ ἀμετακλήτων ἀποφάσεων τῶν Συνοδικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων, γνωστοποιούμεν ὑμῖν ὅτι:

1. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1/1995 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι εἰς τὸν Ἱεροδιάκονον Ἀγάπιον Αἰτσίδην κατὰ κόσμον Χαρίωνα τοῦ Βασιλείου, κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου, ἡ ποινὴ τῆς Καθαιρέσεως ἐκ τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος μετ' ἀφαιρέσεως τοῦ Μοναχικοῦ αὐτοῦ Σχήματος, διαγραφῆς ἐκ τοῦ Μοναχολογίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Γουμενίσσης τῆς Ἱερᾶς

Μητροπόλεως Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

2. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 8/1995 ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἀπερρίφθη ὡς τύποις ἀπαράδεκτος ἢ ἀσκηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πρεσβυτέρου Γεωργίου Βούλτσιου τοῦ Λουκά, κληρικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐλευθερουπόλεως, ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2/1995 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, δι' ἧς ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ ποινὴ τῆς πενταετοῦς ἀργίας ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας, μὴ καθοριζομένων ἐν τῇ ἐπιμετροθεΐσῃ ποινῇ τὰ περὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ καθ' ὅσον ὁ ἐφεσεῖων παρητημένον ὦν τῆς ἐν ἧ ὑπηρετεῖ ἐφημεριακῆς αὐτοῦ θέσεως δὲν μισθοδοτεῖται ὡς ἐφημέριος.

3. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 10/1995 ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἢ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 9/1994 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐπιβλήθη, ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, εἰς τὰς Μοναχὰς Μακρίναν Πασιουρτίδου κατὰ κόσμον Μαρίαν τοῦ Κωνσταντίνου, Ἰσιδώραν Βασιλείου κατὰ κόσμον Ἀγγελικὴν τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ Ἀγάθην Χαραλάμπους κατὰ κόσμον Εὐδοκίαν τοῦ Χρήστου ἀδελφᾶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Βύσσιανης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης, ποινὴ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ Μοναχικοῦ αὐτῶν Σχήματος, τῆς ἀποβολῆς αὐτῶν ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Βύσσιανης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης, τῆς διαγραφῆς αὐτῶν ἐκ τοῦ Μοναχολογίου τῆς εἰρημένης Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ἐτροποποιήθη εἰς ποινὴν ἰσοβίου ἀποβολῆς ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Βύσσιανης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης μετὰ μεταθέσεως αὐτῶν εἰς ἕτεραν μονὴν ἐκτὸς τῶν δικαιοδοσιακῶν ὁρίων τῆς ἐξονομαζομένης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης μετὰ τριετοῦς σωματικοῦ περιορισμοῦ ἐν αὐτῇ.

Αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις κατέστησαν τελεσιδικοί, ὀριστικοὶ καὶ ἀμετάκλητοι, συνωδὰ ταῖς διατάξεσι τοῦ ἀρθροῦ 151 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸς Αὐτῶν διαδικασίας» ὡς τίθενται καὶ ἰσχύουσι κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τῆς παραγρ. 1

του άρθρου 44 του Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος».

Έντολή και έξουσιοδοτήσει της Ιεράς Συνόδου
 Ο Αρχιεπίσκοπος
 † Ο Διαυλείας Δαμασκηνός

Άριθ. Πρωτ. 352
 Διεκπ. 227 Άθήνησι τή 20ή Φεβρουαρίου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
 την Αρχιεπισκοπήν Άθηνών και τας Ι. Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος

Κατόπιν του ύπ' αριθμ. 2915/95/15.01.1996 Γράμματος της Αυτού Μακαριότητος του Πατριάρχου των Σέρβων κ. Παύλου, γνωρίζομεν υμίν ότι ό εκ Σερβίας κληρικός και έν Ελλάδα περιουδευών επί προφάσει συλλογής ανθρωπιστικής και οικονομικής βοήθειας διά τους έν Κράϊνα και Βοσνία πρόσφυγας Σέρβους, Πρωτοσύγκελλος Γαβριήλ (BOUJANITS), κληρικός της Ιεράς Επισκοπής Σάμπας και Βαλιέβου, ενεργεί άνευ κανονικής άδειας και εύλογίας της προϊσταμένης αυτού Εκκλησιαστικής Αρχής και ένεκα τούτου παρακαλούμεν όπως του λοιπού ουδεμία βοήθεια και διευκόλυνσις παρέχεται αυτώ.

Πρός τούτοις, καθ' υπόδειξιν του Μακαριωτάτου Πατριάρχου των Σέρβων κ. Παύλου συνιστάται ή μέσω του επίσημου Οργανισμού «Φιλανθρωπία» του Πατριαρχείου Σερβίας άποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας προς άνακούφισιν του πάσχοντος Σερβικού λαού.

Έντολή και έξουσιοδοτήσει της Ιεράς Συνόδου
 Ο Αρχιεπίσκοπος
 † Ο Διαυλείας Δαμασκηνός

Άριθ. Πρωτ. 697
 Διεκπ. 296 Άθήνησι τή 8η Μαρτίου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
 την Αρχιεπισκοπήν Άθηνών και τας Ι. Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος

Έκ Συνοδικής άποφάσεως, ληφθείσης έν τη Συνεδρία της Δ.Ι.Σ. της 5.3.1996, και κατόπιν του ύπ' αριθμ. 153/19.2.1996 Γράμματος της Αυ-

του Θειοπάτης Παναγιότητος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, γνωρίζομεν υμίν ότι υπό της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Θρόνου, ό εκ των συνταξιούχων κληρικών της Ιεράς Μητροπόλεως Άττικής Αρχιμανδρίτης Σταμάτιος Χατζηκυριάκος, διά τὰ εις ά υπέπεσεν έν Αυστραλία, ένθα αντικανονικώς εισήλθε και έδραστηριοποιήθη, κατά της εκκλησιαστικής τάξεως, του έν Αυστραλία λαού του Θεού και της Εκκλησίας γενικώτερον, κανονικά παραπτώματα, καθυπεβλήθη τή έσχάτη της άπό του ύψηλου της Ιερωσύνης ύπουργήματος καθαιρέσεως και επανήχθη εις τας τάξεις των λαϊκών.

Τήν Κανονικήν ταύτην άπόφασιν της έν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας άνακοινούμενοι υμίν, παρακαλούμεν διά τὰ καθ' ύμας.

Έντολή της Ιεράς Συνόδου
 Ο Αρχιεπίσκοπος
 † Ο Διαυλείας Δαμασκηνός

Άριθ. Πρωτ. 1179
 Διεκπ. 471 Άθήνησι τή 18η Άπριλίου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
 την Αρχιεπισκοπήν Άθηνών και τας Ι. Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος

Κατόπιν του άπό 10ης Άπριλίου έ.έ., Τιμίου Γράμματος της Α.Θ. Παναγιότητος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου γνωστοποιείται, ότι υπό της άδελφής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας έγκυκλοφορήθη έν τώ κλίματι της καθ' ήμας Αγιοπάτης Εκκλησίας «Άνοικτη Έπιστολή προς την Ιεραρχίαν της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος και προς την Έλληνικήν Ορθόδοξον κοινήν γνώμη» επί του θέματος της επανενεργοποιήσεως υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου του Αυτόνομου καθεστώτος της έν Έσθονία Ορθοδόξου Εκκλησίας. Πρός τούτοις, συνεργείον της Ρωσικής τηλεοράσεως, υπό τον έλληνομαθή Διάκονον Μάξιμον Μιχαήλοβιτς Κλημένκο, κατ' άπολύτως έγκύρους πληροφορίας, περιέρχεται τας Έπαρχίας της καθ' ήμας Αγιοπάτης Εκκλησίας της Ελλάδος και προκαλεί εκκλησιαστικούς παράγοντας όπως έκφράσωσι προσωπικάς θέσεις επί του προκειμένου θέματος.

Άποδοκιμάζοντες τας έν λόγω ενεργείας ως

οὐδόλως συμβιβαζομένης πρὸς τὴν κανονικὴν τάξιν τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ ἀντικειμένης πρὸς τὴν καθεστηκυίαν παράδοσιν, σκοπούσας μᾶλλον εἰς τὴν δημιουργίαν προβλημάτων, ἐφιστᾶται ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τυχὸν ἐπικοινωνίαν τῶν ἐν τοῖς ὑπερθεῖν διαλαμβανομένων προσώπων μετ' ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων, συνιστώντες ἀποφυγὴν ἀσκόπων συζητήσεων ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δεδομένου ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο ἤδη συζητεῖται ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Μόσχας.

Ἐντολὴ καὶ ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱεράς Συνόδου
 Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 † Ὁ Διαυλείας Δαμασκηνὸς

Ἀριθ. Πρωτ. 1344
 Διεκπ. 506 Ἀθήνησι τῇ 30ῇ Ἀπριλίου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: Κοινοποιήσις ἀποφάσεων Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.

Κατόπιν τῆς ἀπὸ 7.12.1988 ἀποφάσεως τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου περὶ κοινοποιήσεως ὑμῖν τῶν ἐκάστοτε τελεσιδικῶν, ὀριστικῶν καὶ ἀμετακλήτων ἀποφάσεων τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων, γνωστοποιοῦμεν ὑμῖν ὅτι:

1. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2/1996 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι εἰς τὸν Πρεσβύτερον Χαράλαμπον Κουρῆν τοῦ Παύλου, κληρικὸν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ἡλείας, ἡ ποινὴ τῆς ἐπταετοῦς ἀργίας ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας, δίχα στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ.

2. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 3/1996 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι εἰς τὸν Πρεσβύτερον Μάρκον Πουλίδην τοῦ Πέτρου, κληρικὸν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ν. Σμύρνης, ἡ ποινὴ τῆς

καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἱερwsύνης ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

3. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 4/1996 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι εἰς τὸν Ἀρχιμ. Νεκτάριον Τζίμαν, κατὰ κόσμον Θεόδωρον τοῦ Ἰωάννου, κληρικὸν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Φωκίδος, ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἱερwsύνης ὑπουργήματος μετ' ἀφαιρέσεως τοῦ Μοναχικοῦ αὐτοῦ Σχήματος, διαγραφῆς ἐκ τοῦ Μοναχολογίου τῆς Ἱεράς Μονῆς Ἀσωμάτων Ἀμαρίου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Λάμπης καὶ Σφακίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

Αἱ ἀνωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις κατέστησαν τελεσιδικοί, ὀριστικοὶ καὶ ἀμετάκλητοι, συνωδὰ ταῖς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 151 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας», ὡς τίθενται καὶ ἰσχύουσι κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθροῦ 44 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ἐντολὴ καὶ ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱεράς Συνόδου
 Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 † Ὁ Διαυλείας Δαμασκηνὸς

Κοινοποιήσεις:

1. Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Κρήτης.
2. Ἱεράς Μητροπόλεις Κρήτης.
3. Ἱεράς Μητροπόλεις Δωδεκανήσου.
4. Ἐξαρχίαν Πάτμου.

Ἀριθ. Πρωτ. 1259
 Διεκπ. 585 Ἀθήνησι τῇ 10ῇ Μαΐου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς

τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκ Συνοδικῆς ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρία τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς 3ης ὁδεύοντος μηνὸς Μαΐου ἐ.ἔ., γνωστοποιεῖται ὑμῖν, διὰ τὰ καθ' ἡμᾶς, ὅτι κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 41/237/1993 Ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνε-

λεύσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἢ 15ῃ Μαΐου καθιερώθη ὡς «Διεθνῆς Ἡμέρα Οἰκογενείας».

Ἡ Ἐκκλησία, ἀνὰ τοὺς αἰῶνας τὰς θείας ἀληθείας μαρτυροῦσα, τὸν θεσμόν τῆς οἰκογενείας ἐκόσμησεν καὶ ἐστήριξεν εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν, καθ' ἣν μάλιστα ἐποχὴν οὗτος ἐβάλλετο ἰδεολογικῶς, συνεργάζεται δὲ μετὰ τῶν ἀρμοδίων πολιτειακῶν παραγόντων διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς οἰκογενείας. Συνιστάται, ὅθεν, ὅπως ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ ἐφικτοῦ καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐκασταχοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως δι' ἐκδηλώσεων ἐκκλησιαστικῶν (κηρυγμάτων, ὁμιλιῶν, συναντήσεων γονέων κ.λπ.) ἐπικαίρως ὑπομνησθῆ εἰς τὸ πλήρωμα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἢ ἀξία τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας καὶ ἡ σημασία αὐτῆς διὰ τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρίαν.

Ἐντολῆ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Διαυλείας Δαμασκηνὸς

Κοινοποιήσις:

Ἐπιτροπὴ Ὑγείας - Προνοίας.

Γεν. Διεύθυνσις Προνοίας.

Ἀριστοτέλους 17, Ἐνταῦθα.

Ἀριθ. Πρωτ. 1822
Διεκπ. 679 Ἀθήνησι τῇ 10ῃ Ἰουλίου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς

τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 661 καὶ ἀπὸ 30ῆς παρῆλθοντος μηνὸς Μαΐου ἐ.ε. Γράμματος τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁ Πρεσβύτερος Στυλιανὸς Μενῆς, κληρικὸς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας, διὰ τὰ εἰς ἃ ὑπέπεσεν εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ Ἀρχῆς, τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν γένει τῆς Ἐκκλησίας κανονικὰ παραπτώματα, καθυπεβλήθη τῇ ἐσχάτῃ ποινῇ τῆς ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης καθαιρέσεως, καὶ ἐπανήχθη εἰς τὰς τάξεις τῶν λαϊκῶν.

Τὴν κανονικὴν ταύτην ἀπόφασιν τῆς ἐν Κων-

σταντινουπόλει Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀνακοινούμενοι ὑμῖν, παρακαλοῦμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ἐντολῆ καὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Διαυλείας Δαμασκηνὸς

Ἀριθ. Πρωτ. 3015
Διεκπ. 735 Ἀθήνησι τῇ 14ῃ Ἰουλίου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς

τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκ Συνοδικῆς ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 6.6.1996, καὶ κατόπιν τῆς ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων κατατεθείσης ὑπ' ἀριθμ. ΠΑΒ/8822/5.9.1995 ἀναφορᾶς τοῦ Βουλευτοῦ κ. Στ. Παπαθεμελῆ, περὶ τῆς παρατηρουμένης παραπομπῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Βυζαντινοῦ Συμβόλου τοῦ Δικεφάλου ἀετοῦ, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως στοιχείων τοῦ Συμβόλου καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ κυριάρχου στοιχείου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν εἰδοποιὸν διαφορὰν τοῦ βυζαντινοῦ τούτου συμβόλου ἐξ ἐτέρων παρεμφερῶν, διαφορῶν πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Ἑλληνισμόν, συνιστάται ὅπως ἰδιαιτέρως τις μέριμνα ἐπιδεικνύηται ἐκ μέρους τῶν ἐκκλησιαστικῶν φορέων διὰ τὴν ἀποφυγὴν παρ' αὐτῶν τῆς χρήσεως τῆς ἡλλοιωμένης μορφῆς τοῦ Συμβόλου.

Ἐντολῆ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Διαυλείας Δαμασκηνὸς

Κοινοποιήσις:

Ἐπιτροπὴ Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
Διεύθυνσις Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως
Ἐνταῦθα.

Ἀριθ. Πρωτ. 1938
Διεκπ. 752 Ἀθήνησι τῆ 18ῃ Ἰουλίου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱ. Μη-
τροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 414 καὶ ἀπὸ
23ης παρπεύσαντος μηνὸς Μαΐου ἐ.ἔ. Γράμμα-
τος τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Μακαριότητος τοῦ
Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Διοδώρου, γνω-
ρίζομεν ὑμῖν ὅτι ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συν-
όδου τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων οἱ Ἀρχι-
μανδριταὶ Χρυσόστομος, κατὰ κόσμον Μιχαὴλ
Μεϊζέλσον, καὶ Βαρθολομαῖος, κατὰ κόσμον
Γεώργιος Μελισσηνός, ὡς καὶ οἱ Ἱερομόναχοι
Δανιὴλ, κατὰ κόσμον Χρῆστος Τριανταφυλλό-
πουλος, καὶ Εἰρηναῖος, κατὰ κόσμον Ἀντώνιος
Γιακουμάκης, κληρικοὶ τοῦ ἐξονομασθέντος Πα-
τριαρχείου, διὰ τὰ εἰς ἃ ὑπέπεσον κανονικὰ πα-
ραπτώματα, καθυπεβλήθησαν τῆ ἐσχάτῃ ποινῇ
τῆς ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης κα-
θαιρέσεως, ἐπαναχθέντες εἰς τὴν τάξιν τῶν μο-
ναχῶν.

Τὴν Κανονικὴν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ Ἀγιο-
τάτου καὶ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῶν Ἱεροσολύ-
μων ἀνακοινούμενοι ὑμῖν, παρακαλοῦμεν διὰ τὰ
καθ' ὑμᾶς.

Ἐντολῇ καὶ ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Διαυλείας Δαμασκηνός

Ἀριθ. Πρωτ. 1949
Διεκπ. 754 Ἀθήνησι τῆ 19ῃ Ἰουνίου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱ. Μη-
τροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 765 τῆς 10ης
Ἰουνίου ἐ.ἔ. Γράμματος τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης
Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. Βαρθολομαίου, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ὑπὸ τῆς
Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ

Πατριαρχείου ὁ Διάκονος Χρῦσανθος Κατραν-
τζῆς, κληρικὸς τοῦ ἐξονομασθέντος Πατριαρ-
χείου, διὰ τὰ εἰς ἃ ὑπέπεσεν εἰς βάρος τῆς ἐκ-
κλησιαστικῆς αὐτοῦ ἀρχῆς, τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ
καὶ ἐν γένει τῆς Ἐκκλησίας κανονικὰ παραπτώ-
ματα, καθυπεβλήθη τῆ ἐσχάτῃ ποινῇ τῆς ἀπὸ
τοῦ ὑψηλοῦ βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης καθαιρέ-
σεως καὶ ἐπανήχθη εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

Τὴν Κανονικὴν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ Ἀγιο-
τάτου καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου
ἀνακοινούμενοι ὑμῖν, παρακαλοῦμεν διὰ τὰ
καθ' ὑμᾶς.

Ἐντολῇ καὶ ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Διαυλείας Δαμασκηνός

Ἀριθ. Πρωτ. 2018
Διεκπ. 793 Ἀθήνησι τῆ 27ῃ Ἰουνίου 1996

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱ. Μη-
τροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Κατόπιν τοῦ ἀπὸ 4ης Ἰουνίου ἐ.ἔ. Γράμμα-
τος τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκό-
που Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου κ.
Χρυσόστομου, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ὑπὸ τῆς Ἱε-
ρᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ὁ Ἀρ-
χιμανδριτὴς Λουκάς Σωτηρίου καὶ ὁ Διάκονος
Ἰγνάτιος Μιλτιάδου, ἀμφότεροι κληρικοὶ τῆς
Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, διὰ τὰ
εἰς ἃ ὑπέπεσον κανονικὰ παραπτώματα, καθυ-
πεβλήθησαν τῆ ἐσχάτῃ ποινῇ τῆς ἀπὸ τοῦ ὑψη-
λοῦ βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης καθαιρέσεως. Τὴν
Κανονικὴν ταύτην ἀπόφασιν τῆς Ἀγιοτάτης
Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἀνακοινούμενοι ὑμῖν,
παρακαλοῦμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς, δεδομένου ὅτι
οὗτοι, κατὰ τὰς παρασχεθείσας πληροφορίας,
δραστηριοποιούνται ἐν Ἑλλάδι ἀποκρύπτοντες
τὸ γεγονός τῆς εἰς αὐτοὺς ἐπιβληθείσης ἐκκλη-
σιαστικῆς ποινῆς.

Ἐντολῇ καὶ ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Διαυλείας Δαμασκηνός

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΣΣΟΓΑΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ

Με ἑξαιρετικὴ λαμπρότητα καὶ μεγαλοπρέπεια στὶς 22 Αὐγούστου τελέσθησαν στὴν πόλη τῶν Σπάτων τὰ ἐγκαίνια τοῦ Μητροπολιτικοῦ συγκροτήματος Ποιμαντικῆς καὶ Πνευματικῆς Διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς. Μετὰ εἰκοσαετῆ ἀγῶνα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσογαίας κ. Ἀγαθόνικος εὐτύχησε νὰ προσφέρει στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία ἓνα μεγαλοπρεπὲς ἐκκλησιαστικὸ συγκρότημα, τὸ ὁποῖο εὐελπιστεῖ νὰ καταστήσει

Τοῦ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ**
Δ/ντοῦ Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

κέντρο προγραμματισμοῦ, σχεδιασμοῦ, ὁργανώσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ πολυσχιδοῦς ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὀρητήριον ἱεραποστολῆς, στέγη ἀγιότητος, χῶρο λειτουργικῆς ζωῆς.

Τῆς τελετῆς τῶν ἐγκαίνιων προηγήθηκε πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Σπάτων στὴν ὁποία προεξήρχε ὁ ἄγων τὰ ὄνομαστῆριά του Σεβασμιώτατος Μεσσογαίας κ. Ἀγαθόνικος, συμπαραστατούμενος ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιο καὶ τοὺς Θεοφιλεστάτους Ἐπισκόπους Διαυλείας κ. Δαμασκηνό, Ἀρχιεραματῆα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ Χριστοπύλου κ. Πέτρο, Γενικὸ Διευθυντὴ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἐπίσης στὸ ἱερὸ Βῆμα συμπροσηύχοντο οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας κ. Βαρθολομαῖος, Νέας Σμύρνης κ. Ἀγαθάγγελος καὶ Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων. Τὸν Θεῖο Λόγο ἐκήρυξε ὁ Θεοφιλέστατος Χριστοπύλου κ. Πέτρος ἀναφερθεὶς στὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀγαθόνικου καὶ στὴν πλοῦσια πνευματικὴ καὶ φιλανθρωπικὴ μαρτυρία, τὴν ὁποία ἐπὶ 22 χρόνια καταθέτει μετὰ ταπεινώσεως καὶ σεμνότητος στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία ὁ πρῶτος Μητροπολίτης τῆς κ. Ἀγαθόνικος.

Μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία στὴν ὁποία ἔψαλλε ἡ Βυζαντινὴ χορωδία τῶν Ἱερέων ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ πρωτοψάλτου-καθηγητοῦ κ. Γ. Κατσούλη ὁ κλῆρος καὶ ὁ λαὸς κατευθύνθησαν πρὸς τὸ Μητροπολιτικὸ Μέγαρον ὅπου ὁ Σεβα-

σιμώτατος ἔκοψε τὴν κορδέλλα τῶν ἐγκαίνιων καὶ ἐν συνεχείᾳ συμπαραστατούμενος ἀπὸ τοὺς ἐπιτελεῖς τοῦ Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμ. π. Ἱερόθεο Πετρίδη, Ἱεροκήρυκα, Ἀρχιμ. π. Νικηφόρο Πασσᾶ, Ἱεροκήρυκα, καὶ Αἰδεσιμολ. π. Ἀνδρέα Παπᾶ, Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο, ἐτέλεσε μετὰ κάθε λαμπρότητα τὸν ἀγιασμό. Πρὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀγιασμοῦ συγκινημένος ὁ Σεβασμιώτατος προσφωνῶν τοὺς ἐπισήμους καὶ τὸν εὐσεβῆ λαὸ εἶπε:

“Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου”.

*Ἅγιοι Ἀδελφοί,
Σεβαστοὶ Πατέρες,
Κύριε Ὑπουργέ,
Κύριε Νομάρχα,
Κύριοι Δήμαρχοι,
Κυρίες καὶ Κύριοι,*

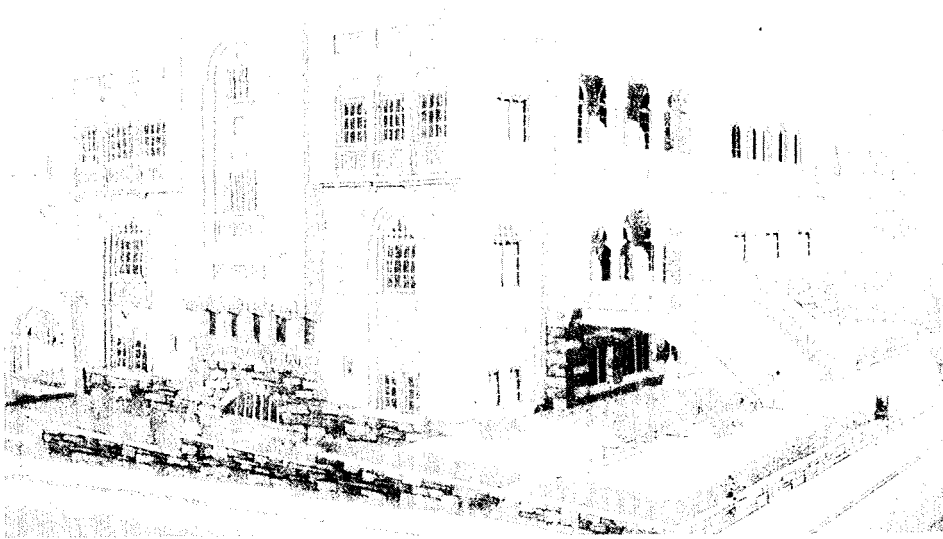
Μέγα τὸ γεγονός, ἀγαπητὴ Ὁμήγουρις, τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ παρόντος ἔργου εἰς ἡμέρας καὶ καιροὺς δυσκόλους, προβληματικοὺς καὶ ἀπαιτητικούς. Ἐμπλεως χαρᾶς καὶ εὐχαριστιῶν πρὸς τὸν δωρεοδότην Θεόν, ἔρχομαι τὴν σήμερον εὐφρόσυνον ἡμέραν νὰ ἐγκαϊνιάσω ὁμοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν τὸ Θεοδόσιον καὶ Θεοστήρικτον τοῦτο Μητροπολιτικὸν συγκρότημα, ἐξαιτούμενος τὴν ζέουσαν συμπροσευχὴν σας πρὸς εὐδωσὶν τῆς ἱερᾶς τοῦ ἀποστολῆς.

Ὅταν πρὸ εἴκοσι τριῶν ἐτῶν ἐγκατεστάθην εἰς τὴν νεοσύστατον τότε Ἱερὰν Μητρόπολιν Μεσσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, ὡς πρῶτος Ἐπίσκοπος αὐτῆς, ἔπρεπε νὰ ἐκπονήσω ἐκ τοῦ μηδενός, προγραμματίζοντας, ὁργανώνοντας, προβλέποντας ἀπάσας τὰς ἐπὶ τῷ πρὸς τοῦτοις ἀνάγκας.

Ἀφουγκραζόμενος τὰ εὐσεβῆ αἰσθήματα τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῶν Μεσσογαίων, μεταξὺ τῶν ἄλλων, συνέλαβον τὴν ιδέαν τῆς ἀνεγέρσεως ἐνὸς Μητροπολιτικοῦ Κέντρου διοικητικῆς, πνευματικῆς καὶ ποιμαντικῆς μερίμνης τοῦ πληρώματος τῆς Μητροπολιτικῆς μου περιφερείας.

Εἰς τὴν ιδέαν αὐτὴν ἦλθεν ἀρωγὸς ὁ ἐπονομαζόμενος “Πρῶτος Γεωργικὸς καὶ Ἐλαιουργικὸς Συνεταιρισμὸς Σπάτων” διὰ τῆς δωρεᾶν παραχωρήσεως τοῦ οἰκοπέδου.

*Τὸ ἐγκαινιασθέν
μεγαλοπρεπὲς
συγκρότημα
πολλαπλῶν
χρήσεων
τῆς Ἱερᾶς
Μητροπόλεως
Μεσογαίας καὶ
Λαυρεωτικῆς.*

Διὰ τὴν ὀριστικὴν ὁμῶς τακτοποίησιν τοῦ οἰκοπέδου σὲ οἰκοδομικὸν τετράγωνον ἀντιμετώπισαμεν πολλὰς καὶ μεγάλας δυσχερείας καὶ ἀντιδράσεις. Ἐχρειάσθη νὰ παρέλθουν τέσσερα ὀλόκληρα χρόνια διὰ τὴν τακτοποίησιν τοῦ οἰκοπέδου μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καθυστερεῖ ἡ ἔναρξις τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν.

Ὁ Κύριος ὁμῶς ἠδῶκε καὶ αἱ ἀντιδράσεις παρεκάμφθησαν καὶ αἱ δυσχέριαι ἀντιμετώπισθησαν.

Τὸ παρὸν Μητροπολιτικὸν Μέγαρον ἔχει μίαν ἱστορίαν πόνων, κόπων καὶ στερηῶσεων. Κάθε του τετραγωνικὸ μέτρο περικλείει ἀγωνίες, δάκρυα, προσευχάς, θυσίας καὶ στερήσεις εἴκοσι ἐτῶν. Τὸ βᾶρος ἔπεσεν εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς μας καὶ κυρίως εἰς τὰ Ἱερὰ Προσκυνηματὰ Ἀναστάσεως Χριστοῦ Σπάτων καὶ Ἀγίου Νεκταρίου Καμαριζῆς Λαυρίου, τὰ ὁποῖα προσκυνήματα ἐνηγαλίσθησαν μετὰ περισσῆς ἀγάπης τὸ ἔργον καὶ τὸν προορισμὸν του.

Μοναδικὴ παραφωνία εἰς τὴν 20ετῆ ἀνέγερσίν του ἀποτελεῖ ἡ κραυγαλέα ἀπουσία ὄλων τῶν Δημοσίων καὶ Ἰδιωτικῶν φορέων τῆς ὄλης ἐπισκοπικῆς μας περιφερείας, οἱ ὁποῖοι ἐκώφευσαν εἰς τὰς ἐναγωνίους πολλαπλὰς προσκλήσεις καὶ ἐκκλήσεις μας. Ἐπὶ εἴκοσι συναπτὰ ἔτη ἔμεινα μόνος εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν συγκεκριμένην προσπάθειαν, δοκιμάζοντας τὴν πικρίαν τῆς ἀδιαφορίας των.

Ὁ Μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐκραταίωσε τὴν δύναμιν, ἐπολλαπλασίασε τὴν ὑπομονὴν καὶ ἠῤῥξανε τὴν ἐντὸς ἡμῶν ἐλπίδα ἄχρι

τῆς περαιώσεως καὶ εὐδώσεως τῶν στόχων καὶ τοῦ ἔργου τοῦ νέου Ἐπισκοπέου.

Ἐπολείπεται βεβαίως ἀκόμη ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου καὶ ὁ καλλωπισμὸς τοῦ περιβάλλοντος χώρου.

Διὰ τοῦ παρόντος Μητροπολιτικοῦ συγκροτήματος ἄρχεται μία νέα περίοδος ἐντονωτέρας παρουσίας, ἀμεσότητος καὶ πολλαπλότητος συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τὰς ποικίλας καὶ συνθέτους ἀνάγκας τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματός της.

Τὸ παρὸν τοῦτο Μητροπολιτικὸν Οἰκοδόμημα ἐγίνε τὸ σύμνωμα καὶ τὸ λαμπρότατον στόλισμα τῆς πόλεως τῶν Σπάτων. Θὰ ἀποτελεῖ τὸ κέντρον προγραμματισμοῦ, σχεδιασμοῦ, ὁργανώσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ πολυσχιδοῦς ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας εἰς τοὺς τομεῖς τῆς Ποιμαντικῆς, Κατηχητικῆς, Λειτουργικῆς, Κοινωνικῆς καὶ Ἀνθρωπιστικῆς της ἀποστολῆς.

Ὅπως ἰδιαίτερος θὰ προσεχθοῦν οἱ κύριοι τομεῖς τῆς πνευματικῆς της ἀποστολῆς ὡς πρὸς τὴν νεότητα, ὡς πρὸς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν αἰρέσεων καὶ ὡς πρὸς τὴν φιλανθρωπικὴν της δραστηριότητα.

Ἡ παρουσία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας στὸν σύγχρονον κόσμον ἔχει μίαν ὑψηλὴν ἰδιαιτερότητα, ἀποτελεῖ μίαν οὐσιώδη ἀναγκαῖότητα καὶ τῆς προσδίδει τὴν προτεραιότητα.

Ἀντιλαμβανόμενοι τὸ ἱερὸν χρέος τῆς ἀποστολῆς μας θὰ ἐπιτελέσωμεν τὸ καθήκον μας μὲ αἴσθημα εὐθύνης, συνεπειᾶς, γνησιότητος καὶ ἀ-

Ο Σεβ. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής έτοιμος να κόψει την κορδέλα.

κεραιότητα καταξιώνοντας την εις τόν Κύριον ἀφιέρωσίν μας μετά ἀνιδιοτελείας, αὐταπαρνήσεως καί διακονίας τοῦ λόγου Του.

Ἀγαπητοί Συνεπίσκοποι,
Τίμιον προεσβυτέριον,
Ἀγαπητή Ὁμήγυρις,

Ἡ παρούσα ἱερά σύναξις ὄλων ἡμῶν ἐπὶ τῇ πανηγυρικῇ ἐορτῇ τῶν ἐγκαινίων τοῦ νέου Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου μὲ πλημμυρίζει ἀπὸ ἰδιαιτέραν χαρὰν καί συγκίνησιν καί σὰς εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως διὰ τὴν συμπροσευχὴν σας, τὴν συμπαράστασίν σας καὶ τὰς εὐχὰς σας.

Καθίσταμαι ὑπόχρεως νὰ διαβεβαιώσω τὴν ἀγάπην σας ὅτι θὰ συνεχίσω ἄχρι τέλους νὰ εὐρίσκομαι ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, μὲ εὐήκοον οὖς, μὲ πλήρη ἀγάπης καρδίαν καὶ μὲ ἀνοικτὴν τὴν πατρικὴν μου ἀγκάλην, διὰ νὰ ἀφουγκράζομαι τοὺς προβληματισμούς σας, διὰ νὰ συμπαρίσταμαι εἰς τοὺς ἀγῶνες σας, διὰ νὰ σὰς συντρέχω εἰς τὰς ἀνάγκας σας.

Κατὰ τὴν ἱστορικὴν καὶ ἐπίσημον αὐτὴν στιγμὴν αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ εὐχαριστήσω τὰ ἀξιότιμα μέλη τοῦ Πρώτου Γεωργικοῦ καὶ Ἐλαιουργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Σπάτων ποὺ ἐντελῶς αὐθόρμητα ἐδώρισαν τὸ οἰκόπεδον, τοὺς στενοὺς συνεργάτες μου, τὰ ἐκάστοτε Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια, τοὺς σεβαστοὺς πατέρες, τοὺς τεχνικοὺς συνεργάτες.

Σὰς εὐχαριστῶ ἕνα ἕκαστον προσωπικά. Σὰς ἀσπάζομαι ἐγκαρδίως καὶ σὰς εὐχόμαι ὅπως ὁ πάντων Κύριος χαρίξῃ πλουσίαν τὴν χάριν Του ἀτομικά καὶ οἰκογενειακά πρὸς Δόξαν τοῦ Ἁγίου Ὄνοματος Αὐτοῦ.

Διὰ προσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου Μαρίας, τοῦ σήμερον ἐορταζο-

μένου Ἁγίου Ἀγαθόνικου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, ὁ Κύριος εἶη μετὰ πάντων ἡμῶν.

Ἀκολούθως ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Διαυλείας κ. Δαμασκηνὸς ἀνέγνωσε τὸ κάτωθι συγχαρητήριο ἔγγραφο τῆς Ἱεράς Συνόδου:

**Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ἸΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)**

Ἄριθ. Πρωτ. 2590
Διεκπ. 950 Ἀθήνησι τῇ 21ῃ Αὐγούστου 1996

Πρὸς

Τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθόνικον
Εἰς Σπάτα Ἀττικῆς

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Πάνυ ἀσμένως πληροφορηθέντες, διὰ τῆς παρὰ τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος ἀπευθυνθείσης ἡμῖν εὐγενοῦς προσκλήσεως, τὰ περὶ τῆς ἀποπερατώσεως καὶ τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἐν Σπάτοις Ἐπισκοπείου, συμπεριλαμβάνοντος τὸν Μητροπολιτικὸν Οἶκον, τὰ Γραφεῖα, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον καὶ τὸ Πνευματικὸν Κέντρον τῆς ὑπ' Αὐτὴν Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, ἐν ᾧ φιλοξενοῦνται αἱ πολλαπλαῖ ποιμαντικαὶ καὶ κοινωνικοπολιτιστικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς αὐτόθι τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἐν πρώτοις μὲν συγχαίρομεν τὴ ὑμετέρα πεπνευμένη Σεβασμιότητι ἐπὶ τῇ ἀνοικοδομήσει καὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ Ἐπισκοπείου τῆς μόλις ἐν ἔτει 1974 συσταθείσης Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, ἀποτελοῦντος τὸ προῖον τοῦ κόπου, τοῦ μόχθου καὶ τῆς ἰδιαίτερας μερίμνης καὶ προνοίας τῆς ὑμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς Σεβασμιότητος, Θεία προνοία κατασταθείσης πρώτου Μητροπολίτου τῆς ἐξονομασθείσης αὐτῆς Ἱεράς Μητροπόλεως, καὶ μαρτυροῦντος εἰς τὸ διηνεκὲς τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν, τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν καρτερίαν, τὴν ἐργατικότητα καὶ τὴν φιλοπονίαν Ὑμῶν προσωπικῶς καὶ τῶν περὶ ὑμᾶς ἐκλεκτῶν συνεργατῶν, ἐν συνεχείᾳ δὲ γνωρίζομεν ὅτι εὐχαρίστως ἀνταποκρινόμενοι εἰς τὴν ἀπευθυνθείσαν ἡμῖν παράκλησιν ἀνέθεμεν τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας κυρίῳ Βαρθολομαίῳ, ἵνα ἐκπροσωπήσῃ Αὐτὴν καὶ ἡμᾶς προσωπικῶς καὶ διαβιβάσῃ τῇ ὑμετέρα ἀγάπῃ καὶ τοῖς θεοφιλέσι κλήρω καὶ λαῷ αὐτῆς τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὰς εὐχὰς καὶ

εὐλογίας ἡμῶν, δεομένων ὑπὲρ τῆς κατὰ Θεὸν εὐσταθείας τῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς υἰείας καὶ ἀκμῆς ὑμῶν, Σεβασμιώτατε καὶ προσφιλέστατε ἄγιε ἀδελφέ.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, περιπτυσσόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ, ἐπικαλούμεθα ἐπ' αὐτὴν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἵνα αὕτη συνεχίση ἐπὶ ὅ,τι μῆμιστον τὸ πολυσχιδὲς καὶ ἐπίπονον ἔργον Αὐτῆς ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, διατελοῦντες μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηγῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Διανυλείας Δαμασκηνὸς

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας κ. Βαρθολομαῖος, ἐκπροσωπῶν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηγῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, δι' ὀλίγων μεσῶν λόγων διεβίβασε εἰς τὸν ἅγιον Μεσογαίας καὶ τὸ Χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τὶς εὐχὲς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου γιὰ τὴν κατὰ Χριστὸν εὐδόσῃ τῶν σκοπῶν τοῦ νέου πολυσημάντου ἐπιτεύγματος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας.

Στὴ συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος δεξιώθηκε τοὺς ἐπισήμους στὴν μεγάλη αἴθουσα τοῦ θρόνου καὶ διένειμε σ' ὅλους ἀναμνηστικά δῶρα. Τὸ μεσημέρι οἱ ἐπίσημοι παρεκάθησαν σὲ πλούσιο γεῦμα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ὁποῦ ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαριστῶντας ὅλους ὅσοι ἐτίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους τὴν τελετὴ τῶν ἐγκαινίων εἶπε:

“Τῶ συνδέσῳ τῆς ἀγάπης συνδεόμενοι οἱ Ἀπόστολοι”.

Μὲ συνέχει, μὲ ἐκφράζει, μὲ ἐνθουσιάζει καὶ μὲ εὐχαριστεῖ, τὴν παροῦσα στιγμή, τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀνωτέρου ὕμνου, καθ' ὅτι συμπαραστατούμενος ὑπὸ πάντων Ὑμῶν τῶν περιλημμένων ἐν Κυρίῳ συνεπισκόπων καὶ ἀδελφῶν, γεύομαι τὰ ἀγαθὰ τῆς “ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὁμοθυμαδόν” κλήσεώς μας εἰς τὸ καθήκον τῆς ἱεραποστολικῆς μας θητείας.

Ἡ παροῦσα τράπεζα δὲν εἶναι μίᾳ ἐνδειξις εὐχαριστιῶν. Εἶναι ἔτι περισσότερον μίᾳ ἐκφρασις ἐγκαρδίου ἀγάπης, συγκινήσεως καὶ χαρᾶς διότι εἰς τὸ πρόσωπόν Σας εὔρον ὅλους Ὑμᾶς συμμετόχους καὶ συνεορτάζοντας καὶ συμπροσευχομένους καὶ εὐχομένους διὰ τὴν εὐδόσῃ τῆς ἐν εὐλογίαις Κυρίου ἀποστολῆς τοῦ παρόντος Ἐπισκοπείου.

Ἄγιοι ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί,

Εἰς τὴν συγκυρίαν τῆς ὀνομαστικῆς μου ἐορτῆς μετὰ τῆς τελετῆς τῶν ἐγκαινίων τοῦ νέου Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου εὐχαριστῶ ὅλους Ὑμᾶς ἐνθέρμως, ἐγκαρδίως καὶ μετὰ περισσῆς ἀγάπης τόσοσιν διὰ τὴν τιμὴν τῆς παρουσίας σας ὅσον καὶ διὰ τὰς ἀδελφικὰς σας εὐχὰς.

Παρακαλῶ θερμῶς νὰ δεχθῆτε καὶ τὰς ἰδικὰς μου εὐχὰς ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τοῦ σήμερον ἑορταζομένου Ἁγίου Ἀγαθονίκου χαρίζεται Ὑμῖν μακροημέρευσιν, υἰείαν καὶ ἄχρι τέλους τῆς ζωῆς ὑμῶν εὐδόσῃ παντὸς εὐσεβοῦς πόθου καὶ στόχου.

Αἱ ἡμέραι τὰς ὁποίας διερχόμεθα ἀπαιτοῦν ἐπαγρύπνησιν, ἀγῶνα, θυσίας, μαχητικότητα, ἐνεργητικότητα καὶ πολλὴν προσευχὴν. Μὲ αὐτὰ τὰ ἐφόδια καὶ ἀνανεούμενος ἐν πνεύματι ἄρχομαι ἀπὸ τῆς σήμερον τῆς συνεχείας τῆς παρὰ Κυρίου ἀποστολῆς μου, διακονῶντας μετὰ πάσης αὐταπαρηγήσεως τὸν φιλόχριστον λαὸν τῶν Μεσογαίων.

Ὑγιαίνετε ἐν Κυρίῳ, πορεύεσθε ἐν Αὐτῷ καὶ πληροῦσθε ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι.

Ὁ Κύριος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν.
Σᾶς εὐχαριστῶ.

Ἐκ μέρους τῶν συνδαιτημόνων εὐχαρίστησε τὸν οἰκοδεσπότη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεῖμων, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε καὶ τὰ προσωπικά του συγχαρητήρια πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο κ. Ἀγαθόνικο καὶ ἐξήρε τὸ ἐπιτελούμενο πολυδιάστατο ποιμαντικὸ ἔργο στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Μεσογαίας.

Κατὰ κοινὴ ὁμολογία ἡ 22α Αὐγούστου ἦταν γιὰ τὴν τοπικὴ Ἐκκλησία Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ἀφετηρικὴ ἡμερομηνία γιὰ μιὰ πῶ δυναμικὴ μαρτυρία τοῦ λόγου καὶ τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας στὴ σημερινὴ κοινωνία.

Στὴν τελετὴ τῶν ἐγκαινίων, πλὴν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐπισήμων ποὺ προαναφέραμε, παρέστησαν ἀπὸ πλευρᾶς Πολιτείας οἱ κ.κ.: Δημήτριος Φράγκος, Νομάρχης Ἀνατολικῆς Ἀττικῆς, Ἀπόστολος Σταύρου, τ. Ὑπουργός, Θεόδωρος Κατσίκης, βουλευτῆς, Λουκάς Λίγκος, Δήμαρχος Σπάτων, Κων/νος Γκίκας, Δήμαρχος Κορωπίου, Ἀνδρέας Κεχαγιόγλου, Δήμαρχος Ραφίνας, Ἐμμανουὴλ Κατσούλης, Δήμαρχος Γλυκῶν Νερῶν καὶ οἱ πολιτευτῆς κ. Λίτσα Γυφτοπούλου καὶ κ. Τάσος Φράγκος. Ἐπίσης παραβρέθηκαν ἐκπρόσωποι Συλλόγων, Διευθυντῆς Τραπεζῶν, Λυκειαρχεῖς, Γυμνασιαρχεῖς καὶ Διευθυντῆς Σχολείων ἀπὸ ὀλόκληρη τὴν περιφέρειαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν ἁγίων Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλύτου καὶ τῶν ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἐν τῇ κοινότητι Νίκου Μπελογιάννη Οὐγγαρίας

*«Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ
ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν» (Ρωμ. 2,10).*

Τὴν Κυριακὴν, 19ῃ Μαΐου 1996, ἔλαβε χώραν εἰς τὴν παρὰ τὴν Βουδαπέστην Κοινότητα Νίκου Μπελογιάννη, ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαίνιων τοῦ νεοδημητρίου Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλύτου καὶ τῶν Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Αὐστρίας καὶ Ἐξάρχου Οὐγγαρίας καὶ Μεσευρώπης κ. Μιχαήλ, ὡς Ἐκ-

ρικὸν τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἑνορίας καὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, τονίσας τὴν ἀναγκαιότητα καὶ σημασίαν τῶν δεσμῶν τοῦ ἀνὰ τὸν κόσμον Ἑλληνισμοῦ μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ εὐχαριστήσας τὸν κ. Δήμαρχον διὰ τὴν ἀγαστὴν συνεργασίαν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ὁ δὲ Πατριαρχικὸς Ἐκπρόσωπος διεβίβασε τὸν χαιρετισμὸν, τὴν ἀγάπην καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Δήμαρχον καὶ τοὺς κατοίκους τοῦ Μπελογιάννη.

Τοῦ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. **Τιμοθέου Ρωμανά**
Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αὐστρίας

προσώπου τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας παραστάτος εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἐκδηλώσεις τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Ἀγαθονικείας κ. Ἀποστόλου.

Ἀφ' ἐσπέρας, μετὰ τὴν ἀφίξιν τῶν δύο Ἀρχιερέων μετὰ τῆς συνοδείας των εἰς τὴν Κοινότητα Μπελογιάννη καὶ τὴν ὑποδοχὴν αὐτῶν, μετὰ κωδωνοκρουσιῶν, ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεως, ἐτελέσθη, πρῶτον, ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐξάρχου ἢ Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ καταμερισμοῦ τῶν ἱερῶν λειψάνων τῶν Ἁγίων Μαρτύρων Δημητρίου, Γεωργίου καὶ Σεβαστιανοῦ, καὶ εἶτα ἐψάλη ὁ Μέγας Ἑσπερινός, χοροστατήσαντος τοῦ Πανιερω. Μητροπολίτου Ἀγαθονικείας, ὅστις, ἐν συνεχείᾳ, ἐχειροθέτησε τὸν Ἱερατικῶς Προϊστάμενον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, Αἰδεσιμολ. κ. Ἰωσήφ Καλόταν, εἰς τὸ ὄφρῖμιον τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἀκολούθως δὲ ἔλαβε χώραν ἡ πρώτη Βάπτισις εἰς τὸν νέον Ἱερὸν Ναόν.

Μετὰ ταῦτα παρετέθη δεξίωσις εἰς τὸ Δημαρχεῖον ὑπὸ τοῦ Δημάρχου, Ἐντιμ. κ. Ζήση Βλαχοπούλου, καὶ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινότητος Μπελογιάννη, πρὸς τιμὴν τοῦ κτίτορος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, Ἐντιμολ. κ. Κωνσταντίνου Σ. Δαφέρμου, Ἄρχοντος Μεγάλου Πρωτεκδίκου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Κατ' αὐτὴν ὠμίλησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας καὶ Ἐξάρχος Οὐγγαρίας κ. Μιχαήλ, ἀναφερθεὶς εἰς τὸ ἱστο-

Ἡ ἐπομένη ἡμέρα, Κυριακὴ, 19ῃ Μαΐου 1996, εὔρε τὴν Κοινότητα Νίκου Μπελογιάννη εἰς κατάστασιν συναγεροῦ, πρωτοφανοῦς εἰς τὴν πολυπαθὴ ζῶν τῆς κωμοπόλεως, τῆς γνωστῆς καὶ καλυμμένης ὡς «Ἑλληνικὸ Χωριό». Αἱ φέρουσαι ἑλληνικὰς ὀνομασίας ὁδοὶ καὶ ἡ κεντρικὴ πλατεία τῆς Κοινότητος ἦσαν σημαιοστολισμέναι καὶ πάντες οἱ κάτοικοι, Ἕλληνες καὶ Οὐγγροὶ, εὐρίσκοντο ἐπὶ ποδός, προκειμένου νὰ ὑποδεχθῶν τὰς ἑκατοντάδας τῶν ἐπισκεπτῶν ἐκ Βουδαπέστης καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Οὐγγαρίας, ὡς καὶ ἐξ Αὐστρίας, Γερμανίας καὶ Ἑλλάδος, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ὥρῶν κατέκλυσαν κυριολεκτικῶς τὸν πέριξ τοῦ νεοδημητρίου Ἱεροῦ Ναοῦ δένδροφυτευμένον καὶ ἐξωραϊσμένον χώρον, φέροντα τὴν ὀνομασίαν «Πάρκον Ἁγίου Κωνσταντίνου».

Μετὰ τὸν Ὁρθρον ἐτελέσθη, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστρίας καὶ Ἐξάρχου Οὐγγαρίας κ. Μιχαήλ, κατὰ τὴν νενομισμένην ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ ἐντὸς ἀτμοσφαιρᾶς θρησκευτικῆς κατανύξεως καὶ ἐθνικῆς ἐξάρσεως, ἡ πέριξ τῆς Ἐκκλησίας λιτάνευσις τῶν ἱερῶν λειψάνων καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ καθιέρωσις τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς καὶ ὁ ἐγκαίνιασμός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Εἰς τὴν ἐπακολούθησαν πρώτην Ἀρχιερατικὴν Θεϊὰν Λειτουργίαν, τελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου, ἔλαβον μέρος οἱ Πανοσιολογιώτατοι Ἀρχιμανδριῖται κ. Γαβριὴλ Μεταλλίδης, ἐκ Θεσσαλονίκης, κ. Πολύκαρπος Μαντζιάρου, ἐξ Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ κ. Κύριλλος Κογεράκης, ἐξ Ἡρακλείου, διηκόνησεν ὁ Ἱερολογιώτατος Διάκονος κ. Νικηφόρος Ντατζιόπουλος, ἐκ Κολωνίας, καὶ ἔψαλεν ὁ Χορὸς τοῦ Ἱεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν Βιέννῃ, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν

*Ὁ Ἱ. Ναός τῶν
Ἁγ. Δημητρίου,
Κωνσταντίνου
καὶ Ἑλένης
ἐν Μπελογιάννη
Οὐγγαρίας.*

τοῦ Ἐντιμολ. κ. Θεοδώρου Ἀκρανίδου, Ἄρχοντος Πρωτοψάλτου, ἐνῶ χρεὴ Τελετάρχου ἐπετέλεσεν ὁ Πρωτοσύγκελλος

τῆς ἱεράς Μητροπόλεως Αὐστρίας, Ἄρχιμ. κ. Τιμόθεος Ρωμανάς, συνεπικουρούμενος ὑπὸ τοῦ Ἱερατικῶς Προσταμένου ἐν Μπελογιάννη.

Εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἱστορικὸν γεγονός ἐξεπροσωπήθησαν, ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τῆς Εὐγεν. Βουλευτοῦ κ. Ροδούλας Ζήση, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ ὑπὸ τῆς Προϊσταμένης τοῦ Τμήματος τῶν Χωρῶν τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, Εὐγεν. κ. Ἑλένης Ἰγνατιάδου, ἡ Βουλὴ τῆς Οὐγγαρίας ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ τοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος, Ἐντιμ. κ. Lászlo Eczödi, καὶ ἡ Οὐγγρική Κυβέρνησις ὑπὸ τῆς Προέδρου Ἐθνικῶν Μειονοτήτων, Εὐγεν. κ. Dr. Éva Orsós.

Παρέστησαν, ἐπίσης, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν στελεχῶν τῆς Πρεσβείας ἐν Οὐγγαρία, ὁ Νομάρχης Fehér, Ἐντιμ. κ. Gábor Szabó, ὁ Δήμαρχος Μπελογιάννη μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐκπρόσωποι τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας, τὰ Προεδρεῖα τῶν Ἑλληνικῶν Συλλογικῶν Φορέων, ὁ κτίτωρ, Ἐντιμολ. κ. Κωνσταντίνος Δαφέρμος, μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Εὐστρατίου καὶ Σπυρίδωνος καὶ ἐτέρων οἰκείων, συνεργατῶν καὶ φίλων αὐτοῦ, ἐλθόντων ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ πλῆθος ὁμογενῶν προσκυνητῶν ἐξ Οὐγγαρίας, Αὐστρίας, Γερμανίας, Ἑλλάδος, οἵτινες κατέκλυσαν τὸν Ἱερὸν Ναὸν καὶ τοὺς πέριξ αὐτοῦ χώρους.

Εἰς τὸ Κοινωνικὸν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐκπροσώπου τὸ κατωτέρω Μήνυμα

τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ Μπελογιάννη καὶ τὸ ἐν Οὐγγαρία Πλήρωμα, ὅπερ ἐνεποίησεν ἰδιαίτερον ἐντύπωσιν, προὐκάλεσε βαθυτάτην συγκίνησιν, ἰδίως εἰς τοὺς πολιτικούς πρόσφυγας, καὶ ἐσχολιάσθη λίαν εὐμενῶς παρὰ πάντων, χαρακτηρισθὲν ὡς ἱστορικὸν κείμενον, οὐχὶ μόνον ἐκκλησιαστικῆς, ἀλλὰ καὶ πολιτικῆς σημασίας:

*† Βαρθολομαῖος, ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος
Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης
καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

Τερώτατε Μητροπολίτα Αὐστρίας, ὑπέριττε καὶ ἔξαρχε Οὐγγαρίας καὶ Μεσευρώπης, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὴ ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργγὴ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Μιχαήλ, καὶ εὐλογημένοι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ τῆς Κοινότητος Μπελογιάννη Οὐγγαρίας, τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

*Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ὁ θαυμαστός ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ*

Πάντα τὰ ἔθνη αἰνεσάτωσαν τὸν Κύριον!

Ἄς ὑμνήσουν τὸν Θεὸν πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς, διότι εἶναι ὄντως μέγα τὸ ὄνομα καὶ μέγα τὸ ἔλεος Αὐτοῦ, ὡς βεβαιούται καὶ ἐξ ὅσων εὐλαβῶς ἢ ὑμετέρα ἀγαπητῆ Ἱερότης διὰ τοῦ ἀπὸ κε' Ἀπριλίου ἐ.ε. γράμματος αὐτῆς ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅτι δηλαδὴ ἀνηγέρθη περικαλλέστατος ναὸς εἰς τὴν πλησίον τῆς ἱστορικῆς καὶ ὠραιότατης πόλεως Βουδαπέστης εὐρισκομένην Κοινότητα Νίκου Μπελογιάννη. Ναός, ὁ ὁποῖος πρόκειται ἵνα ἐγκαινισθῆ τὴν προσεχῆ Κυριακὴν, ἰθ' τρέχοντος μηνὸς Μαΐου, ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Ἱερότητος καὶ ἀ-

φιερωθῆ εἰς τὸν Ἅγιον Μεγαλομάρτυρα Δημήτριον τὸν Μυροβλύτην καὶ εἰς τοὺς Ἁγίους Ἰσαποστόλους Κωνσταντῖνον καὶ Ἑλένην.

Μέγα τὸ ἔργον καὶ θαυμαστόν! Καρπὸς ἀόκνου προσπαθείας τῆς ὑμετέρας φίλης Ἐρωότητος. Χαίρομεν δὲ ἐπὶ τῷ ζήλω ὑμῶν, καὶ ἀναγνωρίζομεν τοὺς κόπους, τοὺς μόχθους, τὴν τόλμην, τὴν ἀδολον ἀγάπην ὑμῶν πρὸς τὸ ἐν Οὐγγαρία πόμνιον καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητος Νίκου Μπελογιάννη, ἀπονέμοντες ὑμῖν τὸν δίκαιον τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἔπαινον.

Ἀναγνωρίζομεν ὡσαύτως καὶ μεγάλως ἐπαινοῦμεν τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν μεγίστην προσφορὰν τοῦ Ἐντιμολογιατάτου Ἀρχόντος Μεγάλου Πρωτεκδικίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κυρίου Κωνσταντίνου Δαφέριμου τοῦ Κρητός, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐκφράζομεν ὁμοίως τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν προσωπικῶς, ὡς καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς καθ' οἰοδήποτε τρόπον συνεργήσαντας εἰς τὴν ἀνέγερσιν, διακόμισθιν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ ναοῦ.

Τὸ θεάρεστον καὶ ὄλως θαυμαστόν τοῦτο ἔργον θὰ ἦτο βεβαίως ἀδιανόητον ἄνευ τῆς ἀγαθῆς βουλήσεως τῶν πολιτικῶν Ἀρχόντων τῆς Οὐγγαρίας, οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ εἶναι ὑπερήφανοι διὰ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ νεόδμητος οὗτος Οἶκος τοῦ Θεοῦ διαλαλεῖ ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην τὸ νέον πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἰσοπολιτείας ἐν τῇ Χώρα ταύτῃ.

Εὐχαριστοῦντες διαθέρμως, ἐκφράζομεν πρὸς τὰς Ἀρχὰς τῆς Οὐγγαρίας τὴν εὐαρέσκειαν τοῦ καθ' ἡμᾶς Οἰκουμηνικοῦ Θρόνου, ἀπευθύνομεν δὲ πρὸς ἅπαντα τὸν φίλον οὐγγρικὸν λαὸν τὰ ἡμέτερα αἰσθητά εὐχαριστίας, τιμῆς καὶ ἀγάπης αἰσθητά, τὰ ὅποια θέλει καὶ διὰ ζωῆς διερμηνεύσει πρὸς πάντας ὁ Ἐρώτατος Μητροπολίτης Ἀγαθονικείας καὶ ἀγαπητὸς ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς κύριος Ἀπόστολος, τὸν ὁποῖον ἀποστέλλομεν ἐκ προσώπου ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς, εἰς ἀναγνώρισιν καὶ ἔξαρσιν τῆς εὐρυτέρας σημασίας τοῦ ἐγκαινιαζομένου ἔργου καὶ βεβαίωσιν τῆς εὐλικρινοῦς συμμετοχῆς ἡμῶν εἰς τὴν κοινὴν χαρὰν τῆς μεγάλης καὶ ἱστορικῆς ταύτης ἡμέρας. Καιρὸς ὁμοῦ εἶναι ἵνα στρέψωμεν τὸν λόγον πρὸς ὑμᾶς, τοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητος Νίκου Μπελογιάννη, καὶ ἀπευθύνωμεν πρὸς ἕνα ἕκαστον ἐξ ὑμῶν καὶ πρὸς πάντας ἀνεξαίρετως καὶ ἄνευ διακρίσεως λόγους τινὰς πατρικούς μετὰ στοργῆς πολλῆς, συγκινήσεως μεγάλης καὶ ἀγάπης ἀνυποκρίτου.

Γνωρίζομεν τὰς δοκιμασίας τοῦ βίου ὑμῶν καὶ τὰ ὄνειρα καὶ τὰ ὁράματα, διὰ τὰ ὅποια ἠγωνίσθησαν πολλοὶ ἐξ ὑμῶν καὶ ἐθυσιάσθησαν πατέρες καὶ μητέρες καὶ τέκνα καὶ ἄλλοι οἰκεῖοι καὶ φίλοι ὑμῶν. Γνωρίζομεν ἀκόμη τὴν πικρίαν τῆς ἀστοχίας καὶ τὰ φαρμάκια τῆς ξενιτειᾶς, παρὰ τὸ φιλόξενον τῆς Χώρας, ἢ ὅποια προσέφερε καταφυγὴν εἰς

ὑμᾶς. Ὑποψιαζόμεθα τὸν ἐσωτερικὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ἀγωνίαν ἀσφαλῶς πολλῶν ἐξ ὑμῶν, ὅταν ἢ συνειδήσεις ἔπρεπε νὰ σταθῆ μόνη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ! Ἴδου ὁμοῦ, ὅτι ἐλαμψε καὶ πάλιν ἡ δύναμις τῆς χριστιανικῆς μετανοίας, ἡ δύναμις τῆς πίστεως, τῆς συγγνώμης, τῆς ἐλπίδος, τῆς ἀγάπης. Δὲν ἐσβησεν ἢ φλόγα τῆς ψυχῆς ὑμῶν, οὔτε καὶ ἀπόλεσε τὴν τελευταίαν σταγόνα αὐτοῦ τὸ ἔλαιον τῆς πίστεως. Καὶ σήμερον, βιοῦτε ἀπαξ ἔτι τὴν λαμπροφόρον χαρμονὴν τοῦ Πάσχα, τῆς ἀνθηφορίας τοῦ Μαΐου, καθορώντες τὴν ἀνάδυσιν ἐκ τῶν τάφων γαρυφάλλων. Εἰς τὸ ζωηρὸν χρῶμα αὐτῶν, τὸ πρῶτον βλέμμα θὰ φανερώσῃ ἴσως τὸ αἷμα τῶν ἠγαπημένων νεκρῶν ὑμῶν, τὸ δεύτερον ὁμοῦ, τὸ βαθύτερον καὶ πλέον προσεκτικόν, θὰ ἀποκαλύψῃ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ αἷμα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὄλων τῶν Μαρτύρων τῆς ἐλευθερίας, τῆς εἰρήνης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου. Ὅλων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ταπεινοὶ ὅπως ἡ Ἁγία Ἑλένη καὶ γενναῖοι ὡς ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, διὰ νὰ κρατήσουν ὑψηλὰ τὸ λάβαρον τοῦ ἐν τούτῳ νίκα!

Χαίρετε, λοιπόν, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ ἐν Κυρίῳ, τέκνα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα. Τὰ θυρανοξία τοῦ νέου ναοῦ σημαίνουν ὅτι ἀνοίγει ὁ Θεὸς τὰς ἀγκάλας Αὐτοῦ καὶ ὑποδέχεται ὑμᾶς εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἔλεος καὶ τὸ φῶς Αὐτοῦ. Ὑποδέχεται ὑμᾶς ἡ Πλατυτέρα τῶν Οὐρανῶν, ἡ Παναγία Μητέρα πάντων ἡμῶν. Ὑποδέχεται καὶ περιπτύσσεται ὑμᾶς μετὰ στοργῆς ἡ Ἐκκλησία, ἢ ὅποια ἀπευθύνεται δι' ἡμῶν ὁμοίως πρὸς ἅπαντα τὰ ἐν Οὐγγαρία πιστὰ τέκνα αὐτῆς.

Καὶ ἤδη, ἀδελφοί, «τὰ ἀρχαῖα παρήλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα» (Β' Κορ. 5,17). Νέος ὁ ναὸς· νέα ἡ καρδιά· νέα δι' ὑμᾶς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς, ἡ χαρὰ, ἡ ζωὴ! Νέα σχέσις ὑμῶν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷ ὑμᾶς καὶ ζητεῖ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, τὴν ὁποῖαν ἀνέμενε ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν, καὶ τὴν ὁποῖαν προσφέρετε σήμερον. Ἀντιπροσφέρει τὸν ναὸν τοῦτον, τὸν οἶκον ὑμῶν, εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐκοιμήθησαν ἴσως ἀλειτούργητοι διὰ νὰ λειτουργηθοῦν καὶ αὐτῶν αἱ ψυχαί. Καὶ τῆς Ἀναστάσεως τὴν ἡμέραν ταύτην, τῆς συγχωρήσεως τὴν ἡμέραν! Λοιπόν, οὐδεὶς ἄς λείψῃ, οὐδεὶς ἄς κλαύσῃ, προσέλθετε πάντες καὶ δεῦτε, λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός, καὶ δοξάσατε Χριστὸν, τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν!

Αὐτῷ ἢ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, εἰς ὑμᾶς δὲ πάντας ἀγάπη πατρικὴ καὶ Πατριαρχικὴ εὐλογία εἰς προκοπὴν βίου καὶ ἀγιασμόν. Ἀμήν!
α'λ'45' Μαΐου 15'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.
(Συνεχίζεται)

Ἡ «νέα τάξη πραγμάτων» καὶ τὸ χρέος τῆς Θρησκείας στὸν 21ο αἰῶνα

Ὁ 20ὸς αἰῶνας παριπτεύει καταλείποντας φορτίο δύο παγκόσμιων πολέμων καὶ πληθὸς τοπικῶν, ἀλλὰ καὶ πλοῦτο ἀπὸ ἐμπειρίες χρήσιμες, ὅπως ἴσως, γιὰ τὴν ἐπιβίωση τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας. Οἱ πόλεμοι, ἐξάλλου, τοῦ Βιετνάμ, τοῦ Λιβάνου, τοῦ Ἰσραήλ, τῆς Βοσνίας – θρησκευτικοὶ ὅλοι κατὰ βάσιν –

Τοῦ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. **ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΒΑΡΛΑ**

εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐποχῆς μας ποὺ κατέληξαν στὴ λεγόμενη «νέα τάξη πραγμάτων».

Τὸ μοίρασμα, ἐπίσης, τοῦ κόσμου σὲ Ἀνατολὴ καὶ Δύση, καπιταλισμὸ καὶ κομμουνισμὸ, ὑπῆρξαν ἀπὸ τὰ γεγονότα ποὺ ἐδέσποσαν στὸν ἀπερχόμενο αἰῶνα – αὐτὸν ποὺ ἡ ἀνθρωπότητα ἐτοιμάζεται νὰ ἀποχαιρετήσῃ μὲ ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις καὶ νὰ τὸν καταχωρήσῃ στὶς δέλτους τῆς ἱστορίας, γυρίζοντας συγχρόνως σελίδα γιὰ τὴν καταγραφή τῶν δραστηριοτήτων τῆς τρίτης, μετὰ τὴν γέννηση τοῦ Θεανθρώπου, χιλιετίας.

Ἄλλ' ἢ προετοιμασία τοῦ ἐορτασμοῦ τοῦ ἰωβηλαίου τοῦ 2000 ὑποχρεώνει τὴν Ἐκκλησία, στὸ σύνολό της, νὰ ἀναλάβῃ παράλληλη προσπάθεια γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ζοῦμε ἐποχὴ ραγδαίων ἐξελίξεων καὶ θεαματικῶν ἀλλαγῶν: στὸν ἐπιστημονικὸ - τεχνικὸ, τὸν πολιτικὸ - κοινωνικὸ ἀλλὰ καὶ τὸν ἰδεολογικὸ τομέα. Ἐξελίξεις, ὡστόσο, ἀλλαγές καὶ ἐκπλήξεις ποὺ δημιουργοῦν κλίμα συγκρατημένης αισιοδοξίας καὶ εὐλογη ἀδυναμία τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων νὰ παρακολουθήσουν αὐτό, τὸ ὁμολογουμένως ἰλιγγιώδες, γίνεσθαι τῆς ἀνθρωπότητας. Ἄλλ' ἢ προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου νὰ συγχρονίσῃ τὰ βήματά του, προϋποθέτει εἰλικρινῆ αὐτοκριτικὴ καθὼς καὶ αἴσθημα εὐθύνης καὶ σεβασμὸ πρὸς τὴν ἀλήθεια.

Ὁ αἰῶνας, ποὺ ἀποχωρεῖ, μᾶς κληροδοτεῖ καὶ δυὸ μεγάλες προσπάθειες γιὰ τὴν ἐπού-

λωση τῶν τραυμάτων μας. Τὸν ΟΗΕ καὶ τὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν καθὼς καὶ μιὰ σειρὰ Πανορθοδόξους Συνδιασκέψεις, μὲ καθημερινές, ἐξάλλου, προσπάθειες γιὰ τὴ γεφύρωση τῶν διεκκλησιαστικῶν διαφορῶν.

Στὰ πρόθυρα τῆς 3ης χιλιετίας τοῦ Χριστιανισμοῦ τὰ δύο τρίτα περίπου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς δὲν ἔχουν γνωρίσει τὸ Χριστὸ καί, κατὰ συνέπεια, δὲν Τὸν ἀκολουθοῦν. Ἐνα δὲ ἀπὸ τὰ μέσα, ποὺ ἡ Ἐκκλησία προωθεῖ γιὰ νὰ γνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ τὸ Χριστό, εἶναι καὶ ὁ διάλογος, ὁ διαθρησκευτικὸς διάλογος.

Σήμερα, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχὴ, μποροῦμε, ἐπὶ τέλους, νὰ συνειδητοποιήσουμε τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ τύχη τῶν λαῶν εἶναι κοινὴ, ἀφοῦ κοινοὶ εἶναι καὶ οἱ ἄγραφοι νόμοι ποὺ πηγάζουν ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη φύση. Ἐπιτακτικὸ, συνεπῶς, προβάλλει τὸ καθήκον νὰ ἐντοπίσουμε τὶς αἰτίες καὶ τὰ σφάλματα τοῦ παρελθόντος μὲ στόχο νὰ διδαχθοῦμε, ἀποκαθιστώντας, συνάμα, καὶ τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια.

Πρὶν λίγα χρόνια ἐκλείνει ὁ ἱστορικὸς κύκλος, ποὺ εἶχε ἀνοίξει ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση (1789-1989), εἶδαμε δὲ στὶς μέρες μας καὶ τὸ ἄδοξο τέλος τῆς Σοβιετικῆς Ἐπανάστασης (1917-1990). Ἡ πρώτη εἶχε σύνθηματά της: τὴν «ἐλευθερία», τὴν «ἰσότητα» καὶ τὴν «ἀδελφότητα», συνθήματα ποὺ ἐπλητταν τὴν κοινωνικὴ δομὴ τῆς ἐποχῆς. Ἡ δευτέρη φιλοδοξοῦσε νὰ ἀνοίξῃ τὸ δρόμο στὴ «λαϊκὴ κυριαρχία», μὲ ὀργανωμένο ἐργατικὸ κίνημα καὶ νέα φιλοσοφία. Ἀλλὰ καὶ στὴ μιὰ καὶ στὴν ἄλλη, ἀπὸ τὶς δύο αὐτὲς ἐπαναστάσεις, ἡ θρησκεία καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀγνοήθηκαν καὶ σκοπίμως παραμερίστηκαν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ καταλυθοῦν στὴ συνείδηση τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ σοσιαλισμὸς, ποὺ προσδοκοῦσε ἡ κομμουνιστικὴ ἐπανάσταση, παρήγαγε μιὰ κοινωνία ποὺ ἡ ἴδια δὲν ἐπιθυμοῦσε νὰ βιώσῃ.

Κατὰ τὸν τελευταῖο αἰῶνα τῆς δεύτερης χιλιετίας τῆς ἀνθρωπότητος ζήσαμε τὸν κόσμον τῶν ψευδαισθήσεων μὲ τὰ ἐκπληκτικότερα ἐπιστημονικὰ ἐπιτεύγματα καὶ –συνάμα– περιέργεια προϊόντα πολιτικῆς καὶ ιδεολογικῆς ψευδολογίας. Δὲν εἶναι δὲ τυχαῖο, ὅτι τὸν σχεδιασμὸ τῶν ποικιλωνύμων αὐτῶν ψευδολογιῶν τὸν ἔχουν ἀναλάβει διακεκριμένοι ἐπιστήμονες τῆς παραπλάνησης!

Ζήσαμε κατὰ τὸ δεύτερο ἡμῖς τοῦ δύνοντος αἰῶνα σὲ κλίμα παγερῆς εἰρήνης –εἰρήνης ποῦ ἤθελε νὰ στηριχθῆ στὴν «ἰσορροπία τοῦ τρόμου»! Ἄλλ' ἀπὸ τὸν ἀνταγωνισμό, ἀλλοίμονο, τῶν ὄλων περάσαμε στὸν πόλεμον τῶν συμφερόντων, στὴν σημερινή, δηλαδή, κοινωνία τῆς ἀμφισβήτησεως, τῆς βίας, τῶν ναρκωτικῶν καὶ τοῦ AIDS, στὴν ἀνεργία καὶ τὸ χάσμα πλουσίων καὶ πτωχῶν, στὶς σατανιστικῆς ὁργανώσεις καὶ στὶς ποικιλώνυμες θρησκευτικῆς αἰρέσεις...

Ζοῦμε ἐποχὴ ὅπου ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ συνεχῶς ὑποβαθμίζεται, οἱ θεσμοὶ ἐκφυλίζονται, οἱ ἀξίες μηδενίζονται, τὰ ἄτομα ἀπομονώνονται καὶ τὰ ἰδανικὰ ἐξαφανίζονται, ἡ δὲ κοινωφελὴς δράση σπανίζει.

Ἡ ἀπεριόριστη ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ ἡ ἀνεξέλεγκτη ἐφαρμογὴ τῆς τεχνολογικῆς προόδου ὀδηγοῦν στὴν ἀνυπαρξία κοσμοθεωρίας ἱκανῆς νὰ τροφοδοτήσῃ καὶ ποδηγετήσῃ τὸν τόσο διαφορετικὸν κόσμον τοῦ αὐριο – τῆς τρίτης χιλιετίας. Σοφοὶ καὶ ἐπιστήμονες προσπαθοῦν νὰ συλλάβουν καὶ διερευνήσουν τὰ ἀνεξερεύνητα! Τὰ ταξίδια τοῦ ἀνθρώπου στὸ διάστημα, τὸ σπᾶσιμο τοῦ κώδικα DNA γιὰ τὴ γέννηση νέου ἀνθρώπου καὶ ὅσα ἄλλα πρόκειται νὰ ἀκολουθήσουν, ἀποκαλύπτουν νέες πτυχὲς σχεδιασμοῦ καὶ λειτουργίας τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, σχεδιασμοῦ ποῦ ἐπιχειρεῖ –ἀλλοίμονο– νὰ ὑποκαταστήσῃ ὁ ἀνθρώπος τὸν Δημιουργό του. Ποιὸ εἶναι ὅμως τὸ ὄφελος ἀπὸ αὐτὴ τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν ἀγωνιστικὴ προσπάθειά μας, ὅταν πίσω μας ἐγκαταλείπομε τὸ καλύτερο; Σκοπὸς τῆς ζωῆς δὲν εἶναι νὰ βασανίζομεθα ἀλλὰ νὰ ἀνεύρομε τρόπους ζωῆς νὰ ἀνταποκρίνονται στὸν ἀνθρωπισμὸ καὶ στὶς κοινές μας προσδοκίες. Κατεπεῖγει ἡ ἀνάγκη, νὰ ἐκτιμηθεῖ ἡ παγκόσμια πραγματικότητα, γιὰ τὰ προβλήματα

καὶ οἱ δυνατότητες ἀντιμετώπισής τους δὲν εἶναι πιά οὔτε ἀτομικὴ, οὔτε ἐθνικὴ ὑπόθεση, ἀλλὰ χρέος μὲ πλανητικὴ διάσταση.

Πρέπει νὰ ὑπογραμμίσουμε, ὅτι οἱ φιλοσοφίες καὶ οἱ θρησκείες ὄλων τῶν ἐποχῶν τοῦ παρελθόντος ἦσαν φορεῖς παραινήσεων καὶ παρηγορίας ταυτόχρονα πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ποῦ ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείπει τρόπους ζωῆς καὶ νὰ προσπαθεῖ νὰ ὁργανώσῃ κάθε φορὰ τὴ ζωὴ του ἐπάνω σὲ νέες βάσεις καὶ σὲ εὐρύτερες κοινωνικῆς μορφῆς μὲ σύνθημα τὴν ἀγάπη τοῦ πλησίον καὶ τὴν ἐπὶ γῆς εἰρήνην. Ἡ ἀνάγκη αὐτὴ ὅμως εἶναι σήμερον πλέον ἢ ἐπιτακτικὴ, ἀλλ' ὁ δρόμος γιὰ τὴ «νέα τάξη πραγμάτων», ποῦ ἐχαράχθη ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου, καὶ ὁ μισὸς αἰῶνας ποῦ ἐπέρασε, δὲν ἐνεφάνισαν γεγονότα καὶ καταστάσεις ποῦ νὰ δικαιολογοῦν αἰσιόδοξες προοπτικῆς. Τὸ πρόβλημα ἀνέκυψε ἐντονότερον μετὰ τὸν «πόλεμον τοῦ Κόλπου», ὅπου κρινόταν, κατ' οὐσίαν, ἡ παγκόσμια οἰκονομία καὶ ἡ ἀνθρώπινη εὐημερία μὲ τὸν ἀδυσώπητο ἀνταγωνισμὸ τῶν μεγάλων συμφερόντων καὶ τὶς σκόπιμες πολιτικῆς παρεμβάσεις καὶ τὶς συνακόλουθες ὀδυνηρῆς ἐπιπτώσεις στὸ γίνεσθαι τῆς Κοινωνίας. Καμμία «νέα τάξη πραγμάτων» δὲν μπορεῖ νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν τακτικὴ τῆς ἰσοπέδωσης καὶ τῆς καθυπόταξης τῶν λαῶν στὰ οἰκονομικὰ μόνον συμφέροντα τῶν ἀνεπτυγμένων τεχνολογικῶν χωρῶν, γιὰ τὴν κάθε λαὸς ἔχει τὴν δική του ἱστορία, τὸν δικό του πολιτισμὸ, τὴ θρησκεία του, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμά του, τὶς προσδοκίες του καὶ ἐπάνω ἀπ' ὅλα τὶς δικές του πνευματικῆς καὶ ψυχολογικῆς δυνατότητες, ποῦ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ συνυπολογίζονται. Ἡ «νέα τάξη πραγμάτων» δὲν ἐπιτυγχάνεται μὲ ἀπειλές καὶ ἐκβιασμούς, ὅπως, ἀλλοίμονο, τὰ ζήσαμε στοὺς πολέμους τοῦ Κόλπου καὶ τῆς Βοσνίας, ἀλλὰ μὲ τὴ λογικὴ μᾶς δίκαιης ἀναδιοργάνωσης τῆς παγκόσμιας κοινωνίας γιὰ τὴν ἀμβλυνση τῶν διαφορῶν καὶ τὴν ἐξασφάλιση τῆς συνεργασίας τῶν λαῶν. Καμὴ φιλοσοφία δὲν πρόκειται νὰ τελεσφορήσῃ, σὲ ἐθνικὸ καὶ παγκόσμιο ἐπίπεδο, ἀν δὲν βοηθεῖ στὴν κοινωνικὴ εἰρήνη καὶ συνακόλουθα στὴν εἰρήνη τοῦ κόσμου, σὲ μιὰ ἐποχῇ, μάλιστα, ὅπου οἱ ἔντονες κοινωνικῆς συγ-

κρούσεις, ή βία και ή έγκληματικότητα δέν αντιμετώπιζονται αποτελεσματικά ούτε με νομοθετικά ούτε με άστυνομικά μέτρα. Η Κοινωνία μας όμοιάζει με έργαστήρι που παράγει συγχρόνως καλοσύνη και κακία, ευστροφία και άνοησία, πίστη και άπιστία, εϋταξία και άταξία! Είναι ένα μωσαϊκό ανθρώπων, που έννοούν τó άτομικό τους μονάχα συμφέρον, άντιδρώντας στίς βουλές του Μαέστρου τής ζωής. Έδω, άκριβώς, είναι αναγκαία ή παρέμβαση τής θρησκείας και ιδιαίτερα τής χριστιανικής. Γιατί αυτή μπορεί να συναδελφώνει τούς ανθρώπους, να τούς ειρηνεύει, να τούς ώθει προς την πρόοδο, να άναχαιτίζει τίς έκφυλιστικές πορείες μας και να μās έμπνέει άναθεωρητικές τάσεις στην καθημερινή μας φιλοσοφία.

Ό μεγάλος άνθρωπιστής Έρασμος, διαπιστώνοντας ότι ή ζωή του χριστιανού δέν είναι παρά μιá άτέλειωτη ζωή πολέμου, άνεφέρθη στη χριστιανική λογοτεχνία τής ειρήνης και τής άρμονίας. Βλέπομε όμως ότι οί λάτρεις τής ύλης και οί εϋαγγελιστές τής «νέας τάξης πραγμάτων», δεμένοι στο άρμα του «μάρκετιγκ», δέν διδάσκουν ειμή τόν υπερχαταναλωτισμό και τούς τρόπους και τά μυστικά του εύκολου πλουτισμού με άχρηστα και έπιβλαβή ύλικά άγαθά, δημιουργώντας έτσι και τίς άπαραίτητες χωματερές! Πρόκειται για «τάξη» πραγμάτων, που ιστορικά άποδεικνύεται ότι δέν έγγυάται και δέν φέρει παρά την ώμη έκμετάλλευση ανθρώπων από ανθρώπους.

Βία, λοιπόν, και κτηνωδία είναι τά χαρακτηριστικά, που συνοδεύουν την έκκωφαντική έπιστημονική και τεχνολογική έκρηξη του δύοντος αιώνας. Όμοιάζουν, όλα αυτά, περισσότερο με πειρατική εισβολή στο ιστορικό γίγνεσθαι παρά με φυσιολογική μετάβαση από κατώτερο σε άνωτερο στάδιο εξέλιξής μας.

Πιστεύω, ότι έχουμε φθάσει, πλέον, στο σημείο τής διαπίστωσης του άποστόλου τών Έθνών Παύλου ότι «όπου έπλεόνασεν ή άμαρτία, υπερεπερίσσευσεν ή χάρις». Ό Χριστιανισμός άφουγκράζεται τó μήνυμα τών καιρών. Η σοφία του Θεού, που κατευθύνει, έντέλει, τίς τύχες αυτού του κόσμου, φωτίζει τούς ταγούς τών Θρησκειών και τών Έκκλη-

σιών και τούς υποχρεώνει να προλάβουν την όλική καταστροφή και να διαβούμε τó κατώφλι του ανατέλλοντος αιώνα με λογική, με άνθρωπιά και κατανόηση. Με «Διαθρησκευτικό», καθώς όνομάζεται, «Διάλογο», διάλογο που άποτελεί μέρος τής άποστολής τής Έκκλησίας, όταν εϋαγγελίζεται τόν Λόγο του Θεού «εις πάντα τά έθνη». Είναι ή μέθοδος και τó μέσον για την άμοιβαία γνωριμία Χριστιανών και μη Χριστιανών, καθώς και για τη διάδοση του σαρκωθέντος Λόγου «εις τά πέριστα του κόσμου».

Ό «Διαθρησκευτικός Διάλογος» είναι υποχρέωσή μας προς τó τρίτο πρόσωπο τής Άγίας Τριάδος, γιατί Αυτό είναι που φωτίζει «πάντα άνθρωπον έρχόμενον εις τόν κόσμο». Η άπεμπλοκή τής σκέψης μας και τής δράσης μας από ιδεολογίες, που έμφανίζονται ως φιλοσοφίες έλπίδας, ισότητας και κοινωνικής εϋταξίας, θα μās βοηθήσει να αντιμετώπισουμε τó μέλλον με λογική και ψυχραιμία. Η Έκκλησία μας άποκαλύπτει στον κόσμο την παρουσία του Θεού, σπείρει τó Λόγο του Θεού και φωτίζει την πορεία μας προς τούς μέλλοντας καιρούς.

Άλλ' εάν ή Έκκλησία μας συνιστά, όπως συμβαίνει, την υπερφυσική άποκάλυψη, οί άλλες θρησκείες άποτελούν θετική γι' Αύτην πρόκληση, παρακινώντας Την να διαβλέψει τά σημεία τής παρουσίας του Χριστού στον άλλοτριωμένο σύγχρονο κόσμο και την έπενέργεια του Άγίου Πνεύματος, του τρίτου προσώπου τής Άγίας και Ζωοποιού Τριάδος, κήρυκα και θεματοφύλακα για τó καλό, εν τέλει, του κόσμου.

Σήμερα, με τó «Διαθρησκευτικό Διάλογο» οί πιστοί όλων τών θρησκειών και όλων τών όμολογιών δίδουν άμοιβαία μαρτυρία στην καθημερινή ζωή, για τίς ανθρώπινες και τίς πνευματικές άξίες, ενώ ταυτόχρονα, άλληλοβοηθούνται να βιώσουν και οικοδομήσουν μιá νέα Κοινωνία, πιδό δίκαιη και άδελφική. Κοινωνία, δηλαδή, ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ.

Ἡ Ὁρθόδοξη παρουσία στὸ Οἰκουμενικὸ Ἰνστιτούτο τοῦ Bossey*

Τὸ σεμινάριο αὐτὸ προσεῖλκυσε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν ἑτεροδόξων, οἱ ὁποῖοι πήραν γεύση τοῦ Ὁρθοδόξου Πάσχα στὰ πλαίσια τοῦ σεμιναρίου αὐτοῦ. Μέχρι τὸ 1991 τὸ σεμινάριο διεξήγετο πάντα στὴν ἔδρα τοῦ Ἰνστιτούτου μας, στὸ Bossey. Τὸ 1992 οἱ συμμετέχοντες προσκλήθηκαν νὰ ἐκτεθοῦν σὲ ἓνα ἀμυγῶς ὀρθόδοξο περιβάλλον, στὸ Ἰάσιο τῆς Μολδαβίας. Ἀποφασίσθηκε τότε κάθε δεῦτερο χρόνο

Τοῦ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἀθανασίου Χατζοπούλου

τὸ σεμινάριο νὰ πραγματοποιεῖται ἐκτὸς ἔδρας. Ἔτσι τὸ 1994 τὸ σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στὴν Ἱ. Μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως (Θεσσαλονίκη), σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἐταιρεία Οἰκουμενικῶν Μελετῶν καὶ Διορθόδοξης Πληροφόρησης. Φέτος τὸ σεμινάριο θὰ πραγματοποιηθεῖ στὴν Ὁρθόδοξη Ἀκαδημία τῆς Κρήτης. Ἦδη ἐνδιαφέρον συμμετοχῆς ἔχει ἐκφρασθεῖ ἀπὸ ὅλες τὶς ἡπείρους τοῦ πλανήτη μας, ἂν καὶ οἰκονομικοὶ λόγοι ἐμποδίζουν τὴν συμμετοχὴ ἐνδιαφερομένων προερχομένων ἀπὸ περιοχές, οἱ ὁποῖες ἐξαρτῶνται ἀπὸ ὑποτροφίες ποὺ δυστυχῶς δὲν μποροῦμε πάντα νὰ παράσχουμε.

4. Ἡ ζωντανὴ παρουσία τῆς Ὁρθοδοξίας στὸ Bossey. Ἡ ἱστορία γράφεται πάνω στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ Ὁρθόδοξία στὸ Οἰκουμενικὸ Ἰνστιτούτο ἔχει τὴν δική της ἱστορία συνδεδεμένη μὲ τὴν σχεδὸν συνεχῆ παρουσία Ὁρθοδόξων φοιτητῶν καὶ καθηγητῶν ποὺ πέρασαν ἀπὸ αὐτὸ γιὰ σύντομο ἢ μακρὸ χρόνο. Δὲν εἶναι σκοπὸς τῆς ὁμιλίας αὐτῆς νὰ δώσω πλήρη κατάλογο τῶν ὀνομάτων ὄλων ἐκείνων ποὺ συνέβαλαν μὲ τὴν παρουσία τους στὴν κατάθεση τῆς μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδοξίας στὸ χῶρο αὐτό, ἀλλὰ θὰ ἀναφερθῶ σὲ μερικὰ μόνον ὀνόματα ἐνδεικτικά.

Κατὰ τὴν δεκαετία τοῦ '50 ἦσαν ἀντεπισημειωμένοι ἐθνικοὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Bossey γιὰ τὴν Ἑλλάδα οἱ ἀείμνηστοι καθηγητῆς Ἀ. Ἀλιβιζᾶτος καὶ Π. Μπρατσιώτης. Τὸ δεύτερο ἤδη ἔτος τοῦ πανεπιστημιακοῦ κύκλου σπουδῶν, 1952-53, κλήθηκαν νὰ δώσουν σειρὰ μαθημάτων γιὰ τὴν

Ὁρθοδοξία ὁ ἀρχιμανδριτῆς τότε καὶ νῦν Μητροπολίτης Σηλυβρίας Αἰμιλιανὸς Τιμαδάης καὶ ὁ π. Παῦλος Εὐδοκίμοφ. Μεταξὺ τῶν τεσσάρων Ὁρθοδόξων φοιτητῶν τῆς περιόδου ἐκείνης ἦσαν οἱ καθηγητῆς σήμερα Δαμιανὸς Δοῖκος καὶ Ἀντώνιος Ταχιάος. Τὸ 1954-55 ἐφοίτησε στὸ Bossey ὁ νῦν Μητροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης Ζηζιούλας. Τὸ 1955-56 ἔδωσε σειρὰ δώδεκα διαλέξεων γιὰ τὴν Ὁρθόδοξία ὁ καθηγ. Σέργιος Verkhovsky ἀπὸ τὸ Παρίσι.

Τὸ 1956-57 ἐμφανίζεται γιὰ πρώτη φορὰ στὸ πρόγραμμα τοῦ Ἰνστιτούτου ὁ ἀείμνηστος καθηγ. Νίκος Νησιώτης, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε μόνος του ἓνα σημαντικό κεφάλαιο τῆς καθόλου ἱστορίας τοῦ Ἰνστιτούτου. Ὁ ἀείμνηστος καθηγητῆς διορίσθηκε στὸ Ἰνστιτούτο ὡς μέλος τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τὸ 1958. Τὸ 1966 ἔγινε διευθυντῆς καὶ παρέμεινε στὴ θέση αὐτὴ μέχρι τὸ 1974. Δέκα ἕξι γόνιμα χρόνια παραμονῆς του λάμπρυναν τὸ Ἰνστιτούτο. Πλήθος φοιτητῶν, ποὺ διετέλεσαν μαθητῆς του, ὠφελήθηκαν τόσο ἀπὸ τὶς διαλέξεις του ὅσο καὶ ἀπὸ τὰ δημοσιεύματά του. Δὲν εἶναι τυχαῖο τὸ γεγονός ὅτι κατὰ τὸν ἑορτασμὸ τοῦ ἰωβηλαίου μας φέτος ὀργανώνουμε Συμπόσιο ἀπὸ 28 Ἰουλίου - 2 Αὐγούστου ἀφιερωμένο στὴ μνήμη τοῦ μεγάλου αὐτοῦ οἰκουμενιστῆ καὶ δασκάλου.

Μεταξὺ ἄλλων Ὁρθοδόξων ἐπισκεπτῶν ὁμιλητῶν θὰ ἀναφέρω τὸν π. Boris Bobrinsky (1957-58, 1962-63 καθὼς καὶ σὲ ἄλλες περιόδους), τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Βύβλου καὶ Βοτρύων Γεώργιο Khodre ἀπὸ τὸν Λίβανο (1963-64), τὸν ἑξαρχο τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας στὴ Δ. Εὐρώπη Μητροπολίτη Ἀλέξιο (van der Mensbrugghe) (1964-65), τὸν τότε ἀρχιμανδριτῆ καὶ νῦν ἀρχιεπίσκοπο Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας Ἀναστάσιο Γιαννουλάτο (1968-69), τὸν ἀείμνηστο «μοναχὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς» Lev Gillet (1970-71), τὸν σταθερὸ συνεργάτη τοῦ Ἰνστιτούτου ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀείμνηστο ἀρχιμανδριτῆ Κύριλλο Ἀργέντη ἀπὸ τὴν Μασσαλία καὶ τὸν ἐκ τῶν συνιδρυτῶν τῆς παγκόσμιας ὀργάνωσης Ὁρθοδόξου Νεολαίας «Σύνδεσμος» δικηγόρο Albert Laham. Μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων φοιτητῶν τοῦ Ἰνστιτούτου μας θὰ ἠθελα νὰ ἀναφέρω τὸν μόνιμο ἀντιπρόσωπο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 556 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 12 τεύχους.

στο Π.Σ.Ε. π. Γεώργιο Τσέτη (1958-59), τὸν ἐκτελεστικὸ γραμματέα σχέσεων τοῦ Π.Σ.Ε. Γεώργιο Λαιμόπουλο (φοιτητὴ στοῦ Ἰνστιτούτου τὸ 1973-74), τὸν καθηγητὴ Ἰωάννη Παναγόπουλο (1961-62), ὁ ὁποῖος διεδέχθη τὸν Ν. Νησιώτη ὡς καθηγητὴς στοῦ Bossey τὴν διετία 1974-76 καὶ τὸν Παναγιότατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο Α' (1966-67).

Ἀπὸ τοὺς Ὁρθοδόξους οἱ ὁποῖοι ἐδίδαξαν στοῦ Ἰνστιτούτου θὰ ἀναφέρω ἀκόμα τὸν Μητροπολίτη Μολδαβίας Δανιὴλ Ciobotea, ὁ ὁποῖος διετέλεσε καθηγητὴς στοῦ Bossey κατὰ τὴν ὀκταετία 1980-88, τὸν Ρουμάνο καθηγητὴ π. Ion Bria, τὸν διατελέσαντα ἀναπληρωτὴ Γενικὸ Γραμματέα τοῦ Π.Σ.Ε. Βούλγαρο θεολόγο καὶ ἱστορικὸ Teodor Sabev, τὸν ἀρχιμανδρίτη Jean Renneteau καὶ τὸν ἐκτελεστικὸ διευθυντὴ τῆς Προγραμματικῆς Ἐνότητος Ι τοῦ Π.Σ.Ε. π. Thomas Fitzgerald. Ὅλοι ὅσους ἀνέφερα πῶς πάνω, καὶ ἄλλοι πού δὲν ἀνέφερα, ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του, ἔδωσαν τὴν εὐκαιρία σὲ ἑκατοντάδες φοιτητὲς ἀπὸ ὄλο τὸν κόσμο, Καθολικοὺς καὶ Διαμαρτυρομένους, νὰ ἀκούσουν γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ νὰ γνωρίσουν τὴν μακρὰ παράδοσή της. Ὅλοι ἀναποκρίθηκαν ἔτσι στὴν ἐπιθυμία πού ἐξέφρασαν τὸ 1951 τὰ μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. πού ἐπισκέφθηκαν τὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὸν ἑορτασμὸ τῆς ἐπετείου 1900 χρόνων ἀπὸ τὴν ἔλευση τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴν Εὐρώπη, νὰ ὑπάρξει στενότερη ἐπαφὴ μὲ τὴν Ὁρθοδοξία.

Β' Προβληματισμοὶ σχετικὰ μὲ τὴν παρουσίαση τῆς Ὁρθοδοξίας στοῦ Οἰκουμενικὸ Ἰνστιτούτο τοῦ Bossey.

Ἡ παρουσία τοῦ Ὁρθοδόξου δασκάλου σὲ ἓνα Οἰκουμενικὸ Ἰνστιτούτο ἐγείρει ἀρκετὰ γενικὰ καὶ εἰδικὰ προβλήματα, μερικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιχειρήσω μὲ συντομία νὰ σᾶς παρουσιάσω. Τὸ ἐνδιαφέρον μου θὰ ἐπικεντρωθεῖ κυρίως α) στοῦ ἐρώτημα γιὰ τὴν ὑπάρχουσα δυνατότητα ἐνότητας τῶν χριστιανῶν, β) στοῦ νόημα τῆς οἰκουμενικῆς παιδείας, γ) στὴ σημασία τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ δ) στὴν λατρευτικὴ ζωὴ στὰ πλαίσια τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως.

1. Τὸ ἐρώτημα πού τίθεται συχνὰ ἀπὸ τοὺς φοιτητὲς μας καὶ στοῦ ὁποῖο καλοῦμαι νὰ ἀπαντήσω κατὰ κάποιον τρόπο εἶναι ἂν ἡ ἐνότητα τῶν χριστιανῶν μπορεῖ νὰ καταστῆ ὁρατὴ. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἔχει σημασία νὰ τονισθεῖ ὅτι τὸ ἐρώτημα δὲν ἐπικεντρώνεται στοῦ τυπικὸ θέμα ὑπογραφῆς κάποιας συμφωνίας. Τὸ ζητούμενο

γιὰ μιὰ χριστιανικὴ κοινωνία εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς ἐνότητας, ἡ συνάντηση τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιάς, συνάντηση ἢ ὁποῖα φωτίζεται καὶ εὐλογεῖται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας «ἵνα πάντες ἐν ὧσι» (Ἰω. 17,21). Ὅταν νοῦς καὶ καρδιά διασπῶνται, ἐπέρχεται ρήξη τῆς ἐνότητας τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, ὁ ἄνθρωπος ἐμπλέκεται σὲ προσωπικὴ σύγχυση καὶ διαταράσσεται ὅλη ἡ σχέση του μὲ τὸν περιβάλλοντα κόσμο. Ἡ διατάραξη τῆς ἐνότητας τοῦ κόσμου ἀρχίζει ἀπὸ τὴν διατάραξη τῆς ἐνότητας τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, τὸ ὁποῖο καταντᾷ νὰ ἀναζητᾷ ἀπαντήσεις σὲ ἐπὶ μέρους ἐρωτήματα ἀντιμετωπιζόμενα τὰ μόνον μὲ τὸν νοῦ, ἐνῶ αὐτὰ ἀπαιτοῦν τὴν συνεργασία ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιάς, τὰ βᾶθη τῆς ὁποίας Κύριος ὁ Θεὸς μόνος ἐτάζει. Ὅταν, λοιπόν, ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἐπιδίδεται σὲ ἀναζήτηση ἀπαντήσεων σὲ ὑπαρξιακὰ προβλήματα ἐπὶ τῆ βᾶσει προσωπικῶν νοητικῶν δυνάμεων, διατρέχει τὸν κίνδυνο νὰ εὐρεθεῖ πρὸ ἀδιεξόδων, τὰ ὁποῖα εἴτε τὸν ἀποθαρρύνουν καὶ τὸν ἀπελπίζουν εἴτε τὸν ὀδηγοῦν σὲ ἀπλούστευση τῶν πραγμάτων. Ἡ ὑπόθεση τῆς ἐνότητας τότε, ἄλλοτε μὲν ἐκτοξεύεται ὡς ἀνεύθυνο σύνθημα ἀπληροφόρητων γύρω ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ καὶ δογματικὰ δεδομένα τοῦ προβλήματος καὶ ἄλλοτε ἀπλουστεύεται σὲ ὑποθέσεις τοῦ τύπου: ἂν δὲν ἀποφασίσουμε νὰ τελέσουμε ἀπὸ κοινού ὅλοι οἱ χριστιανοὶ τὴν Θεία Εὐχαριστία, δὲν θὰ ὑπάρξει ἐνότητα.

Τὸ πρόβλημα ἐδῶ ἐμφανίζεται συχνὰ συνυφασμένο μὲ τὴν νοσταλγία τοῦ προτεσταντικῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ζεῖ τὸ δράμα ἀλλεπαλλήλων ρήξεων καὶ δημιουργίας ὁλοένα νέων ομάδων, νὰ ἐπανεύρει κάποια αἴσθηση αὐθεντικῆς καὶ πρωτογενοῦς ἐνότητας. Ἡ ἀναζήτηση αὐτὴ ὅμως δὲν συμπύκνει μὲ τίς ἱστορικὲς καὶ δογματικὲς προϋποθέσεις τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐνα ἀπλὸ παράδειγμα ἀπὸ πρόσφατη συζήτησή μου μὲ φοιτητὴ μου προτεσταντικῆς ὁμολογίας θὰ ἀναφέρω ἐν προκειμένῳ. Μοῦ ἔγραψε στὴν διπλωματικὴ του ἐργασία ὅτι καμία Ἐκκλησία δὲν κατέχει τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ μόνον σὲ μιὰ σύνθεση ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι δυνατόν νὰ ἀναζητηθεῖ ἡ ἀποκατάστασή της. Αὐτὸ εἶναι ἓνα τυπικὸ, ἂν ὄχι ἀπλοϊκὸ παράδειγμα, τῆς προβολῆς μὲ ἀπόλυτο τρόπο ἐνὸς ὁράματος, τὸ ὁποῖο σχετικοποιεῖ τὴν ἀλήθεια καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ ἐπιβάλλει λύσεις πού φαινομενικὰ βολεύουν, ἀλλὰ ἐξορίζουν οὐσιαστικὰ τὴν μόνη αὐθεντικὴ λύση πού εἶναι ἡ ἐνότητα ἐν ἀληθείᾳ.

(Συνεχίζεται)

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

(Ιστορία - Σημερινή κατάσταση - Προοπτικές)*

Πέρα απ' αυτές τις τυπικές και καταστατικές προτάσεις, θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα πώς το έργο των Βοηθητικών Άδελφοτήτων είναι κυριολεκτικά έργο παμέγιστης έκκλησιαστικής και έθνικης σημασίας. Μερικές Κοινότητες πραγματικά κρατούνται ζωντανές από το μεγάλο και ουσιαστικό ενδιαφέρον των Άδελφοτήτων αυτών. Όλες όμως οί Κοινότητες, μικρές ή μεγάλες, εύπορες ή μη, πραγματικά χρεωστούν

Του αίδεσ. **ΑΝΑΣΤ. Δ. ΣΑΛΑΠΑΤΑ**
Οικονόμου

εύγνωμοσύνη στις ομάδες αυτές των Δεσποινίδων και Κυριών για την παρουσία και το σπουδαίας σημασίας έργο τους.

Άξιζει τώρα να αναφέρουμε λίγα λόγια για τα σχολεία μας στην Μεγ. Βρετανία, τα σχολεία που τα ονομάζουμε Έλληνικά Παροικιακά Σχολεία, και που σ' αυτά έχουμε επενδύσει όλα μας τα όνειρα και όλες μας τις ελπίδες για ένα καλύτερο, πιο δημιουργικό και —πρωτίστως— καρποφόρο μέλλον.

Κατ' αρχάς, και όσον αφορά συγκεκριμένους αριθμούς, θα είχαμε να καταθέσουμε τα παρακάτω στοιχεία:

ΕΚΠ/ΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΣΧΟΛΕΙΑ	ΜΑΘΗΤΕΣ
ΚΕΣ ⁷	105	6711
ΟΕΣΕΚΑ ⁸	57	3500
ΑΕΣΑ ⁹	6	1000
ΣΥΝΟΛΟ	168	11211

Τα παραπάνω στοιχεία μπορεί να φαίνονται εκ πρώτης όψεως έντυπωσιακά και να μās ένθουσιάζουν. Υπάρχει όμως ένα ακόμη στοιχείο, που θεωρείται κυριολεκτικά σαν thorn in the

flesh, όπως θα το ονόμαζαν οί Άγγλοι, που σημαίνει «άγκάθι στην σάρκα» του Έλληνισμού της Μεγ. Βρετανίας. Αυτό το στοιχείο είναι το έξης: 75% των έλληνόπουλων που ζούν στο Ένωμένο Βασίλειο δέν παρακολουθοούν κανένα Έλληνικό Σχολείο.

Οί λόγοι βέβαια είναι πολλοί. Τα παιδιά αυτά μπορεί να είναι τέκνα μικτών γάμων, και ό μη Έλληνας γονέας να μην θεωρεί απαραίτητη την έλληνική παιδεία για τα παιδιά αυτά. Άκόμη μπορεί ή οικογένεια να κατοικεί σε μακρινή απόσταση από το Έλληνικό Σχολείο. Ίσως, πάλι, να μην βολεύουν οί ώρες λειτουργίας του Σχολείου, γιατί θα πρέπει να γνωρίζουμε πώς τα παιδιά στην Άγγλία ασχολοούνται με πολλές έξωσχολικές δραστηριότητες, όπως κολύμπι, ίππασία, διάφορα άθλήματα, μουσική, κοσμικές δεξιώσεις (γνωστές σαν πάρτυς), κ.λπ.

Το σχολικό κτίριο είναι πάντα το κύριο πρόβλημα των σχολείων μας στην Βρετανία. Στις περισσότερες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται άγγλικά σχολικά κτίρια, τα όποια ένοικιάζονται από τις Έπιτροπές Γονέων των Έλληνικών Σχολείων. Τα μαθήματα σ' αυτές τις περιπτώσεις πρέπει να γίνονται όταν το άγγλικό σχολείο είναι κλειστό. Συνήθως, αυτά τα Έλληνικά Σχολεία, λειτουργοούν Παρασκευή βράδυ και Σάββατο πρωί, ή απόγευμα.

Άλλοτε πάλι, οί τοπικές Δημαρχίες ή Νομαρχίες παρέχουν κτίρια σε έθνικες μειονότητες, άντι χαμηλού ένοικίου, ή και χωρίς ένοίκιο (ανάλογα την περίσταση), για να χρησιμοποιηθοούν για σχολεία και άλλες έκδηλώσεις.

Τέλος δέ, υπάρχουν και μερικές Κοινότητες που τυγχάνει να έχουν αποκτήσει τα δικά τους κτιριακά συγκροτήματα, κι έτσι τα σχολεία τους λειτουργοούν εκεί. Αυτή ή τελευταία περίπτωση είναι σαφώς ή καλύτερη, αλλά δυστυχώς δέν είναι γενικευμένη, για πρακτικούς (βασικά οικονομικούς) λόγους.

Μερικά από τα θετικά που έχουν τα σχολεία που λειτουργοούν σε ιδιότητα κοινοτικά κτίρια είναι:

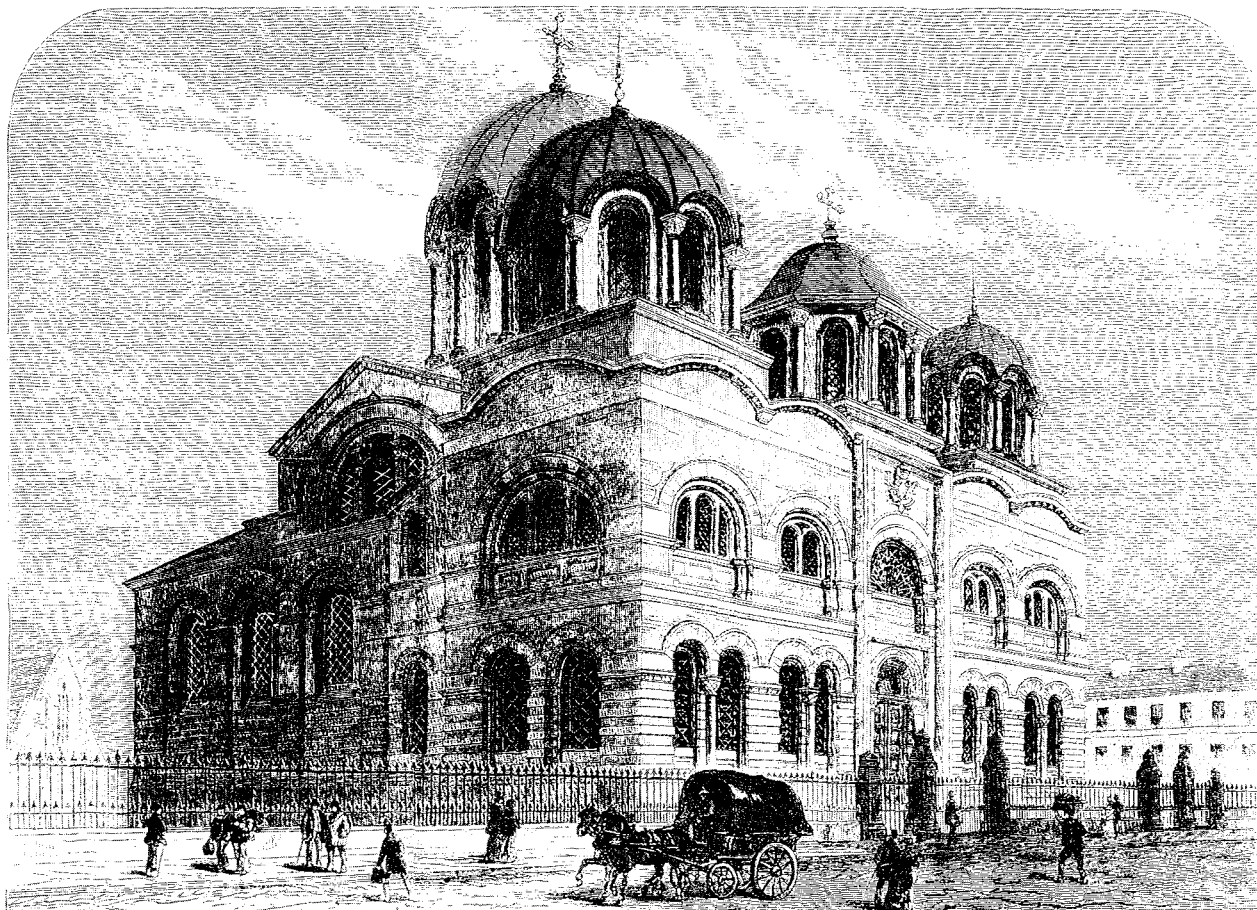
— ή σταθερότητα των αίθουσών, και ή μη

* Συνέχεια από τη σελίδα 562 του ύπ' αριθμ. 12 τεύχους.

7. ΚΕΣ: Κεντρικό Έκπαιδευτικό Συμβούλιο, Ίερας Άρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας.

8. ΟΕΣΕΚΑ: Όμοσπονδία Έκπαιδευτικών Συλλόγων ΈλληνοΚυπρίων Άγγλίας.

9. ΑΕΣΑ: Άνεξάρτητα Έλληνικά Σχολεία Άγγλίας.

Ἡ Ἑλληνικὴ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγ. Νικολάου στὸ Λίβερπουλ ἀπὸ τὸ The Illustrafel London News, 22α Ἰανουαρίου 1870 (ἀρχεῖο Ἐπισκόπου Ζηνοπόλεως Ἁγῶς Ἀριστάρχου Μαυράκη).

συχνὴ ἀλλαγὴ αὐτῶν ἀπὸ τὶς συγκεκριμένες τάξεις τοῦ σχολείου,

— ἡ δυνατότητα λειτουργίας τοῦ σχολείου οποιαδήποτε ἡμέρα καὶ ὥρα,

— ἡ δημιουργία μόνιμων βιβλιοθηκῶν κατὰ τάξεις, ἢ γενικὰ κατὰ σχολεῖο,

— ἡ δυνατότητα μόνιμου στολισμοῦ τῶν αἰθουσῶν διδασκαλίας, μὲ ἑλληνικοὺς χάρτες, ἑλληνορθόδοξες παραστάσεις, κ.λπ.

Ἐνα ἄλλο σπουδαῖο ζήτημα εἶναι τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ¹⁰. Στὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα τῆς Μεγ. Βρετανίας διδάσκουν σὰν μόνιμο ἢ προσωρινὸ προσωπικὸ οἱ ἑξῆς:

— δάσκαλοι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἀποστολῆς,

— δάσκαλοι τῆς Κυπριακῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἀποστολῆς,

— προσοντούχοι Ἱερεῖς, καὶ

— ὠρομίσθιοι (προσοντούχοι ἢ μὴ) δάσκαλοι.

Οἱ δύο πρῶτες κατηγορίες διδασκόντων εἶναι ἐπαγγελματίες δάσκαλοι ποὺ ἀποστέλλονται ἀπὸ τὰ Ὑπουργεῖα Παιδείας τῆς Ἀθήνας καὶ τῆς Λευκωσίας ἀντίστοιχα, εἰδικὰ γιὰ νὰ διδάξουν ἑλληνικὰ στὰ ἐλληνόπουλα τῆς Βρετανίας. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἀποστολὴ ἀριθμεῖ περίπου 60 δασκάλους καὶ ἡ ἀντίστοιχη Κυπριακὴ περίπου 35.

Εἶναι σαφὲς βέβαια πὺς ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Μ. Βρετανίας χρειάζεται πολλαπλὴ καὶ ποικίλη βοήθεια καὶ ὑποστήριξη — ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐκπαιδευτικὰ — ἀπὸ τὴν Μητρόπολη, κι ἐννοοῦμε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρο. Σὲ ἓνα μεγάλο βαθμὸ αὐτὴ ἡ ὑποστήριξη τοῦ παρέχεται, καὶ γιὰ τοῦτο εἶναι ὑπόχρεως καὶ εὐγνώμων πρὸς τὶς Ἑλλαδικὲς καὶ Κυπριακὲς Ἐκπαιδευτικὲς Ἀρχές.

Ἐνα τελευταῖο σημεῖο, στὸ ὁποῖο θὰ θέλα-

10. Χάρι Μεττή, Τὸ ἐκπαιδευτικὸ πρόβλημα τῆς Ὁμογένειας Μ. Βρετανίας, Λονδίνο 1993, σσ. 13-15.

με να σταθούμε για λίγο, είναι και τὸ πολυσυζητημένο θέμα τῶν κατάλληλων συγγραμμάτων, γιὰ χρήση στὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα τῆς Βρετανίας. Δυστυχῶς ἀκόμη δὲν ἔχει ἐξευρεθεῖ μιὰ γενικὰ ἀποδεκτὴ λύση στὸ ἐπίμαχο θέμα.

Τὸ Κυπριακὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας ἔχει ἐτοιμάσει δύο φορῆς – στὸ παρελθὸν – συγγράμματα, γιὰ τὶς ἐκπαιδευτικὲς ἀνάγκες τῆς Ὁμογένειας, κι ἐνῶ ἡ δευτέρη σειρὰ ἔχει ἤδη ἀναθεωρηθεῖ, κι ἐτοιμάζεται νὰ σταλεῖ στὰ Παροικιακὰ Σχολεῖα αὐτῆ τὴν ἐποχὴ (καλοκαίρι 1994), δὲν φαίνεται πὼς ἔχει πείσει πολλοὺς γιὰ τὴν ἀξία καὶ τὴν λειτουργικότητά της.

Τὸ Ἑλληνικὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας ἐπίσης, ἐνῶ ἔχει ἐτοιμάσει ἀρκετὰ φροντισμένες σειρὲς βιβλίων γιὰ τὰ ἑλληνόπουλα τῆς Γερμανίας, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἐκεῖνα τῆς Ἀμερικῆς, δὲν ἔχει ἀκόμη ἐτοιμάσει τίποτα ἀνάλογο γιὰ τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα τῆς Μεγ. Βρετανίας.

Προσωπικὴ μας ἀποψη εἶναι πὼς τὰ ἑλληνόπουλα τῆς Βρετανίας θὰ ὠφελοῦνταν κατὰ πολὺ ἂν μποροῦσαν νὰ ἔχουν – ἀκόμα καὶ αὐτὰ – τὰ βιβλία ποὺ ἐτοιμάσθηκαν γιὰ τὴν Ἀμερικὴ, ἀφοῦ φαίνεται πὼς ἀρμόζουν σαφῶς καὶ στὶς δύο αὐτὲς κοινωνικὲς συνθήκες (ἀγγλικὴ καὶ ἀμερικάνικη), οἱ ὁποῖες εἶναι ὁπωσδήποτε πανομοιότυπες.

Βέβαια ὑπάρχουν δυσκολίες, οἱ ὁποῖες σχετίζονται μὲ τὴν πολυπλοκότητα τοῦ ἑλληνικοῦ γραφειοκρατικοῦ μηχανισμοῦ, τὶς ὁποῖες ἐμεῖς συγκεκριμένα στὸ Ἑλληνικὸ Σχολεῖο τοῦ Ἀγ. Παντελεήμονος στὸ Λονδίνο (τὸ ὁποῖο ὁ γράφων ἔχει τὴν τιμὴ νὰ διευθύνει) προσπαθοῦμε μὲ τὸν δικό μας τρόπο νὰ ξεπεράσουμε, σὲ μιὰ προσπάθεια νὰ πρωτοστατήσουμε, καὶ ν' ἀνοίξουμε ἕναν καινούργιο δρόμο πρὸς ἕνα ἐπιτυχὲς ἐκπαιδευτικὸ μέλλον γιὰ τὸν Ἑλληνισμό τῆς Βρετανίας.

Ὁλοκληρώνοντας τὴν ἀναφορὰ στὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα, θὰ θέλαμε νὰ τονίσουμε, ὅπως κάναμε καὶ παραπάνω σὲ σχέση μὲ τὶς Ἐκκλησίες καὶ τὶς Κοινότητες, πὼς τὰ σπουδαία αὐτὰ ἰδρύματα ὑπάρχουν καὶ λειτουργοῦν χάρις τὴν ἔμπνευση καὶ τὴν ἀγάπη ποὺ δείχνουν πάντα οἱ Ὁμογενεῖς μας. Αὐτοὶ προσφέρουν, μὲ μεγάλη πάντοτε γενναιοδωρία, χρήματα, ἀπὸ τὸ περισσεύμα, ἢ τὸ ὑπέρημά τους, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ προσωπικὸ ἔργο, ἀνεκτίμητης – πραγματικὰ – σημασίας καὶ ἀξίας, ἔργο ποὺ ἔχει σαφὴ ἀναφορὰ σὲ σύνολο τὸν Οἰκουμενικὸ Ἑλληνισμό καὶ τὴν πολιτισμικὴ του πορεία, κι ὄχι μόνο σὲ ἕνα μικρὸ τμήμα αὐτοῦ.

Ἐνα ἄλλο στοιχεῖο τῆς σημερινῆς κατάστασης τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸ Ἡνωμένο Βασίλειο εἶναι οἱ δραστήριοι Ἑλληνικοὶ Σύλλογοι, τὰ Σωματεῖα, οἱ Σύνδεσμοι καὶ οἱ διάφορες Παροικιακὲς Ὁργανώσεις γενικὰ. Αὐτὰ ἀποτελοῦν σαφῶς ἕνα ζωτικὸτατο τμήμα τῆς ζωῆς τῆς Ὁμογένειας.

Οἱ Σύλλογοι αὐτοὶ εἶναι Ἐπιστημονικοὶ (π.χ. Ἐταιρεία Ἑλλήνων Ἐπιστημόνων), Φοιτητικοὶ (Ἑλληνικὸς Φοιτητικὸς Σύλλογος σχεδὸν σὲ κάθε ἀγγλικὸ Πανεπιστήμιο), Πολιτιστικοὶ (π.χ. Ἐταιρεία Φίλων τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ Τέχνης), Ἐθνικῆς σημασίας (π.χ. ἙλληνοΚυπριακὴ Ἀδελφότητα καὶ Μακεδονικὸς Σύλλογος Μεγ. Βρετανίας), Ἐπιχειρηματικοὶ (π.χ. Ἑλληνικὸς Ναυτιλιακὸς Ὁμίλος Λονδίνου) καὶ τέλος Σύλλογοι μὲ μέλη συγχωριανοὺς ἀπὸ τὰ κατεχόμενα χωριὰ τῆς Βόρειας Κύπρου.

Ἡ σημασία τοῦ ἔργου τῶν Συλλόγων αὐτῶν εἶναι πραγματικὰ πολὺ μεγάλη, ἂν καὶ οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς κάνουν ἔργο ποὺ ἀφορᾶ κυρίως τὰ μέλη τους, ὅπως οἱ περισσότεροι Σύλλογοι ἀνὰ τὸν κόσμο. Τὸν τελευταῖο ὅμως καιρὸ ἰδρύθηκε στὸ Λονδίνο τὸ ὀνομαζόμενο Ἑλληνικὸ Κέντρο, τὸ ὁποῖο ἐγκαινίασε τὴν 11η Νοεμβρίου 1993 ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἶκ. Πατριάρχης Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος μετέβη εἰδικὰ πρὸς τοῦτο στὸ Λονδίνο ἀπὸ τὸ Σεπτὸ Κέντρο τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου.

Τὸ Ἑλληνικὸ Κέντρο φιλοδοξεῖ νὰ συγκεντρώσει κάτω ἀπὸ τὴν μεγάλη πολιτιστικὴ του ὀμπρέλλα ὅλες τὶς μεμονωμένες κινήσεις καὶ δραστηριότητες τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν Βρετανία. Κατ' ἀρχὰς προσφέρει ἕνα μεγάλο κι ὠραῖο κτίριο στὸ κέντρο τοῦ Λονδίνου στὸ ὁποῖο θὰ στεγαστοῦν σιγὰ - σιγὰ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ Σύλλογοι ποὺ δὲν ἔχουν δική τους στέγη, ἂν βέβαια τὸ ἐπιθυμοῦν. Αὐτὸ τὸν καιρὸ δημιουργεῖται ἐκεῖ ἑλληνικὴ βιβλιοθήκη, κι ἐπίσης κάθε μῆνα σχεδὸν κυκλοφορεῖ ἐνημερωτικὸ φυλλάδιο, μὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῶν Συλλόγων ποὺ ἔχουν ἐνταχθεῖ μέσα στὸ πρόγραμμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κέντρου. Ὁλοκληρώνοντας τὴν ἀναφορὰ μας στὴν σημερινὴ κατάσταση τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν Βρετανία, θὰ ἦταν πιστεύουμε σημαντικὸ, ἀλλὰ κι ἐνδιαφέρον, ν' ἀναφερθοῦμε – ἔστω κι ἐπιγραμματικὰ – στὶς ἀπασχολήσεις τῶν Ὁμογενῶν.

Ἡ πρώτη γενεὰ ἀσχολεῖται περισσότερο μὲ τὸ κάθε εἶδος ἐμπόριου, ὅπως ἐστιατόρια, μπακάλικα, μανάβικα, καὶ ἄλλα σχετικὰ, μικρὲς δηλαδὴ ἐπιχειρήσεις, ποὺ τοὺς ἔχουν ὅμως προσ-

φέρει μιὰ ἀρκετὰ μεγάλη οἰκονομική εὐρωστία καὶ ὡς ἐκ τούτου μιὰ ἀνετη ζωὴ.

Οἱ ἐπόμενες γενεές, τὰ παιδιά δηλαδή ποὺ ἔχουν γεννηθεῖ, μεγαλώσει καὶ σπουδάσει στὴν Βρετανία, ἀσχολοῦνται μὲ ὅλες τὶς ἐργασίες, ὅπως ἄλλωστε καὶ οἱ ντόπιοι Ἄγγλοι. Πολλοὶ ἀπ' αὐτούς, τοὺς νεότερους Ἕλληνες, εἶναι ἀρκετὰ μορφωμένοι καὶ κατέχουν σημαντικὲς θέσεις σὲ διάφορους τομεῖς.

Ἐκτὸς αὐτῶν τῶν παραπάνω ὑπάρχει κι ἐκείνη ἡ ἰδιαίτερη ομάδα τῶν Ἑλλήνων Ἐφοπλιστῶν τοῦ Λονδίνου, ἡ «Ἑλληνικὴ Ναυτικὴ Κοινότητα» ὅπως ὀνομάζεται ἀπὸ πολλοὺς. Αὐτοὶ εἶναι ὅλοι μέλη διαφόρων Κοινοτήτων τοῦ Λονδίνου, ἀλλὰ περισσότερο τῆς πρώτης Ἑλληνικῆς Κοινότητος τῆς Ἀγγλίας, αὐτῆς τῆς Ἁγίας Σοφίας, τοῦ Καθεδρικοῦ δηλαδή Ναοῦ.

Θὰ πρέπει σαφῶς νὰ τονιστεῖ ἐδῶ — μὲ ἔμφαση — πὼς ὅλοι αὐτοὶ οἱ Ἐφοπλιστὲς (καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες μεγαλοεπιχειρηματίες τῆς Ἀγγλίας) ἔχουν μιὰ μεγάλη συμμετοχὴ, ἀλλὰ καὶ σημαντικότερη προσφορὰ στὸ ἑλληνικὸ γίγνεσθαι τῆς φιλόξενης, γιὰ τὸν Ἑλληνισμό, χώρας, τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

III. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Μὲ τὴν πλήρη ἔνταξη τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση καὶ μὲ τὶς ἔνταξιακὲς διαδικασίες ποὺ δρομολογοῦνται γιὰ τὴν εἰσδοχὴ καὶ τῆς Κύπρου (στὴν Ἐνωση), καὶ βέβαια μὲ ὅλο αὐτὸ τὸ εὐνοϊκὸ κλίμα — σχετικὰ μὲ τὴν πολυτροπικὴ καὶ πολυσύνθετη «ἐπικοινωνία» λαῶν καὶ χωρῶν — ποὺ πλάθεται μὲ ἀργὰ — ἴσως — ἀλλὰ σίγουρα σταθερὰ βήματα σὲ εὐρωπαϊκὸ ἐπίπεδο, τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν Βρετανία διαφαίνεται πὼς θὰ εἶναι ὅπως οἴομαι λαμπρὸ καὶ καρποφόρο.

Ἐπὶ τὸν ὅτι ὑπάρχουν βέβαια θετικὰ καὶ ἀρνητικὰ στοιχεῖα, ἢ — ἂν θέλετε — μὲ ἄλλες λέξεις, δυναμικὰ καὶ ἀδύνατα σημεῖα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ πρέπει νὰ συνεξεταστοῦν, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ σχηματίσουμε τὴν καλύτερη καὶ ἀκριβέστερη δυνατὴ εἰκόνα (καὶ γιὰ τὸ ὄχι καὶ πρόβλεψη) γιὰ τὸ μέλλον.

Στὴν παρούσα ἀναφορὰ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται βέβαια οὔτε ἡ εἰς πλάτος, οὔτε ἡ εἰς βάθος, μελέτη τῶν δεδομένων. Γιὰ τοῦτο θὰ διακινδυνεύσουμε μιὰ συντομευμένη, ὑποκειμενικὴ καὶ βέβαια μὴ πολυπλοκὴ παρουσίαση τῶν προσδοκιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὀμογένειας στὴν Βρετανία.

Διατήρηση τῆς ἑλληνικότητος σὲ ὅλα τὰ ἐ-

πίπεδα εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ κεντρικότερα σημεῖα τοῦ γενικώτερου δράματος τῶν Ὀμογενῶν, σὲ παραλληλία βέβαια μὲ τὴν διατήρηση τῆς Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς μας Παραδόσεως καὶ ζωῆς. Ἡ ἑλληνικότητα διατηρεῖται, ἀλλὰ καὶ ἀναπτύσσεται, ἀπὸ τοὺς Ὀμογενεῖς, μέσα ἀπὸ τὴν συμμετοχὴ τους στὴν Κοινωνικὴ ζωὴ καὶ ἐκδηλώσεις, κι ἐπίσης ἀπὸ τὴν στήριξη καὶ ὑποστήριξη ποὺ παρέχουν στὴν Ἑλληνικὴ Παροικικὴ Ἐκπαίδευση.

Ἡ σπουδὴ τῆς γλώσσας μας καλλιεργεῖται ἐπίμονα ἀπὸ τὰ Σχολεῖα, τὶς Κοινότητες, τὶς ἐκκλησίες, τοὺς Συλλόγους καὶ κυρίως ἀπὸ τὴν οἰκογένεια. Ἐνα σημαντικὰ ἀρνητικὸ στοιχεῖο στὴν διαδικασία αὐτὴ εἶναι οἱ μικτοὶ γάμοι, ποὺ ἀποτελοῦν πραγματικὰ μεγάλο πρόβλημα τῆς Ὀμογένειας. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ πὼς οἱ ἐκκλησίες μας στὴν Βρετανία εὐλογοῦν κατὰ 45% μικτοὺς γάμους.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ εἶναι δεδομένη πρακτικὴ τῶν Ὀμογενῶν, οἱ ὁποῖοι φαίνεται πὼς γιὰ τὸ ὄρατὸ μέλλον θὰ συνεχίσουν τὴν ἴδια πορεία. Ἡ Ἐκκλησία γιὰ τὸν Ἕλληνα τῆς Διασπορᾶς ἀποτελεῖ πάντα τὴν παρηγοριά του, τὸ πνευματικὸ ἀποκούμπι του, τὸ ἀπάνεμο λιμάνι του, τὸν χώρο ὅπου νιώθει Ἕλληνας καὶ Χριστιανός, τὸ μέρος ποὺ τὸν ἐνώνει μὲ ὅλους τοὺς ὁμογενεῖς καὶ ὁμοπίστους του.

Δὲν θὰ πρέπει νὰ ξεχνοῦμε πὼς ἡ Ἐκκλησία στὴν ξενιτιὰ προσέφερε καὶ θὰ συνεχίσει πάντα νὰ προσφέρει στὸν Ἕλληνα τὴν ἡρεμία καὶ τὴν ψυχικὴ γαλήνη, κι ἐπίσης τὴν πνευματικὴ ξεκούραση καὶ τὴν ἀπαλλαγὴ τοῦ ἀπὸ τὴν πικρία τοῦ ξενιτεμοῦ.

Κατακλείοντας, θὰ θέλαμε νὰ ὑπογραμμίσουμε καὶ νὰ ἐπισημάνουμε πὼς ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Βρετανίας κρατᾶει πάντα τοὺς στενοὺς δεσμούς του μὲ τὴν μητέρα πατρίδα, βρισκεται σὲ συνεχὴ ἐπαφὴ μὲ τὸν μητροπολιτικὸν χώρο, κι ἔχει πλήρως καὶ σαφῶς ἀναπτυγμένη τὴν ἑλληνικὴ ἐθνικὴ συνείδηση σὲ μέγιστο βαθμὸ, τόσο, ποὺ πολλὲς φορὲς μάλιστα πολλοὶ ἀναρωτιοῦνται ἂν οἱ Ἕλληνες τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι περισσότερο Ἕλληνες ἀπὸ ἐκείνους τῆς Μητροπόλεως!

Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Βρετανίας κράτησε μέχρι σήμερα — καὶ εὐελπιστεῖ μὲ εἰλικρίνεια νὰ μπορέσει νὰ κρατήσῃ γιὰ πάντα — τὴν σημαία τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας ψηλά, καὶ κυματίζουσα, πρὸς δόξαν τοῦ Μεγάλου Τριαδικοῦ Θεοῦ μας καὶ τιμὴ τῆς μητέρας πατρίδας.

(Τέλος)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Οἱ Ἕλληνες τῆς ἐν Οὐγγαρία κοινότητος «Μπελογιάννης»

Εἰς ἄλλας σελίδας τοῦ παρόντος τεύχους τῆς «Ἐκκλησίας» δημοσιεύονται τὰ τῶν ἐγκαινίων κατὰ τὸν παρελθόντα Μαΐον τοῦ νεοδημίτου Ἰ. Ναοῦ τοῦ ἁγίου Δημητρίου καὶ τῶν ἰσαποστόλων ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἐν τῇ κοινότητι «Νίκος Μπελογιάννης», ἡ ὁποία εὐρίσκεται ἐν Οὐγγαρία πλησίον τῆς Βουδαπέστης. Ἡ ἀνέγερσις τοῦ Ἰ. Ναοῦ τούτου εἶναι ὁ ἠύλογημένος καρπὸς τοῦ συστηματικοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖται ἐν τῇ κοινότητι ταύτῃ διὰ τῆς πρωτοβουλίας καὶ συνετιῆς προσπαθείας τοῦ δραστηριωτάτου Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστρίας κ. Μιχαήλ, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε νὰ ἐπανασυνδέσῃ μετὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τοὺς εἰς τὴν κοινότητα ταύτην εὐρόντας καταφύγιον Ἕλληνας, οἵτινες, ἔνεκα τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ, ἐκόντες - ἄκοντες καὶ «κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος» εἶχον ἐκπατρισθῆ.

Ἐξ ἀφορομῆς τῶν μνημονευθέντων ἐγκαινίων ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἀπέστειλε πρὸς τοὺς Ἕλληνας τῆς κοινότητος «Μπελογιάννης» εὐγλωττον μῆνυμα, ἐν τῷ ὁποίῳ λίαν εὐστόχως καὶ μετὰ ποιμαντικῆς σοφίας τονίζονται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἐξῆς:

«Γνωρίζομεν τὰς δοκιμασίας τοῦ βίου ὑμῶν καὶ τὰ ὄνειρα καὶ τὰ ὄραματα, διὰ τὰ ὁποῖα ἠγωνίσθησαν πολλοὶ ἐξ ὑμῶν καὶ ἐθυσιάσθησαν πατέρες καὶ μητέρες καὶ τέκνα καὶ ἄλλοι οἰκεῖοι καὶ φίλοι ὑμῶν. Γνωρίζομεν ἀκόμη τὴν πικρίαν τῆς ἀστοχίας καὶ τὰ φαρμάκια τῆς ξενιτιάς, παρὰ τὸ φιλόξενον τῆς χώρας, ἡ ὁποία προσέφερε καταφυγὴν εἰς ὑμᾶς. Ὑπομιαζόμεθα τὸν ἐσωτερικὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ἀγωνίαν ἀσφαλῶς πολλῶν ἐξ ὑμῶν, ὅταν ἡ συνείδησις ἔπρεπε νὰ σταθῇ μόνη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ!

» Ἴδού, ὁμως, ὅτι ἔλαμψε καὶ πάλιν ἡ δύναμις τῆς πίστεως, τῆς συγγνώμης, τῆς ἐλπίδος, τῆς ἀγάπης. Δὲν ἔσβησεν ἡ φλόγα τῆς ψυχῆς ὑμῶν οὔτε καὶ ἀπώλεσε τὴν τελευταίαν σταγόνα αὐτοῦ τὸ ἔλαιον τῆς πίστεως. Καὶ σήμερον, βιοῦτε ἀπαξ ἔτι τὴν λαμπροφόρον χαρμονὴν τοῦ Πάσχα, τῆς ἀνθηφορίας τοῦ Μαΐου, καθορώντες τὴν ἀνάδυσιν ἐκ τῶν τάφων γαριφάλων. Εἰς τὸ ζωηρὸν χρῶμα αὐτῶν, τὸ πρῶτον βλέμμα θὰ φανερώσῃ ἴσως τὸ αἷμα τῶν ἠγαπημένων νεκρῶν ὑμῶν, τὸ δευτέρον ὁμως,

τὸ βαθύτερον καὶ πλέον προσεκτικόν, θὰ ἀποκαλύψῃ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ αἷμα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὅλων τῶν Μαρτύρων τῆς ἐλευθερίας, τῆς εἰρήνης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου».

Ἐξακολουθεῖ νὰ εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν ἐπάλλξεων.

Ὁ χαρισματικὸς Σεβ. τ. Ἀρχιεπίσκοπος Γέρων Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι παραδίδει τὴν τόσον τιμηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ σκυτάλην εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐκλεγέντα διάδοχον αὐτοῦ, ἐξακολουθεῖ νὰ εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν ἐπάλλξεων τοῦ ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Οὕτω διὰ μηνύματος αὐτοῦ πρὸς τὸν Γεν. Γραμματέα τοῦ ΟΗΕ κ. Μπ. Γκάλι καταγγέλλει τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων πρόσφατον βάρβαρον καὶ ἀγρίαν δολοφονίαν τῶν δύο Ἑλληνοκυπρίων καὶ ἐπισημαίνει τὰ ἐξῆς: «Ὅταν μία παρομοία ὁμότης ἔγινε ἔξω ἀπὸ τὸ Λὸς Ἀντζελες καὶ ὁ μοτοσυκλετιστὴς ἐκτυπήθη σχεδὸν μέχρι θανάτου, ὁλόκληρος ἡ εὐαίσθητος κοινὴ γνώμη ὄχι μόνον εἰς τὰς ΗΠΑ, ἀλλ' εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον ἐξέφρασε δημοσίως καὶ κατὰ ἠχηρὸν τρόπον τὸν ἀποτροπιασμὸν τῆς διὰ τὴν φρικτὴν πράξιν τῆς ἀστυνομίας». Δι' αὐτὸ «εἶναι λυπηρὸν ὅτι ἐκ τῶν χωρῶν, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον μέρος μέσῳ τῶν διαμαρτυρομένων μοτοσυκλετιστῶν εἰς τὰς ἐκδηλώσεις ἐναντίον τῆς διαιρέσεως τῆς Κύπρου, οὐδεμία ἀντέδρασε κατὰ ἔντονον τρόπον».

Καταλήγων ὁ ἐν Ἀμερικῇ Ἐθνάρχης γράφει: «Ὑμεῖς, Δρ. Γκάλι, ... πρέπει νὰ εἴσθε εὐαίσθητος εἰς ζητήματα, διὰ τὰ ὁποῖα παλαίει ὁ ΟΗΕ. Αὐτὸ τὸ Μῆνυμα ἀπευθύνεται ὄχι μόνον ἀπὸ ἓνα Ἀρχιερέα, πολὺ γνωστὸν εἰς Ὑμᾶς, ἀλλὰ ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους, Ἕλληνας, Κυπρίους καὶ ἄλλους, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εἰρήνην, διὰ τὰς ὁποίας ὁ ΟΗΕ θεωρεῖται ὅτι εἶναι ἀφωσιωμένος φύλαξ».

Ἐπιστολὴ τοῦ νέου Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς πρὸς τὸν Μπ. Γκάλι.

Εἶναι εὐχάριστον καὶ ἐλπιδοφόρον, ὅτι καὶ ὁ νέος Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Σπυρίδων, περὶ τοῦ ὁποίου ἐκτενῆς λόγος γίνεται εἰς ἄλλας

σελίδας τοῦ παρόντος τεύχους τῆς «Ἐκκλησίας», ἀπέστειλε πρὸς τὸν κ. Γκάλι εὐθαρσῆ ἐπιστολὴν, διὰ τῆς ὁποίας καταγγέλλει τὰ ἐν Κύπρῳ διαδραματιζόμενα. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὁ Σεβ. κ. Σπυριδῶν γράφει τὰ ἑξῆς:

«Μὲ βαθυτάτη λύπη σᾶς ἀπευθύνω τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ γιὰ νὰ ἐκφράσω τὴν ζωερῆ ἀνησυχία μου σχετικὰ μὲ τὶς πρόσφατες βιαιότητες, πού σημειώθηκαν στὴ νῆσο Κύπρο. Ὅπως κάλλιστα γνωρίζετε, τὸ κράτος αὐτὸ ὑπέστη συνεχεῖς παραβιάσεις τῆς ἐθνικῆς του κυριαρχίας, τὴν παρουσία ξένων κατοικιῶν στρατευμάτων στὸ ἔδαφός του καὶ συνθήκες ἐντάσεως, πού ἐπανειλημμένως ὀδήγησαν σὲ ἀπώλεια ἀνθρωπίνων ζωῶν.

»Ἡ σημερινὴ κατάσταση στὴν Κύπρο δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ παρὰ ὡς συνεχῆς κατάφωρη παραβίαση τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου, τῶν ψηφισμάτων τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ τῶν ἀρχῶν ἐκείνων, πού ἀσπάζονται ὅλοι οἱ λαοί, πού στέργουν τὴν ἐλευθερία. Τὰ Ἀνθρώπινα Δικαιώματα πρέπει νὰ ὑποστηριχθοῦν παντοῦ, γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἰδίως γιὰ ἐκείνους, πού, σύμφωνα μὲ κριτήρια τοῦ κόσμου τούτου, εἶναι ἀνίσχυροι. Προσθέτω τὴ φωνή μου σὶς χιλιάδες φωνές, πού ἐρωτοῦν: Δὲν ἦλθε πιά ὁ καιρὸς, ἔπειτα ἀπὸ 22 χρόνια δεινῶν καὶ θανάτων, νὰ τεθεῖ ἓνα δίκαιο γιὰ ὅλους τέρμα στὴν κυπριακὴ κρίση;

»Εἶθε νὰ συνεχίσετε μὲ ἐμπνευση τὸ δύσκολό σας ἔργο γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς δικαιοσύνης καὶ νὰ ὀδηγεῖτε ἄλλους σὲ σοφῆς ἐπιλογῆς ἐπ' ὠφελεία ὧν ὑποφέρουν καὶ ἔχουν παραθεωρηθεῖ γιὰ τόσα χρόνια».

Εὐχόμεθα, ὅπως ὁ Δοτῆρ παντὸς ἀγαθοῦ δωρεῖται εἰς τὸν νέον Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς κ. Σπυριδῶνα εὐλογία καὶ δύναμιν, ἵνα ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου συνεχίξῃ καὶ ἀναπτύσῃ ἔτι περαιτέρω τὸ πολυδιάστατον ἀνακαινιστικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον τὰς τελευταίας δεκαετίας συντελεῖται καὶ ἀκτινοβολεῖ ἐν Ἀμερικῇ καὶ προβάλλει τὸν Ὁρθόδοξον Ἑλληνισμόν. Οὕτω θὰ ἰσχύσουν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν οἱ λόγοι: «Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι». «Μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω» (Α' Τιμ. δ' 12).

Ἀντιδράσεις διὰ τὰ σχέδια τῶν φανατικῶν Τούρκων.

Ἐκ τοῦ πλήθους τῶν διαμαρτυριῶν, αἱ ὁποῖαι ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν συμπάσῃ τῇ Χριστιανικῇ Οἰκουμενῇ διετυπώθησαν διὰ τὰ ἐκδηλωθέντα σχέδια τῶν Ἰσλαμιστῶν τῆς Τουρκίας περὶ μετατροπῆς

τῆς Ἀγίας Σοφίας εἰς τζαμί, ὑπενθυμίζομεν δειγματοληπτικῶς δύο χαρακτηριστικὰς:

Ὁ Τούρκος ἀρχιτέκτων Τσενγκιζ Μπεκτάς, Πρόεδρος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐπιτροπῆς Ἑλληνοτουρκικῆς Φιλίας, διὰ δηλώσεών του σιγματοῖζει τὰς προθέσεις ταύτας καὶ καλεῖ τόσον τὴν «παγκόσμιον κοινότητα», ὅσον καὶ τὸ ὑγιὲς τμήμα τῆς «τουρκικῆς κοινωνίας» νὰ «ἀντιδράσῃ» εἰς πᾶσαν ἀπόπειραν πραγματοποιήσεως τῶν προθέσεων φανατικῶν Τούρκων.

Ἐξ ἄλλων ἡ Ἱ. Σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος δι' ἐπιστολῆς, ὑπογραφομένης ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου τῶν ἐν Ἀθήναις ΡΚαθολικῶν κ. Νικολάου καὶ ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν ἐν Ἑλλάδι Τούρκον πρόσβιν, τονίζει ὅτι ἡ τυχὸν μετατροπὴ τῆς Ἀγίας Σοφίας εἰς τζαμί θὰ ἐσήμαινε «βεβήλωση καὶ βαριά προσβολὴ ἀπὸ μέρος τοῦ Ἰσλάμ πρὸς τὸν Χριστιανισμό». Ἐν τῇ ἐπιστολῇ προστίθενται καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἐπίσκοποι, κληρὸς καὶ πιστοὶ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὐχόμεθα καὶ προσευχόμεθα, ὥστε ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ νὰ φωτίσει τοὺς κυβερνήτες τῆς Τουρκίας καὶ νὰ τοὺς ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὴν πραγμάτωσιν αὐτῆς τῆς πράξεως, ἡ ὁποία κρίνεται ὡς πράξις θρησκευτικῆς μισαλλοδοξίας καὶ βάνανσης παραχάραξης τῆς ἱστορίας».

Ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι αἱ ἀξιέπαινοι εὐχαὶ καὶ προσευχαὶ τῶν ΡΚαθολικῶν τῆς Ἑλλάδος θὰ συγκινήσουν καὶ αὐτὸν τὸν Πάπαν Ἰωάννην - Παῦλον Β' εἰς τρόπον ὥστε οὗτος νὰ κινητοποιήσῃ τὸ τεράστιον διπλωματικὸν δυναμικὸν τῆς «Ἀγίας Ἐδρας» τόσον πρὸς ἀποτροπὴν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος βεβηλώσεως, ὅσον καὶ γενικώτερον πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐγκληματικῶν τουρκικῶν προκλήσεων εἰς τὴν Κύπρον καὶ εἰς τὸ Αἰγαῖον, ἔνεκα τῶν ὁποίων καὶ οἱ Ἕλληνες ΡΚαθολικοὶ —πιστεύομεν ὅτι— προσεύχονται καὶ ἐπὶ πλέον ζητοῦν τὴν κινητοποίησιν τῶν μηχανισμῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῶν πονηρῶν σχεδίων τῆς πρὸς Ἀνατολὰς γείτονος χώρας, μεθ' ἧς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἔχωμεν ἀρμονικὴν συμβίωσιν.

Σημαντικὴ Ἐγκύκλιος

διὰ τοὺς ἀπειλοῦντας τὴν Κόρινθον κινδύνους.

Πρὸ τινῶν ἐβδομάδων ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων ἀπέστειλε βαρυσήμαντον ἐγκύκλιον, ἀναγνωσθεῖσαν εἰς πάντας τοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κορίνθου. Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη, ἣτις εἶχεν ὡς ἀποδέκτας καὶ πάντας τοὺς καθ' ἕλην ἀρμοδίους κυβερνητικοὺς παράγον-

τας, δια τῆς χαρακτηριζούσης τὸν λόγον τοῦ Σεβασιωτάτου γνωστῆς ἐναργοῦς, ρωμαλέας καὶ θαρραλέας διατυπώσεως, καταγγέλλει τὸ γεγονός, ὅτι ἄλλοθενεῖς, διὰ τὸ νὰ ὑπονομεύσουν καὶ διαβρώσουν τὸν Ἑλληνισμὸν καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν, «ἔρχονται στὴν Κόρινθο. Τάζουν, ὅτι θὰ ρίξουν ἀφάνταστο πακτωλὸ δολλαρίων, γιὰ τὶς κατασκευές τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, ὅπως λιμάνι, ἀεροδρόμιο καὶ ἄλλα μεγάλα καὶ πολυδάπανα ἔργα».

Ὁρμώμενος ὁ Σεβασιωτάτος ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι «ἡ διάβρωση τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἀρχίσει μεθοδικὰ χρόνια τώρα», καταλήγει ὡς ἐξῆς: «Μιλοῦν, ὅτι θὰ ρίξουν δισεκατομμύρια δολλάρια, ὅτι θὰ ἔρχονται πολλοὶ τουρίστες, ὅτι θὰ μᾶς φτιάξουν καλύτερα τὴν ζωὴ. Ἐμεῖς πρέπει νὰ ἀντισταθοῦμε σθεναρά, γιὰτὶ ἔστω καὶ ἐὰν ἀκόμα εἶναι ἀθῶες οἱ οἰκονομικὲς τοὺς ἐπενδύσεις, μὲ χωρὶς τὸ ἀπώτερο βάθος, δὲν θέλουμε τὴν πόλη μας κοσμοπολίτικη, μὲ πανσπερμία λαῶν καὶ θρησκειῶν. Δὲν τὴν θέλουμε πνιγμένη στὴν πολυκοσμία, μὲ τὰ ὀδυνηρὰ ἐπακόλουθά της. Δὲν θέλουμε νὰ χάσουμε τὴν πολιτισμικὴ μας ταυτότητα, τὶς παραδόσεις μας. Δὲν θέλουμε νὰ γίνῃ πόλη πολὺβουνη, ἄχρωμη καὶ πιθανάτα ἐπικίνδυνη. Δόξα τῷ Θεῷ, εἴμαστε ἢ πρὸ πλούσια ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδος, ἔχουμε ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ... Πήραμε μὲ πρώτη πικρὴ, δραματικὴ γεύση ἀπὸ τὸ ΚΑΖΙΝΟ πού μᾶς ἐφτίαξαν. Θέλουμε νὰ ζήσουμε προσωπικά, ὁμορφα, ὀπως τώρα.

»Ἐχω ἐπίγνωση, ὅτι δυνατὸν νὰ γίνω ἀπὸ πολλοὺς ἀντιπαθῆς, ὅτι δυνατὸν νὰ μὲ ἐκβιάσουν, νὰ μὲ προπηλακίσουν, νὰ μὲ λασπώσουν καὶ δὲν ξεύρω σὲ τί ἄλλο μποροῦν νὰ φτιάσουν, γιὰτὶ τὰ συμφέροντα εἶναι ἀφάνταστα μεγάλα, οἱ δὲ φορεῖς τοὺς ἀδίστακτοι. Νὰ εἴσθε βέβαιοι, ὅτι μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Σταυρωμένου Ἰησοῦ, τίποτε δὲν φοβοῦμαι, ὅπως μέχρι σήμερα ἔπραξα. Καὶ δὲν φοβοῦμαι, γιὰτὶ εἶμαι Ἐπίσκοπος, σὲ μὲ Μητροπόλη Ἀποστολική...».

Τὸ ζήτημα τῆς «κοινωνικῆς θητείας».

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος, ἐν προσφάτῳ ἐκτενεῖ ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Ἀρσένην ἀναφερόμενος εἰς τὸ ζήτημα τῆς «κοινωνικῆς θητείας» μετὰ παρρησίας καὶ σαφηνείας, ἐπισημαίνει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἐξῆς:

«Ἡ διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ θέσπις τῆς λεγομένης «κοινωνικῆς θητείας» κατ' οὐσίαν εἶναι μέτρον, ὅπερ εὐεργετεῖ τοὺς ὁπαδοὺς τῆς αἰρέ-

σεως «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά». Μόνον αὐτοὶ εἶναι ἰσχυροὶ καὶ μόνον αὐτοὶ ἀσκοῦν πίεσιν πρὸς τὰς ἐκασταχοῦ Κυβερνήσεις. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀντιρρησιαὶ συνειδήσεως εἶναι ἀμελητέα ποσότης. Ἐπομένως πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νομοθετεῖ ὑποκύπτουσα εἰς πιέσεις ἐξωτερικῶν παραγόντων. Τὸ γεγονός αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ μᾶς ἐξοργίζει.

»Ἡ προνομακὴ αὐτῆ μεταχειρίσις τῶν ὁπαδῶν τῆς αἰρέσεως «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» συνιστᾷ ἄνισον μεταχειρίσιν καὶ ἐπομένως ἐπιφέρει μεγάλην ἀδικίαν εἰς βάρος τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Οἰκογενείας. Πῶς εἶναι δυνατὸν τὰ τέκνα τῶν Ὁρθοδόξων Οἰκογενειῶν νὰ ταλαιπωροῦνται εἰς τὸ στράτευμα, φυλάσσοντα φυλακὰς τῆς νυκτὸς εἰς Βόρεια Σύνορα τῆς Πατρίδος μας ἐν καιρῷ χειμῶνος, τὰ δὲ τέκνα τῶν ὁπαδῶν τῆς αἰρέσεως «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» νὰ θερμαίνονται εἰς τὰ μετόπισθεν, τὸ δὲ καλοκαίρι νὰ ἀπολαμβάνουν τὴν θαλπωρὴν ἐνὸς κλιματιζομένου κτιρίου τοῦ Δημοσίου Ὁργανισμοῦ, ὅπου θὰ ἐκπληρῶνουν τὴν «κοινωνικὴν» τῶν θητείας;

»Ἐὰν μάλιστα ἀναλογισθῶμεν, ὅτι εἰς τὰς ἡμέρας μας δὲν ἀποκλείεται μία πολεμικὴ σύρραξις... πῶς εἶναι δυνατὸν, Κύριε Ὑπουργέ, νὰ ἀποδυναμώνετε τὴν ἄμυναν τῆς Πατρίδος μας; Ἡ πῶς εἶναι δυνατὸν τὰ δικά μας παιδιὰ νὰ χύνουν τὸ αἷμα τῶν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, τὰ δὲ παιδιὰ τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» νὰ διασκεδάζουν εἰς τὰ μετόπισθεν καὶ νὰ χλευάζουν τὴν Σημαίαν μας, τὰ ὄπλα μας καὶ τοὺς ἀγωνιζομένους, δηλ. «νὰ πίνουν εἰς ὑγείαν τῶν κοροΐδων», ὅπως χαρακτηριστικῶς λέγει ἡ θυμόσοφος λαϊκὴ μουσα...;

»Ἡ ἐκπλήρωσις «κοινωνικοῦ» ἔργου ἐκ μέρους τῶν ὁπαδῶν τῆς αἰρέσεως «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» εἰς τοὺς Ὁργανισμοὺς τοῦ Δημοσίου Τομέως ἐπιλύει μὲν ἓνα πρόβλημα, δημιουργεῖ ὅμως ἓνα δεύτερον. Τακτοποιεῖ μὲν τοὺς Χιλιαστάς, ἀφήνει ὅμως ἐκτεθειμένους εἰς τὴν προσηλυτιστικὴν δρᾶσιν αὐτῶν ὄλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θὰ δέχονται τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς τοὺς Ὁργανισμοὺς τοῦ Δημοσίου, τ.ἔ. τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας μας... Αὐτὸν τὸν —εἰρωνικῶς ἀρᾶ γε— ἀποκαλούμενον «κυρίαρχον Λαὸν» δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τὸν ἐρωτήσετε;».

Τὸ τέλος τῆς βαρυσημάντου ἐπιστολῆς τοῦ Σεβασιωτάτου ἔχει ὡς ἐξῆς: «Καταγγέλλω ὡς ἀντισυνταγματικὴν καὶ ὡς ἀυτόχρημα ἀντεθνικὴν τὴν μελετωμένην καθιέρωσιν τῆς «κοινωνικῆς» θητείας. Διαμαρτύρομαι δὲ ἐντόνως διὰ τὴν παντελεῖ

παραθεώρησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ εἰς τὸ ἄκρως σοβαρὸν ζήτημα τοῦτο καὶ ὡς ἐσχάτην λύσιν προτεῖνω τὴν διεξαγωγὴν Δημοψηφίσματος, προκειμένου νὰ ἀποφανθῆ περὶ τοῦ πρακτέου ὁ Κυρίαρχος Ἑλληνικὸς Λαός».

Ἡ 400ετηρὶς τῆς γεννήσεως τοῦ Καρτεσίου – «Cogito, ergo sum».

Ἡ πεπολιτισμένη ἀνθρωπότης κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐορτάζει τὴν συμπλήρωσιν 400 ἐτῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου γάλλου φιλοσόφου καὶ «πατρὸς τῆς φιλοσοφίας τῶν νεωτέρων χρόνων» René Descartes (Καρτεσίου). Ἡ 400ετηρὶς αὕτη ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸν ξένον καὶ ἑλληνικὸν Τύπον διάφορα ἄρθρα, μερικὰ ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεπειράθησαν νὰ ἀκρωτηριάσουν καὶ συρρικνώσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ μεγάλου φιλοσόφου εἰς ἓνα οὐσιαστικὸν σκεπτικισμόν, κλονίζοντα τὴν θρησκευτικὴν πίστιν τῶν μεσαιωνικῶν χρόνων. Πρόκειται περὶ κακοποιήσεως τῆς φιλοσοφίας τοῦ Καρτεσίου ἐπὶ τῆς προκρουστείου κλίνης ὑποκειμενικῶν προκαταλήψεων.

Ἡ ἔννοια τῆς ἀμφιβολίας ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ τοῦ Καρτεσίου συνδέεται οὐχὶ μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἀλλὰ μεθ' ἀπλῶς μεθοδολογικοῦ σκεπτικισμοῦ, ὁδηγοῦντος εἰς τὴν ἀναζητήσιν καὶ ἀνεύρεσιν ἀληθῶν, ἐγκύρων καὶ ἀσφαλῶν γνώσεων, ἔχουσῶν τὴν σαφηνειαν καὶ ἐνάργειαν, τὴν ὁποίαν κέκτηται καὶ ἡ ἀρχὴ «σκέπτομαι, ἄρα ὑπάρχω» (cogito, ergo sum). Ὁ Καρτέσιος προβάλλει κατ' οὐσίαν τὴν ἀντοαναίρεσιν τοῦ σκεπτικισμοῦ κατὰ τρόπον παρόμοιον πρὸς τὸν χρησιμοποιηθέντα ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, ὁ ὁποῖος εἶχε τονίσει τὰ ἑξῆς: «Ὅταν ἀμφιβάλλῃς διὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον λέγω εἰς σέ, νὰ προσέξῃς ἐὰν δὲν ἀμφιβάλλῃς διὰ τὴν ἀμφιβολίαν σου. Καὶ ὅταν ἡ ἀμφιβολία σου εἶναι ἐντὸς σου βεβαία, νὰ ἐρευνήσῃς νὰ εὔρησ τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν αὕτη εἶναι βεβαία εἰς σέ. Ὅστις δηλαδὴ γνωρίζει ἐαυτὸν ὡς ἀμφιβάλλοντα, συλλαμβάνει μίαν ἀλήθειαν καὶ μάλιστα μὲ πλήρη βεβαιότητα. Ὅστις λοιπὸν ἀμφιβάλλει διὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶναι φορεὺς μιᾶς ἀληθείας, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἀμφιβάλλει».

Ἡ θρησκευτικότης τοῦ Καρτεσίου.

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ τονισθῆ, ὅτι ὁ Καρτέσιος δὲν ἦτο ἀρνητὴς τῆς θρησκευτικῆς πίστεως. Διὰ νὰ δυναθῆ νὰ φθάσῃ εἰς ἰκανοποιητικὴν ἀποκρυστάλλωσιν καὶ διατύπωσιν τῆς θρησκευτικῆς του πίστεως εἶχε παρακαλέσει τὴν Παναγίαν νὰ τὸν

βοηθήσῃ καὶ εἶχε τάξει εἰς αὐτὴν νὰ μεταβῆ ὡς προσκυνητὴς εἰς τὸν ἐν Loreto τῆς Ἰταλίας περιφνημον «τόπον προσκυνήματος τῆς Μαρίας». Πράγματι, ὅταν εἶχε φθάσει εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ φιλοσοφικοῦ του συστήματος, πραγματοποιοῦν τὸ «τάμα» του μετέβη εἰς Ἰταλίαν διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας του εἰς τὴν Παναγίαν τοῦ Loreto. Ἐξ ἄλλου εἶναι γνωστὴ ἡ φιλία του μετὰ ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων, ὡς λ.χ. μετὰ τοῦ προστάτου του καρδινάλιου Bérulle, διαπρυσίου κήρυκος τοῦ ὑγιοῦς Αὐγουστινισμοῦ, τοῦ ὁποῖου αἱ ἐπιδράσεις εἶναι ἐκδηλοὶ ὄχι μόνον εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς ἀρχῆς «cogito, ergo sum», ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὅλην θεοκεντρικὴν διδασκαλίαν τοῦ Καρτεσίου.

Χαρακτηριστικὸς εἶναι αὐτὸς ὁ πλήρης τίτλος τοῦ σπουδαιοτάτου ἔργου του: «Meditationen de prima philosophia, in qua Dei existentia et animae immortalitas demonstrantur» (= Ὑποχαστικαὶ μελέται περὶ τῆς πρώτης φιλοσοφίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ ὑπαρξὶς τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀθανασία τῆς ψυχῆς ἀποδεικνύονται) (Παρίσιος, 1961).

Κατὰ τὸν Καρτέσιον ὁδηγεῖ εἰς ἀληθῆ καὶ ἐναργῆ γνῶσιν ἡ ἔμφυτος ἰδέα τοῦ Θεοῦ ὡς ὄντος ἀπειρου καὶ τελειοτάτου. Αἰτία καὶ δημιουργὸς τῆς ἰδέας αὐτῆς εἶναι οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸς Ὁυτὸς ὁ Θεός.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀνθρωπολογίαν τοῦ Καρτεσίου, οὗτος διδάσκει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματος ἔχει καὶ αἴλον, πνευματικὴν ψυχὴν, ἣτις εἶναι ὄλως διάφορος ἐκείνου. Συνέπεια τῆς ἀλληλεπιδράσεως ψυχῆς καὶ σώματος εἶναι «τὰ διάφορα πάθη, τὰ ὁποῖα ὀφείλει ἡ βούλησις, ἡ οὐσα ἐλευθέρα, νὰ ὑποτάσῃ εἰς τὴν νόησιν». Τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ εἶναι κατὰ τὸν Καρτέσιον κτισταὶ οὐσίαι, διακρινόμεναι τοῦ ἀκτίστου Θεοῦ.

Ε.Δ.Θ.

Χρήστου Γ. Γκότση, **Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ**, Δεύτερη ἔκδοσις ἐπαυξημένη. Τόμος Α', σσ. 160. Τόμος Β', σσ. 152, Ἀθήνα 1995, σχῆμα 14X21 ἑκατ.

Ὅχι μόνον «ἐπαυξημένη» σὲ ὕλη ἀλλὰ ἐξαιρετικὰ βελτιωμένη καὶ στὴν ἐμφάνισιν, τὴν ἐκτύπωσιν, τίς ἐγχρωμῆς εἰκόνες κ.λπ. εἶναι ἡ β' ἔκδοσις τῶν δύο αὐτῶν τόμων, πὺρ μὲ τὸ περιεχόμενό τους ἀποτελοῦν ἴσως τὴν ἀριότερη ἐκλαϊκευμένη εἰσαγωγὴ στὸν μυστικὸν κόσμον – χῶρον καὶ πνευματικὴν ὁμορφίαν – τῆς ὀρθοδόξου ἀγιολογίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, πληροφορηθεὶς τὴν ἐκδημία τοῦ προέδρου τοῦ ΠΑΣΟΚ, πρώην πρωθυπουργοῦ Ἀνδρέα Παπανδρέου ἀπέστειλε τὸ ἀκόλουθο τηλεγράφημα:

«Βαθεῖαν θλίβριν ἐνεποίησεν εἰς ἡμᾶς προσωπικῶς καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἡ θλιβερὰ ἀγγελία τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Προέδρου τοῦ ΠΑΣΟΚ καὶ πρώην Πρωθυπουργοῦ Ἀνδρέου Παπανδρέου. Κατῶδνοι ἐντείνομεν τὰς πρὸς Κύριον ἐντεῦξεις, ὅπως τάξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν χώρᾳ ζώντων καὶ σκηναῖς δικαίων. Ἐκτιμώντες τὸ ἔργον αὐτοῦ κατ' ἄξιαν, τοῦτο κρίνεται λίαν ἐπωφελὲς διὰ τὸ Γένος καὶ τὴν Πατρίδα.

†Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Σεραφεῖμ,
Πρόεδρος τῆς Δ. Ι. Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ
τῆς 27ης Αὐγούστου 1997

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ ἀκροτελευτίᾳ Αὐτῆς Συνεδρία τῆς παρούσης Συνοδικῆς περιόδου συνελοῦσα σήμερον, τὴν 27ην Αὐγούστου ἐ.ἔ. ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ, ἀπεφάσισε τὴν τακτικὴν σύγκλησιν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1996 καὶ ἐπὶ τετραήμερον, μὲ θέματα Ἡμερησίας Διατάξεως:

—Τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν Ἐκλογίμων.

—Τὴν πλήρωσιν τῶν χρεουσῶν καὶ τυχόν κενωθησομένων Ἱερῶν Μητροπόλεων.

—Εἰσήγησιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονυσίου ἐπὶ τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος.

—Εἰσήγησιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων κ. Παντελεήμονος ἐπὶ λειτουργικῶν καὶ τελετουργικῶν θεμάτων.

—Εἰσήγησιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἐκκλησία καὶ Ἐθνικὰ Θέματα».

—Ἱπηρεσιακὰ θέματα.

Ἐπίσης ἀναγνωσθέντος ἐνημερωτικοῦ Σημειώματος τριμελοῦς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς πορείας τῶν οικονομικῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, ἀπεδέχθη τὰς γενομένας προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐνετείλατο τὴν ἀρμόδιαν Οἰκονομικὴν Ἱπηρεσίαν διὰ τὴν συμμόρφωσιν αὐτῆς πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς.

Ῥσαύτως ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου κατόπιν εἰσηγήσεως τῆς αὐτῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἀπεφασίσθη ἡ μελέτη τοῦ ὅλου θέματος προκειμένου νὰ παρακαμφθοῦν αἱ ἀνακύπτουσαι δυσκολίαι διὰ τὴν εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον πραγματοποιήσῃν τοῦ ἔργου.

Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱεράς Συνόδου

Ἱ. Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Γιὰ τέταρτη σχολικὴ χρονιά λειτούργησε κανονικὰ ἡ Σχολὴ Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αἰτωλοακαρνανίας. Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς λήξεως τῶν μαθημάτων τῆς σχολικῆς περιόδου 1995-96, ἔγινε μεγάλη ἑορταστικὴ ἐκδήλωση στὸν Ἱ. Ναὸ Ἀγ. Δημητρίου Ἀγρινίου μὲ πλούσιο καλλιτεχνικὸ πρόγραμμα.

Ἱ. Μητρόπολις Βεροῖας καὶ Ναούσης

Μὲ λαμπρότητα τελέσθηκαν καὶ φέτος γιὰ δευτέρῃ χρονιά οἱ ἐκδηλώσεις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, ἰδρυτοῦ τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, γνωστῆς ὡς Παύλεια. Πραγματοποιήθηκαν τὸ δεύτερο δεκαπενθήμερὸ τοῦ Ἰουνίου καὶ κατέληξαν μὲ τὸ διεθνὲς ἐπιστημονικὸ συνέδριον μὲ θέμα «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἡ Μακεδονία» καὶ τὸν διορθόδοξο ἑορτασμὸ τῆς μνήμης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὸ σωζόμενο Βῆμα.

Ἱ. Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη ἀνακοινώνεται, ὅτι ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος προέβη πρόσφατα σὺς ἐξῆς τοποθετήσεις:

α) Στὴ θέση τοῦ Πρωτοσυγγέλλου ἀνῆλθε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Ἀλέξιος Δ. Ξένος, μέχρι τώρα Πρωτοσυγγελλεύων καὶ Ἱεροκήρυκας.

β) Στὴ θέση τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου ἀνῆλθε ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος Παναγιώτης Καποδίστριας, διατηρώντας καὶ τὴν ὑπευθυνότητα τοῦ Γραφείου Τύπου καὶ Δημοσίων Σχέσεων.

γ) Στὴ θέση τοῦ Ἱεροκήρυκα τῆς Μητροπόλεως ἀνῆλθε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Ἀγαθάγγελος Κόκλας, ἀδελφὸς τῆς Ἱεράς Μονῆς Στροφάδων καὶ Ἁγίου Διονυσίου καὶ Ἡγουμενοσύμβουλος αὐτῆς.

Ἱ. Μητρόπολις Ἡλείας

Ἱστορικὴ καὶ ἄκρως ἀπαραίτητη γιὰ τὰ δεδομένα τῆς Ἐκκλησίας μας εὐρύτερα μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθεῖ ἡ ἀπόφαση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ νὰ ἰδρυθεῖ Γραφεῖο Ἀθλητισμοῦ ὑπὸ τὴν

αιγίδα της Έκκλησίας μας. Η όλη προσπάθεια αποβλέπει στην ενίσχυση του άληθούς νοήματος της σωματικής άσκησης, την στενότερη συνεργασία της Όρθοδόξου Έκκλησίας και των κρατικών και άθλητικών φορέων, ως και την καλλιέργεια του Όλυμπιακού πνεύματος της εϋγενικής άμιλλης και της ειρηνικής συνυάρξεως των λαών.

—Σε 840 εκατομμύρια δραχμές άνήλθαν τά έξοδα της Ί. Μητροπόλεως Ήλείας που δαπανήθηκαν για τó κοινωνικό της έργο τó έτος 1995. Τó παραπάνω ποσό καλύφθηκε άπό τις δωρεές πιστών, άπό τά έξοδα άκινήτων των Ίδρυμάτων και της Ί. Μητροπόλεως και άπό έπιχορηγήσεις των Ί. Ναών και Μονών της Μητροπόλεως.

Ί. Μητρόπολις Ίερισοϋ

Ίατρική και θεολογική ήμερίδα με θέμα «Η παρράιατρική δράση της Νέας Έποχής υπό τó φώς της Όρθοδοξίας και της Ίατρικής», διοργάνωσε με μεγάλη έπιτυχία ή Ίερά Μητρόπολις Ίερισοϋ στην αίθουσα του Δημαρχείου Άρναίας.

Η ήμερίδα πραγματοποιήθηκε με άφορηή την προσπάθεια παράνομης έγκαταστάσεως παραθροσκευτικής οργανώσεως που έμφανίζεται με τó προσοπειό της Οικολογικής Όργάνωσης στην Περιοχή Βατόνια της Κοινότητας Παλαιοκάστρου Χαλκιδικής.

Ί. Μητρόπολις Ίωαννίνων

Με κάθε λαμπρότητα και μέσα στα πλαίσια της Έκκλησιαστικής τάξης και παράδοσης θεμελιώθηκε την Κυριακή της Πεντηκοστής άπό τó Σεβ. Μητροπολίτη Ίωαννίνων κ. Θεόκλητο, τó Πνευματικό Κέντρο του Ί. Ναού Άγ. Παρασκευής Μετσόβου. Τó κυριακό συγκρότημα περιλαμβάνει αίθουσα έκκλησιαστικού σκευοφυλακίου, άρχονταρίκι, μουσείο τοπικής παραδόσεως, βιβλιοθήκη και αίθουσα διαλέξεων.

Ί. Μητρόπολις Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Με συντονισμένες προσπάθειες του Σεβ. Μητροπ. Καλαβρύτων κ. Άμβροσίου άρχισε ή έπισκευή των Ί. Ναών και των Ί. Μονών της Μητροπολιτικής του περιφέρειας που έπλήγησαν άπό τούς περσινούς σεισμούς.

—Όμογενείς της Άμερικής έπεσκέφθη ό Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κατά την εκεί μετάβασίν του στα μέσα Ίουλίου. Έλαβε μέρος στις εργασίες της 33ης Κληρικολαϊκής Συνελεύσεως και είχε ιδιαίτερη συνάντηση με τόν τότε Σεβ. Άρχιεπίσκοπο Β. και Ν. Άμερικής κ. Ίάκωβον. Συνειργάστη άκόμη με την Άδελφότητα Καλαβρυτινών Ν. Όόρης και ήχολήθη ιδιαίτερα με τó πρόβλημα της έξευρέσεως πόρων δια την έναρξιν και λειτουργίαν του Όρφανοτροφείου Καλαβρύτων ως Ίδρύματος περιθάλψεως Άνιάτων Παίδων.

Ί. Μητρόπολις Κερκύρας

Ένα άπό τά κυριότερα έργα που άρχισε να υλοποιεί ή Ίερά Μητρόπολις Κερκύρας, Παξών και Δια-

ποντίων Νήσων, είναι τó «Κέντρο Έκπαίδευσης Ειδικών Παιδιών», που άρχισε να λειτουργεί άπό τó 1985. Είναι τó πρώτο σε υλοποίηση, κατά σειρά, ενός πολύπλευρου κοινωνικοανθρωπιστικού - έκκλησιαστικού έργου, που έλειτούργησε ή Έκκλησία της Κερκύρας.

Τó σχολείο μας, είναι τó μόνο που άσχολείται άποκλειστικά, μ' έναν άπ' τούς δυσκολότερους τομείς έκπαίδευσης: Τó τμήμα των άσκησίμων. Την άναγκαιότητα δημιουργίας ενός τέτοιου Κέντρου έπέβαλε τó άρκετά ύψηλό ποσοστό παιδιών με σοβαρές μαθησιακές δυσκολίες, διότι άποτελούν τó 4% του γενικού πληθυσμού και τó 13% του συνόλου των νοητικώς στεροϋντων.

Όμάδα εργασίας της Ίεράς Μητροπόλεως Κερκύρας σε ώρα «μουσικοθεραπείας» με παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Έτσι λοιπόν, ό Σεβασμ. Μητροπολίτης μας κ. Τιμόθεος, στα πλαίσια υλοποίησης αυτού του έργου της Ίεράς Μητροπόλεως του, έπιθυμών να συμπεριλάβει την προσφορά άγάπης, αλλά υπεύθυνης έπιστημονικής βοήθειας, στόν ευαίσθητο χώρο των «Ειδικών Παιδιών», ιδρύει «τó Κέντρο Έκπαίδευσης Ειδικών Παιδιών», ή παρακολούθηση του όποιου είναι έντελώς δωρεάν, ή δέ μεταφορά των παιδιών έξασφαλίζεται άπό την ίδια την Ίερά Μητρόπολη με όδηγό και «πούλμαν» που ή ίδια διαθέτει.

Τó Κέντρο μας είναι στελεχωμένο με μόνιμο έπιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό, ενώ σε τακτά χρονικά διαστήματα τó έπισκέπτονται Παιδιάτρος, Γυμναστής, Φυσιοθεραπευτής, Μουσικός, Κοινωνική Λειτουργός και Ψυχίατρος, με τούς όποιους συνεργάζομεθα.

Η όλη έκπαίδευση που παρέχεται στη μονάδα μας, επικεντρώνεται στην άνάπτυξη βασικών άτομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων και ειδικότερα στην έξάσκηση τριών βασικών τομέων: της ώριμότητας (έννοϋμε φυσικά την ψυχοκινητική ώριμότητα), της νοημοσύνης και της κοινωνικοποίησης.

Ι. Μητρόπολις Κορίνθου

Πραγματοποιήθηκε στις αρχές Μαΐου στην Κόρινθο ή έτησια γιορτή νεολαίας της Ι. Μητροπόλεως. Η παράδοση της Ελλάδος μας αναβίωσε με τους Έλληνικούς παραδοσιακούς χορούς που χόρευαν παιδιά και νέοι και με ύμνους της Εκκλησίας που έψαλλε η Βυζαντινή Χορωδία Κορίνθου.

—Τά έφετινά Παύλεια, με τις ενέργειες και την πρωτοβουλία της Βυζαντινής Χορωδίας Κορίνθου, προσέδωσαν μιá καθ' όλα μελωδηματική και τελετουργική εις τόν Καθεδρικό Ναόν του Πολιούχου της Κορίνθου, μεγαλοπρέπεια. Με δύο μόνο εξέχοντα πρόσωπα τόν Μητροπολίτην Κορίνθου Παντελεήμονα και τόν Άρχοντα Πρωτοψάλτη της του Θεού Σοφίας Θεσσαλονίκης. Χαρισματούχοι και πολυτάλαντοι και οι δύο. Έφετος, άνήμερα του Άποστόλου Παύλου, στην διάρκεια της Θείας Λειτουργίας, έξυφάνθη τό λαμπροφόρο, προσεφέρθη τό έλληνοπρεπές, τό βυζαντινό άκρόαμα. Όλα τά τελετουργικά δρώμενα, έν βαθύτατη κατανύξει. Μία σύνολη καρδιακή Προσευχή, συνεπαρμένη από την άγγελική ύμνωδία. Ένας Χορός, όπου ή άπαλότης, ή γλυκύτητα, ή τεχνική, τό ύψος ένός τόσο μεγάλου, του μοναδικού, του Χοράρχη και Μουσικοσυνθέτη, του πελώριου σε επέλεσε ύμνωδού και δασκάλου, του κ. Χαριλάου Ταλιαδώρου, ανάτεινε τις ψυχές, να όδοιπορούν έν πνευματική ανατάσει εις τό ύπερουράνιον. Και έξ άπεναντίας ένός Γηραιού Ίεράρχου, του Κορίνθου Παντελεήμονος, του καλλιφωνοτάτου και μεγαλοπρεπούς, να συνεργείη και να έκστασιάζη τους πιστούς. Με την όλιγόλεπτη, αλλά μεστή από νοήματα όμιλία του, απ' έκεινες τις «έπιπρηγμένες» βαθύτατα Θεολογικές, έν συζεύξει με τόν Έλληνισμόν, δοσμένος με την αυθεντία του πολυδιαβασμένου και σοφού Ίεράρχη. Με την άμετρη πίστη στα τελούμενα και οι δύο. Με τό μέγα πάθος, την ιεροπρέπεια, τό μεγαλείο, την λαμπρότητα, εις τό τελούμενον Μέγα Μυστήριον, συνόψισαν με άνεπανάληπτη μορφή τό μεγαλείον της Όρθόδοξης Θείας Λατρείας, ό μόν ως Ίερουργός, ό δέ ως Ύμνωδός. Την όλη Θεία Λατρεία, έλάμπρυνεν με την σεμνότητά του και την άρετή του και ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μηθύμνης κ.κ. Χρυσόστομος, πνευματικόν τέκνον του Μητροπολίτου Κορίνθου.

Ό κ. Χαριλάος Ταλιαδώρος, τετιμημένος πολλάκις, έλαβε δια χειρός του Σεβασμιώτατου Άγίου Κορίνθου τιμητικήν Πλακέτιαν της Βυζαντινής Χορωδίας Κορίνθου. Οι προσφωνήσεις και άντιφωνήσεις είχαν την σπουδαιότητα του άμοιβαίου σεβασμού, άγάπης και άναγνωρίσεως. Δύο σπουδαίοι κορυφαίοι διάκονοι της Εκκλησίας, προσφωνούν και άντιφωνούν. Είναι ό Κουκουζέλης του 21ου αιώνα, ειπε ό Μητροπολίτης Κορίνθου για τόν κ. Ταλιαδώρον, διεξήλθε δέ όλο τό βιογραφικό του και έξηρε την μεγάλη του προσφορά. Και κείνος άντείπε: Είναι ύψιστη τιμή για μένα, να άκούω τόσο κολακευτικά λόγια, από ένα τόσο σημαντικό Ίεράρχη, συγγραφέα σπουδαιοτάτων

έργων, βραβευμένο μάλιστα από την Άκαδημίαν Άθηνών.

Οί γιορταστικές έκδηλώσεις ήταν και συνέχεια στο Προαύλιο του Άποστόλου Παύλου, όπου συμμετείχαν όλοι σχεδόν οι φορείς της Πόλεως Κορίνθου. Έκει και ό κ. Χαριλάος Ταλιαδώρος, όπου με την Ψαλμωδία του «Σε Ύμνούμεν» και τραγουδώντας ένα ύμνο, μοιρολόγι για την καταστροφή της Μικράς Άσίας, συγκλόνησε στην κυριολεξία τους άκροατές.

Η μνήμη του Πολιούχου της Πόλεως Κορίνθου, έλαμπρύνθη έφετος έξαιρετικά και ό Λαός ήφρανθη. Ήταν ή μικρότερη προσφορά στο Μεγάλο Κήρυκα της Οίκουμένης.

I. K.

Ι. Μητρόπολις Λήμνου

Λήξη των Κατηχητικών Σχολείων έγινε στη Μύρινα Λήμνου. Άρχισε με Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό της Άγίας Τριάδος. Στη σεμνή τελετή που έγινε στη συνέχεια μίλησε ό Σεβ. Μητροπολίτης Λήμνου κ. Ίερόθεος και μοίρασε ένθύμια και κεράσματα.

—Τις εκκλησιαστικές πανηγύρεις της Άγ. Μαρίνας, Άγ. Παρασκευής και Άγ. Παντελεήμονος σε διαφόρους Ναούς και έξωκκλήσια, έτέλεσε ό Σεβ. Μητροπολίτης Λήμνου κ. Ίερόθεος, χάριν των κατοίκων του νησιού αλλά και πολλών άποδήμων και επισκεπτών που βρίσκονται τις ήμέρες του καλοκαιριού στο νησί. Η συμμετοχή του κόσμου ήταν πολύ συγκινητική και ή ευλάβειά του παραδειγματική.

—Τό θεμέλιο λίθο της νέας εκκλησίας της Παναγίας της Φανερωμένης, ή όποια θα άνεγερθή στην κοινότητα Κούταλη έθεσε ό Σεβασμιώτατος μετά την Θ. Λειτουργία την Κυριακή 28 Ίουλίου.

—Τόν θεμέλιο λίθο της νέας πτέρυγας του Κρατικού Νοσοκομείου έθεσε ό Σεβασμιώτατος σε σεμνή τελετή που έγινε στις 20 Ίουλίου επί παρουσία των πολιτικών και στρατιωτικών αρχών, πολλών έπισήμων και άποδήμων Λημνίων και πλήθους κόσμου ώμιλήσας επικαιρώς.

—Στις 19, 20 και 21 Ίουλίου έπραγματοποιήθη τό 3ο Παγκόσμιο Συνέδριο Άποδήμων Λημνίων με περίπου 130 συνέδρους από Αύστραλία, Άμερική, Άφρική και Ίμβρου. Πολλοί απ' αυτούς έχουν μέχρι 35 χρόνια στην ξενιτειά και ή παρουσία τους στην Λήμνο ήταν πολύ συγκινητική. Στην έναρξη του Συνεδρίου ό Σεβασμιώτατος τους έχαιρέτησε και ώμιλήσε καταλλήλως ως πνευματικός πατέρας τους.

Την Κυριακή 21 Ίουλίου, ό Σεβασμιώτατος έλειτούργησε στον Καθεδρικό ναό της Άγίας Τριάδος για τά μέλη του Συνεδρίου, και στην όμιλία του ανέπτυξε τόν ρόλο του Έλληνος στο έξωτερικό και τις υποχρεώσεις του στην πατρίδα καθώς και τόν θησαυρό που λέγεται Έλληνορθόδοξος. Τό απόγευμα της ίδιας ήμέρας μετέβη ό Σεβασμιώτατος στο Μοϋδρο όπου προς τιμή των πεσόντων Αύστραλών και Νέων Ζηλαντών στρατιωτών που έπεσαν στην έκοστρατεία

της Καλλιπόλεως του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και είναι ένταφιασμένοι στο εκεί κοιμητήριο, παρέστη στην τελετή της όνομασίας της όδου Anzac και στη συνέχεια έτέλεσε Τρισάγιο στο έν λόγω κοιμητήριο.

Τήν Τετάρτη 24 Ίουλίου, οί απόδημοί έπεσκέφθηκαν τό Έκκλησιαστικό Μουσείο στο Μητροπολιτικό Μέγαρο, όπου φυλάσσονται παλαιές εικόνες, αρχιερατικά και ιερατικά άμφια, δισκοπότερα, ευαγγέλια και εκκλησιαστικά βιβλία και άλλα άνεκτήμητα άντικείμενα εκκλησιαστικής φύσεως. Στην έπίσκεψιν αυτήν έδόθη ή εύκαιρία της έκ του σύνεγγυς έπικοινωνίας Έπισκόπου και Άποδήμων. Άνταλλαγή εύχών και απόψεων και λιτή δεξίωσις πρός τιμήν των Άποδήμων έδημιούργησε ένα κλίμα θερμών σχέσεων μεταξύ Έκκλησίας και λαού.

Ι. Μητρόπολις Μαρωνείας και Κομοτηνής

Σύναξι όλων των ιερέων και των Έκκλησιαστικών Συμβουλίων της Ίερās Μητροπόλεως Μαρωνείας πραγματοποιήθηκε στο τέλος Μαΐου στην Κομοτηνή. Μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν, έπισημαίνουμε: α) την άντίδραση των Όρθοδόξων Χριστιανών γιά την άπόφαση της Κυβερνήσεως νά εισάγεται χωρίς έξετάσεις στα Πανεπιστήμια ένας άριθμός Μουσουλμάνων, β) τους βανδαλισμούς και τις βεβηλώσεις παρεκκλησιών, προσκυνηταριών και τάφων Χριστιανών άπό φανατισμένους και μισαλλόδοξους Μουσουλμάνους, γεγονός τό όποϊον δέν συμβάλλει στο ήπιο κλίμα και την ειρηνική συνύπαρξη Χριστιανών και Μουσουλμάνων, γ) την άπόφασιν του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου νά ίδρύση Όρθόδοξον Κέντρον με έδραν την Κομοτηνήν και τό όποϊον δυστυχώς καθυστερεί νά ύλοποιηθί και δ) την ίδρυσιν Γραφείου Αίρέσεων άπό την Ί. Μητρόπολιν δια την καταπολέμησιν των ποικίλων κακοδοξιών και την στήριξιν των Χριστιανών.

Ι. Μητρόπολις Ν. Κρήνης και Καλαμαριάς

Θεμελιώθηκε άπό τον Σεβ. Μητροπολίτη Ν. Κρήνης και Καλαμαριάς κ. Προκόπιο στη κωμόπολη της Ν. Μηχανιώνας τό Μαντούκειον Κοινωφελές Ίδρυμα της Ί. Μητροπόλεως που άνήκει στην κυριότητα του Ί. Ναού Παναγίας Φανερωμένης Ν. Μηχανιώνας και ό σκοπός του θά είναι ή παροχή στέγης, τροφής, στοργής, ιατροφαρμακευτικής και κάθε άλλης περιθάψεως και προστασίας σε άτομα με ειδικές άνάγκες.

Ι. Μητρόπολις Ν. Ίωνίας και Φιλαδελφείας

Η Ί. Μητρόπολις Ν. Ίωνίας σε σεμνή τελετή που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα διαλέξεων του Μητροπολιτικού κτιρίου πρόσφερε 30 τραπεζικά βιβλιάρια με κατάθεση 105.000 δρχ. τό καθένα, σε ισάριθμα κορίτσια της Μητροπολιτικής περιφέρειας που ύποδείχθηκαν άπό την τοπική ένωση Πολυτέκνων και τους Ίερούς Ναούς.

Ι. Μητρόπολις Ξάνθης

Στά μέσα Μαΐου πραγματοποιήθηκε στο Άμφιθέατρο της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ. ή έορτή λήξεως των Κατηχητικών Σχολείων. Παραβρέθηκαν οί εκπρόσωποι των άρχών της πόλεως και του Νομού, ό ιερός κληρος, κατηχητές, γονείς και πλήθος μαθητών.

Ι. Μητρόπολις Παροναξίας

Διακόσια και πλέον παιδιά, όλων των ήλικιών, έπισκέπτονται σε τακτά χρονικά διαστήματα τό ύποδειγματικό ένοριακό Πνευματικό Κέντρο Παντανάσσης Χώρας Νάξου. Χωρισμένα σε όμίλους, άνάλογα με τά ενδιαφέροντά τους, άσχολούνται με πολλές δραστηριότητες, μορφωτικές, κοινωνικές και ψυχαγωγικές.

Ι. Μητρόπολις Πειραιώς

Στό Βεάκειο Θέατρο Πειραιώς πραγματοποιήθηκε περι τό τέλος Μαΐου ή 16η Γιορτή Νεολαίας της Ί. Μητροπόλεως. Και τις δύο μέρες παρουσιάστηκε πλούσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα άπό 1500 νέους και νέες της Τοπικής Έκκλησίας που έδωσαν και φέτος με τον ζωντανό λόγο τους την δική τους άπάντηση στην άφωνία των καιρών. Έλαβαν μέρος 15 χορωδίες και 30 χορευτικά σύνολα των ένοριών της Ί. Μητροπόλεως.

Ι. Μητρόπολις Περιοτερίου

Η πρώτη ήμερίδα μαθητών Λυκείων Περιοτερίου

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Η Άποστολική Διακονία της Έκκλησίας της Ελλάδος διοργανώνει «Ίεραποστολικό Σεμινάριο» με σκοπό:

- Τήν συνεχή και άμεση ενημέρωση των ένδιαφερομένων γιά τά θέματα της έξωτερικής Ίεραποστολής.
- Τήν γνωριμία με τους έργαζόμενους στο χώρο της έξωτερικής Ίεραποστολής και την αξιοποίηση της μέχρι τούδε έμπειρίας τους.
- Τή μελέτη των θρησκευτικών, πολιτιστικών και κοινωνιολογικών δεδομένων των χωρών του τρίτου κόσμου.

Τό Σεμινάριο θά λειτουργεί άνά δεκαπενθήμερο, Δευτέρα άπόγευμα κατά τις ώρες 19:00-21:00 μ.μ. Η έναρξη της λειτουργίας του Σεμιναρίου θά γίνει την 4η Νοεμβρίου 1996, στις 19:00.

Γιά έγγραφές και πληροφορίες μπορείτε νά άπευθύνεσθε στο Γραφείο Έξωτερικής Ίεραποστολής της Άποστ. Διακονίας, Ίασιου 1 (Γραφείο 9) τηλ. 7238103, 7212112.

πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὴν Γραμματεία Κατηχήσεως καὶ Νεότητος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως σὲ συνεργασία μὲ τὸ 30ὸ Γραφεῖο Β/θμίας Ἐκπαιδεύσεως. Συμμετείχαν μαθητὲς ἀπ' ὅλα τὰ Λύκεια τοῦ Περιστερίου. Τὸ θέμα τῆς συναντήσεως αὐτῆς ἦταν: «Ἐκκλησία: Θρησκεία ἢ Κοινωνία». Εἰσηγητὴς τοῦ θέματος ἦταν ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν π. Γεώργιος Μεταλληνός.

Μὲ μεγάλη ἐπιτυχία λειτούργησαν καὶ κατὰ τὴν φετινὴ περίοδο οἱ Σχολὲς Γονέων ποὺ ἰδρύθηκαν ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη στοὺς Ἱ. Ναοὺς Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, Ἀγ. Ἱεροθέου καὶ Παμμ. Ταξιαρχῶν.

Ἀρχιμ. Μ.Φ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἱ. Μητρόπολις Ἰταλίας

Τὴν 27ην Ὀκτωβρίου ἐ.ε. θὰ ἐνθρονισθῆ εἰς τὸν ἐν Βενετία ἱστορικὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Ἑλλήνων ὁ νέος Σεβ. Μητροπολίτης Ἰταλίας καὶ Ἐξαρχος Νοτίου Εὐρώπης κ. Γεννάδιος, τὸν ὁποῖον ἐξελέξεν ἡ Ἱ. Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, διὰ νὰ διαδεχθῆ οὗτος τὸν ἐκλεγέντα ὡς Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς Σεβ. κ. Σπυρίδωνα. Ὁ Σεβ. κ. Γεννάδιος ἦτο μέχρι τοῦδε Ἐπίσκοπος Κρατείας καὶ βοηθὸς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἰταλίας, Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος τοῦ ἐν Νεαπόλει Ἱ. Ναοῦ τῶν Ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ ἐμπνευστῆς τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος, ὡς καὶ τοῦ εὐκτηρίου οἴκου καὶ τῶν Σχολείων, τὰ ὁποῖα λειτουργοῦν πρὸς χάριν τῶν μελῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κλιμακίου τῆς αὐτόθι ἐδρευούσης Νοτιανατολικῆς Πτέρυγος τοῦ ΝΑΤΟ.

Ἡ Ἰταλικὴ Δημοκρατία ἔχει τιμήσει τὸν πρῶτον Ἐπίσκοπον Κρατείας καὶ νῦν Μητροπολίτην Ἰταλίας διὰ τὸ ἀκτινοβόλον πνευματικὸν καὶ ἠθικοκοινωνικὸν του ἔργον.

Ε.Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Τὸ τέλος τοῦ Ἰουλίου ἐ.ε. ἐχειροτονήθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, οἱ ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸ τετραετίας ἐκλεγέντες Σεβ. Μητροπολίται Κορυτσᾶς κ. Χριστόδουλος, Βερατίου, Αὐλώνας καὶ Κανίνης κ. Ἰγνάτιος καὶ Ἀργυ-

Ἀπὸ ἀριστερᾶ: Κορυτσᾶς Χριστόδουλος, Ἀργυροκάστρου Ἀλέξανδρος, Οἰκ. Πατριάρχης Βαρθολομαῖος, Βερατίου Ἰγνάτιος.

ροκάστρου κ. Ἀλέξανδρος. Ἡ χειροτονία ἐγένετο, διότι, ὡς ἐτονίσθη, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχη Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀνευ συνόδου καὶ διότι ὑπάρχει ἐλπίς νὰ εὑρεθῆ τρόπος νὰ δεχθῆ ἡ Ἀλβανικὴ κυβέρνησις νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰσοδὸν τῶν εἰς Ἀλβανίαν.

Ε.Θ.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β', ὁμιλῶν τὴν 18ην Αὐγούστου ἐν Castel Gandolfo, ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν προσευχὴν «Angelus», ἐτόνισεν ὅτι αἱ ἐορταὶ πρὸς τιμὴν τῆς μνήμης τῆς Θεομήτορος καὶ τῶν Ἁγίων ἀποτελοῦν γέφυραν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως. «Οἱ Ἅγιοι μετὰ τῆς Μαρίας — εἶπεν ἐκτὸς τῶν ἄλλων — εἶναι ὁ μέγας Μησαυρὸς τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ Δύσει. Εἶναι ἡ λάμψις τῆς λυτρώσεως, τὴν ὁποῖαν κατεργάζεται ὁ Χριστός. Ὁ θάνατός των θεωρεῖται ὡς "γέννησις ἐν τῷ οὐρανῷ" καὶ ἐκάστην ἡμέραν ἐορτάζονται ἐν τῇ λατρείᾳ περισσότεροι τοῦ ἐνός. Ἰδιαιτέρως πολλοὶ ἅγιοι εἶναι κοινοὶ εἰς ἀμφοτέρας τὰς παραδόσεις, ἰδιαιτέρως ἐκεῖνοι τῆς βιβλικῆς ἐποχῆς καὶ τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων. Ἀναρίθμητοι ὕμνοι εἶναι ἀφιερωμένοι εἰς αὐτούς. Ἡ Τέχνη τοῦς καθιστᾷ ἀντικείμενον λαμπρῶν παραστάσεων. Ὁ λαὸς τοῦς βλέπει ὡς προστάτας καὶ ὑποδείγματα βίου. Ὅταν συγκρίνῃ τις πρὸς ἀλλήλας τὴν ἀνατολικὴν καὶ τὴν δυτικὴν λατρείαν, διαπιστώνει μίαν προφανῆ ἀλληλοσυμπλήρωσιν. Καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου ἰσχύει, ὅτι πρέπει νὰ γνωρισώμεν καὶ ἐκτιμῶμεν ἀλλήλους. Σχετικῶς πρὸς αὐτὸ, ἐνθυμούμαι εὐχαρίστως τὴν περίπτωσιν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου: Ὁ σπουδαῖος αὐτὸς Πάπας, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπηρετήσῃ ὡς ἀποκρισιάρχιος ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατενόει τὸ λειτούργημα τοῦ διαδόχου τοῦ Πέτρου ὡς λειτούργημα τοῦ "ὑπηρετοῦ τῶν υπηρετῶν τοῦ Θεοῦ". Ἐξετιμάτο ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἀναφέρεται μὲ τὴν μοναδικὴν προσωνυμίαν "Γρηγόριος ὁ Διάλογος"».

— Ὁ Πάπας ἐν Castel Gandolfo παρηκολούθησε μουσικὴν συναυλίαν, προσφερθεῖσαν ὑπὸ τῆς ρωμαϊκῆς «Μουσικῆς Ἀκαδημίας δι' ἓνα κόσμον» (Accademia Musica pro Mundo Uno). Ἐν χαριετιστηρίῳ ὁμιλία του ὁ Πάπας, ἡ ὁποία ἐγίνε εἰς τὸ τέλος τῆς συναυλίας, ἐτόνισεν ὅτι ἡ συναυλία ἦτο «σημαντικὴ μαρτυρία διὰ τὴν πολιτιστικὴν καὶ πνευματικὴν ἐνότητα ἐκεῖνην τῆς Εὐρώπης, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐνότητα ἔχει σπουδαίως συντελέσει διὰ τῶν αἰώνων ἡ χριστιανικὴ παράδοσις καὶ εἰς τὴν ὁποῖαν καὶ σήμερον περαιτέρω συμβάλλεται».

— Τὴν 5ην Ἰουλίου ὁμιλῶν ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β' πρὸς τοὺς ἐκ Μ्यानμαρ ἐπισκεψαμένους αὐτὸν ἐπισκόπους, ἐτόνισεν ὅτι «οὐδέποτε πρέπει νὰ παραμελῆται ἡ προβολὴ τοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας».

— Ἐν νοσοκομείῳ τῆς Γενεύης ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 75 ἐτῶν ὁ πρὸ τινῶν ἐτῶν προσελθὼν εἰς τὸν

Ρωμαιοκαθολικισμόν και χειροτονηθείς ως ιερεὺς ἀδελφὸς τῆς οἰκουμενικῆς μοναστικῆς ἀδελφότητος Taizé Max Thurian, στενὸς συνεργάτης τοῦ ἰδρυτοῦ ταύτης ἀδελφοῦ Roger Schutz. Ὁ διαπρεπὴς Ἑλβετὸς θεολόγος Thurian, ὅστις εἶχεν ἐμψυχώσει καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν «Πίστις καὶ Τάξις» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἔχει γράψει πολλὰ ἔργα διὰ τὴν Θεομήτορα, τὴν ἐξομολόγησιν, τὴν Θ. Εὐχαριστίαν, τὸν γάμον καὶ τὴν μοναστικὴν ζωὴν. Ὁ Πάπας ἐξέφρασε τὴν λύπην του διὰ τὸν θάνατόν του.

— Τέσσαρας νέας τηλεφωνικὰς κάρτας ἐξέδωκε τὸ Βατικανὸν μὲ καλλιτεχνικὰς παραστάσεις (λ.χ. μὲ τὴν παράστασιν τῆς Pietà τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου, αἱ ὁποῖαι ἰσχύουν διὰ τοὺς 60 τηλεφωνικοὺς θαλάμους τοῦ Βατικανοῦ. Αὗται χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ προσκυνητῶν καὶ τουριστῶν.

Ε.Θ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ὡς πληροφορεῖ ἡμᾶς τὸ Δελτίον «Ἐνημέρωσις», ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν (ΠΣΕ) Καθηγητῆς κ. Konrad Raiser, ἐξ ἀφορμῆς τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Παρθενίου Γ', ἐδήλωσεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Ὁ ἑλληνορθόδοξος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς Παρθένιος ἦτο ἐξέχουσα ὀρθόδοξος ἡγετικὴ μορφή τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως... Ὑπήρξεν εἰς τὸν πλέον ἀξιοπίστων ἐκφραστῶν τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τῷ Συμβουλίῳ. Εἰς ἀναγνώρισιν ἀκριβῶς τῆς εἰλικρινοῦς οἰκουμενικῆς του στρατεύσεως καὶ τῆς βαθείας πνευματικότητος καὶ σοφίας του, ἐκλήθη νὰ ἀναπτύξῃ τὸ κύριον θέμα τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ ΠΣΕ, ἥτις τὸ 1991 εἶχε συνέλθει ἐν Camberra, ἐνθα καὶ ἐξελέγη εἰς τὸν Προέδρον αὐτοῦ... Ἡ ἐκδημία τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου ἀφήνει δυσαναπλήρωτον κενόν. Ἡ φωνὴ του, ὅμως, ἡ ὁποία ἐξέφραζε τὴν ἰδιαιτερότητα τῆς σοφίας του καὶ τοῦ πάθους του διὰ τὸν Οἰκουμενισμόν, θὰ συνεχίσῃ νὰ ἀντηχῇ εἰς τὰ ὠτά μας ἐπὶ πολλὴν ἀκόμη καιρὸν. Τὸ ΠΣΕ ἀναπέμπει εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ πιστοῦ καὶ ἀφωσιωμένου αὐτοῦ διακόνου τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ πολλοὺς ἐξ ἡμῶν ἡ παρουσία του ὑπήρξεν εὐλογία Θεοῦ. Τὸ ΠΣΕ θὰ τιμᾷ πάντοτε τὴν μνήμην του, ὡς καὶ τὴν κληρονομίαν, τὴν ὁποίαν ἀφήκεν εἰς ἡμᾶς».

— Τὸ Οἰκουμενικὸν Ἰνστιτούτον τοῦ Bossey, ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δέκα ἐτῶν ἀπὸ τοῦ τραγικοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ Νικολάου Νησιώτου ὠργάνωσεν ἀπὸ 28ης Ἰουλίου μέχρι 2ας Αὐγούστου 1996 Θεολογικὸν Συνέδριον μὲ θέμα «Πεντήκοντα ἔτη οἰκουμενικῆς ἐπιμορφώσεως - Μνημόσυνον Νικολάου Νησιώτου».

— Ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Μακ. Πατριάρχου Σερ-

βίας κ. Παύλου καὶ τοῦ Ρωμαιοκαθολικοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ζάγκρεμπ Καρδινάλιου Φράντζο Κούχαριτς καὶ διὰ τῆς ὀργανωτικῆς φροντίδος τοῦ ἀναπτύσσοντος μεγάλῃν οἰκουμενικὴν δραστηριότητα Ἰδρύματος PRO-ORIENTE, ὅπερ ἐδρεύει ἐν Βιέννῃ καὶ προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ κ. Alfred Stirnemann, συνεστήθη Μικτὴ Ἐπιτροπὴ Ὀρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν πρὸς μελέτην τῶν τρόπων συμφιλιώσεως τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς καὶ ἀποφυγῆς ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ οἰασθήποτε πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ θρησκευτικοῦ παράγοντος.

— Καθ' ἃ πληροφορεῖ ἡμᾶς τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος PRO-ORIENTE ἐξαίρετον Δελτίον διὰ τὸν Οἰκουμενισμόν, τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν «Presspiegel» ἡ πλειονοψηφία τῶν Ἱεραρχῶν, οἵτινες τὸν Μάϊον 1996 ἐν Βελιγραδίῳ μετέσχον τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, ἀπέρριψε πρότασιν τοῦ ἐπισκόπου Raska - Prizren Ἀρτεμίου περὶ ἀποχωρήσεως τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἐκ τοῦ ΠΣΕ καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν διαχριστιανικῶν Ὄργανισμῶν.

Ε.Θ.

Ι. Μητρόπολις Ἡλείας

Στὴν κατασκήνωσιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας στὴν ὄρεινὴ Λαμπεῖα (950 ὑψόμετρο - μέσα στὰ ἔλατα) κατασκήνωσαν καὶ ἐφέτος οἱ ἱεροσπουδασταὶ καὶ φοιτηταὶ τῆς Θεολογίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας. Ἡ ὀνομασία τῆς ἦτο Οἱ ΔΙΨΩΝΤΕΣ, ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου «ἐάν τις διψᾷ ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω» (Ἰωάννου Ζ' 37).

38 ἦσαν ἐφέτος οἱ συμμετασχόντες κατασκηνωτῆς Ἱεροσπουδαστῆς καὶ Φοιτητῆς μὲ ἀρχηγὸν τὸν Πρωτοπρεσβύτερον Κων/νον Παπαδημητρίου, ἐφημέριον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Πύργου καὶ ὀμαδάρχες θεολόγους Κληρικούς. Στὴν ἴδια κατασκήνωσιν ἐπραγματοποιήθη καὶ ἡ κατασκήνωσις θηλέων σὲ δύο περιόδους: 27 Ἰουνίου ἕως 5 Ἰουλίου μὲ 50 μαθήτριες τοῦ Δημοτικοῦ καὶ Α' τάξεως Γυμνασίου καὶ ἀπὸ 5 ἕως 19 Ἰουλίου γιὰ 70 κορίτσια τοῦ Γυμνασίου καὶ Λυκείου. Ἀρχηγὸς τῆς κατασκηνώσεως αὐτῆς καὶ τῶν δύο περιόδων ἦτο ἡ Ἐκπαιδευτικὸς δις Βάσω Παπαδοπούλου.

Γιὰ πληροφορίες καὶ παραγγελίες βιβλίων ἀπευθύνεσθε:

Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰασίου 1 — 115 21 Ἀθήνα.
Τηλ. (01) 72 28 008.

Fax (01) 72 38 149 (Κεντρικὴ διάθεση).

Βιβλιοπωλεῖα: Δραγατσανίου 2 (πλ. Κλαυθμῶνος) Ἀθήνα.

Τηλ. (01) 33 10 977, 32 28 637 (καὶ Fax).

Ἐθν. Ἀμύνης 9α καὶ Τσιμισκῆ — Θεσ/νίκη. Τηλ. (031) 275 126. Fax 278 559.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Άποστ. Γαλήνη, ΑΝΑΛΑΜΠΕΣ (στίχοι τής ανοίξεως και τής κατανύξεως), Άθήνα χ.χ., σελ. 32.

Ο ποιητής μās είναι γνωστός εδώ και πολλά χρόνια, ως θεολόγος και διευθυντής του περιοδικού «Χριστιανικές πεννιές», που από δεκαετίες εκδίδεται στην Άθήνα. Ποιήματά του (έκτος από τὸ ώραίο περιοδικὸ που εκδίδει και διευθύνει ὁ ἴδιος με κόπους και δαπάνες προσωπικές), ἔχει δημοσιεύσει και σε άλλα πνευματικά περιοδικά, με τὸ ψευδώνυμο *Άπόστολος Γαλήνης*. Άλλα πνευματικά και θρησκευτικά μελετήματα και βιβλία του ἔχουν εκδοθεῖ με τὸ πραγματικό του ὄνομα (Στυλ. Μπαϊρακτάρης). Τὰ περισσότερα βιβλία τοῦ φίλου θεολόγου και ποιητοῦ ἔχουν ως πιδ ἀγαπημένο θέμα τους τὴν Άγία Γραφή, τὴν κυκλοφορία και διάδοσή της, τὴς μεταφράσεις της κ.λπ. Αυτό φαίνεται και στο περιοδικό του, ἀλλὰ και στα ποιήματά του, που πρόσφατα κυκλοφορήθηκαν με τὸν τίτλο «Άναλαμπές». Ἴδου ἓνα τετράστιχο από τὸ ποίημά του «Ὁ Λόγος σου» (σελ. 25):

...Τὸ μῆνυμά Σου, Κύριε, —λυτρωτικὸ τραγούδι—
σκορπίζει μὴν ἀπέραντη χαρὰ μες στὴν ψυχή.
Ἡ κάθε θλίψη γίνεται τῆς ἀνοιξης λουλούδι,
και τὸ μικρὸ παράπονο, ψαλμὸς και προσευχή...

Ὁ στίχος του, ἄλλοτε γοργὸς και βραχύς, ἄλλοτε γαλήνιος και μακρὸς, ἔχει κάτι από τὴ γαλήνη τῆς ποιητικῆς ψυχῆς του και τοῦ εἰρηνικοῦ μηνύματος τοῦ Κυρίου, που ἐνίοτε μεταφράζει σε σύγχρονο λόγο. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψει ὁ ἀναγνώστης νὰ δώσω ἄλλο ἓνα μικρὸ παράδειγμα ποιητικῆς μεταφράσεώς του από τὴν «Ὡδή τῆς Παρθένου Μαρίας» (Λουκ. α' 49-50), που μās τὴν προσφέρει σε πέντε τετράστιχα. Ἴδου τὸ β' τετράστιχο (σελ. 8):

...Ναί, μεγαλεῖα ἔκανε ὁ Δυνατὸς για μένα
και τ' Ὄνομά Του τ' ἅγιο χαρὰ τῶν εὔσεβων.
Τὸ πατρικὸ Του Ἐλεος από τὰ περασμένα
τὸ δίνει πάντα σε γενιές ἀνθρώπων εὐλαβῶν...

Τὰ ποιήματα τοῦ *Άποστ. Γαλήνη* ἔχουν τὸ χάρισμα νὰ εἶναι θεμεμμένα από τοὺς πνευματικούς λειμώνες τῆς Άγ. Γραφῆς, ἀλλὰ και προσφέρονται ως καλλιτεχνική και πνευματικὴ τροφή σε παραδοσιακὸ ρυθμὸ, με ὅλους τοὺς κανόνες τῆς παλιάς Στιχουργικῆς. Αυτό σημαίνει, πὼς μποροῦν τὰ περισσότερα (ἂν ὄχι ὅλα) ν' ἀπαγγελθοῦν σε πνευματικὲς συνάξεις ἢ γιορτὲς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων και νὰ φέρουν ἀγαθὰ μηνύματα και ἀποτελέσματα σε παιδιὰ κάθε ἡλικίας, μαζί μ' ἓναν ἀέρα αἰσιοδοξίας (σελ. 29):

...Σὲ λίγο πὰ κι ὁ ἥλιος θὰ χαθεῖ.
Μὰ ὕστερ' ἀπ' τὴ νύχτα, νέα μέρα.
Καινούργιος ἥλιος θ' ἀνατελεῖ, θὰ ὑψωθεῖ
και φῶς θὰ πλημμυρίσει τὸν αἰθέρα...

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Ε. Ν. Μόσχου, ΟΡΑΜΑΤΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ (λογοτεχνικά δοκίμια), Άθήνα 1995, σελ. 182.

Άκαταπόνητος ἐργάτης τοῦ πνεύματος, ὁ λογοτέχνης κ. *Εὐάγγελος Ν. Μόσχος*, μās πρόσφερε τελευταῖα ἓνα νέο τόμο με λογοτεχνικά δοκίμια. Χωρισμένος σε δύο μέρη ὁ τόμος, περιλαμβάνει τὰ *Ὁράματα* (δέκα μεγάλα δοκίμια για ἰσάριθμους νεοέλληνες ποιητὲς μας) και τὴς *Θεωρήσεις* (πέντε δοκίμια για ἰσάριθμους πεζογράφους μας — ἂν και τρεῖς από αὐτοὺς ἔχουν γράψει και ποιήματα: Καζαντζάκης, Τσάτσος, Κανελλόπουλος).

Ὁ κ. Μόσχος εἶν' ἓνας χριστιανὸς διανοητής, που ἀσχολεῖται χρόνια τώρα με τὴ λογοτεχνία, ἰδιαίτερα με τὸ λογοτεχνικὸ δοκίμιο. Ἐχει (πέρ' από τὴν πείρα, που κουβαλάει ἀρκετὰ χρόνια ως ἐπίσημος κριτικὸς τῆς «Νέας Ἐστίας») μὴ κριτικὴ ὀξύνοια και ἰκανότητα νὰ πιάνει τὴς ιδέες τῶν συγγραφέων που κρίνει από τὸ ξεκίνημά τους και τὴ ρίζα τους. Σκῆβει με πολλὴ ἀγάπη στο ἔργο τους και, συνήθως, βρίσκει κρυφὲς ἢ παραγνωρισμένες πλευρὲς τοῦ ἔργου τους ἢ συγκεκριμένων βιβλίων τους. Ἡ κριτικὴ του μέθοδος και πορεία ἔχει κάτι τὸ *φιλόανθρωπο*, που σε κάνει και σένα, ως ἀναγνώστη, νὰ ιδεῖς με ἀγάπη και τὸ ἔργο και τὸν ἄνθρωπο. Στὰ «Ὁράματα» ὑπάρχουν μελετήματα για τοὺς Σικελιανὸ, Ἄθανα, Πρεβελάκη, Παπαδίτσα, Θεοτοκά, Μυριβήλη, Κότσιρα, Βρεττάκο, Βαρβιτσιώτη, Τσάτσου και Βερίτη. Στὴς «Θεωρήσεις» μās μιλά για τὴν Π. Δέλλα, τὸν Καζαντζάκη, τὸν Κ. Δ. Τσάτσο, τὸν Π. Κανελλόπουλο και τὸν Π. Μικρό. Στὸ τέλος ὑπάρχει ἓνα βιβλιογραφικὸ σημείωμα, ὅπου φαίνονται οἱ πρώτες δημοσιεύσεις τῶν κειμένων, καθὼς κ' ἓνα χρῆσιμο Εὐρετήριο τῶν ποιημάτων.

Παραθέτω ἐδῶ μὴ μικρὴ παράγραφο από τὸ δοκίμιο του για τὸν Μυριβήλη και, συγκεκριμένα, για ἓνα πολὺ λίγο γνωστὸ ἔργο του: Τὸ «Τραγούδι τῆς γῆς», με πολλὰ πεζὰ τραγούδια (α' ἐκδ. 1937, β' 1956). Ὁ συγγραφέας μας δὲν κρύβει τὸν παγανισμό τοῦ Μυριβήλη, οὔτε τὴν ἀπόσταση που τὸν χωρίζει από τὴ γνήσια χριστιανικὴ Πίστη. Ὡστόσο, τὸν προσεγγίζει με ἀγάπη και ὑπογραμμίζει τὴς λογοτεχνικὲς ἀρετὲς του και τὴν ἔξοχη γλώσσα του: «Τὸ πνεῦμα που διαπερνά τὸ "Τραγούδι τῆς γῆς", αὐτὴ τὴ διαδοχικὴ λυρικὴ καταγραφή τῶν σκέψεων και τῶν χτύπων τῆς καρδιάς τοῦ ποιητῆ μπροστὰ στο διαρκὸς ἀνανεούμενο και ἀενάως δημιουργούμενο θαῦμα τῆς ζωῆς, εἶναι γεμάτο συλλήψεις και ὀράματα, με λυρικά διατυπωμένους διαλογισμούς ἀπέναντι στον κόσμο που μās περιβάλλει, και ὄλ' αὐτὰ μέσα σ' ἓνα κλίμα ἐναγώνιας ἀναζήτησης τοῦ Θεοῦ. Ἐνας κρουνοὸς λυρισμοῦ ρεεῖ ὀρμητικά μες στὴς σελίδες τοῦ "Τραγουδιοῦ τῆς γῆς", τιθασευόμενος ὅμως από τὴ ζωηρόχρομη, τὴν καλοδοουλεμένη, τὴν καλὰ μαστορεμένη, τὴν ποιητικὴ γλώσσα τοῦ Μυριβήλη. Ὁλος ὁ ψυχικός του κόσμος ξεχύνεται ἀφειδώλευτα στὴς σελίδες του, στὴν προσπάθειά του ν' ἀποκρυσταλλώσει, στα πεζὰ αὐτὰ τραγούδια του, τὴν πεμπουσία τῆς ποιητικῆς ἰδιοσυγκρασίας του».

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΑΡΥΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)

Ἄριθμ. Πρωτ. 1742
Διεκπ. 829 Ἀθήνησι τῇ 4ῃ Ἰουλίου 1996

Πρὸς
τὴν Διεύθυνσιν
τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Παρ' ἡμῖν.

Ἐκ Συνοδικῆς ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 6.6.1996, διαπέμπομεν ὑμῖν συνημμένως ὧδε, τὴν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης Παγγαίου ψηφισθεῖσαν καὶ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου ἐγκριθεῖσαν τροποποίησιν τοῦ Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς, καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ καθ' ὑμᾶς Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» συνωδᾶ ταῖς διατάξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Νόμου 590/1977.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Διαυλείας Δαμασκηνός

Κοινοποιήσεις:

1. Ἱερὰν Μητρόπολιν Δράμας. Εἰς Δράμαν.
2. Ἱερὰν Μονὴν Εἰκοσιφοινίσσης Παγγαίου (Διὰ τῆς Ἱ. Μ. Δράμας).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΑΜΑΣ

Ἄριθμ. Πρωτ. 191 Ἐν Δράμα τῇ 3ῃ Μαΐου 1996

Πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Εἰς Ἀθήνας

Διαβιβάζομεν ὑμῖν συνημμένως τὸ ὑπ' ἀριθ. 1/2-5-1996 πρακτικὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης Παγγαίου καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 190/6-5-1996 ἐγκρισὶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τὴν ἐγκρισὶν τοῦ ἀνωτέρω πρακτικοῦ.

Ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφός
† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΑΜΑΣ
Ι. ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΙΚΟΣΙΦΟΙΝΙΣΣΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ Νο 1

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Εἰκοσιφοινίσσης σήμερον τὴν δευτέραν (2) τοῦ μηνὸς Μαΐου τοῦ ἔτους 1996 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 5 μ.μ., προσκλήσει τῆς Ἠγουμένης Ἀλεξίας Μοναχῆς, συνήλθεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Συνεδριάσεων αὐτῆς, τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον, ἀποτελούμενον ἀπὸ τὰς Μοναχὰς Νεκταρίαν, Μαρκέλλαν καὶ Θεοδούλην καὶ εὐρεθὲν ἐν ἀπαρτίᾳ, ἄρχεται ἡ συνεδρίασις.

Θέμα: «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 11, παράγρ. 1 καὶ τοῦ ἄρθρου 14 παράγρ. 1 τοῦ Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Εἰκοσιφοινίσσης».

Ἡ Ἠγουμένη, εἰσηγουμένη τὸ θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἔθεσεν ὑπ' ὄψει τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου σχετικῶς μὲ τὸ ἀνωτέρω θέμα, ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη νὰ ἀντικατασταθοῦν τὰ ὡς ἄνω ἄρθρα διὰ τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ἐκάλεσε τὸ Συμβούλιον ν' ἀποφασίσῃ σχετικά.

Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον, μετὰ διαλογικὴν συζήτησιν, ἰδὸν δὲ μετὰ προσοχῆς τὸ ἐν λόγῳ θέμα

Ἀποφασίζει ὁμοφώνως

Ἐγκρίνει τὴν πρότασιν τῆς Ἠγουμένης περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 11, παράγρ. 1 καὶ τοῦ ἄρθρου 14 παράγρ. 1 τοῦ Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Εἰκοσιφοινίσσης μὲ τὸ κάτωθι περιεχόμενον:

1. Ἄρθρον 11, παράγρ. 1: «Ἡ ἐγγεῖος περιοχὴ ἢ περιλαμβανομένη ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς μετὰ τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων, οὔσα καταγεγραμμένη ἐν τῷ Κτηματολογίῳ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἥτις τυγχάνει ἀναπαλλοτριώτος».

2. Ἄρθρον 14, παράγρ. 1: «Ἡ ἐγγεῖος περιοχὴ ἢ περιλαμβανομένη ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς μετὰ τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων, οὔσα καταγεγραμμένη ἐν τῷ Κτηματολογίῳ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἥτις τυγχάνει ἀναπαλλοτριώτος».

Ἔτερα ἀκίνητα αὐτῆς (ἀγροκτῆματα, οἰκῆματα κ.λπ.), ὡσαύτως τὰ τυχόν ἀνήκοντα εἰς Ἀδελφὰς ἀκίνητα καὶ μετὰ τὴν κουρὰν περιελθόντα εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν κατὰ τὸν Νόμον καὶ τὰ ἐκ δωρεᾶς τοιαῦτα. Ἄπαντα ταῦτα δύνανται νὰ ἐκποιηθῶσι κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, ἀνα-

λόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῇ ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου».

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν Πρακτικὸν καὶ ὑπογράφεται ὡς ἔπεται.

Ἡ Ἡγουμένη

Τὰ Μέλη

Ἄκριβες ἀντίγραφον

Ἐν τῇ Ἱ. Μ. Εἰκοσιφοινίσσης τῇ 2 Μαΐου 1996

Ἡ Ἡγουμένη
Ἄλεξία Μοναχὴ

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ**

**ΙΕΡΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ΜΟΝΗ
ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ
ΚΑΡΕΑ - ΠΕΝΤΕΛΙΚΟΥ**

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16ῃ Ἰουλίου 1996

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 264

Ἐν Καρέα σήμερον τὴν 16ην Ἰουλίου 1996 ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 9ην π.μ. ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Καρέα συνήλθε, προσκλήσει τῆς Καθηγουμένης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὁσ. μοναχῆς Εὐδοκίας, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, συγκεκριμένον ἐκ τῆς ὡς ἄνω Καθηγουμένης καὶ τῶν Συμβούλων ὁσ. μοναχῶν Εἰρήνης, Συγκλητικῆς, Χαριτίνης καὶ Δομνίκης τὸ ὁποῖον, ἔχον ὑπ' ὄψει τὴν ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἀδελφότητος, ἥτις συνήλθε τὴν 15ην Ἰουλίου 1996 καὶ οὕσα ἐν ἀπαρτίᾳ καὶ ἐν ἀπολύτῳ πλειοψηφίᾳ, διεμόρφωσε τὸ ἄρθρον ἕξ (6) τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, οὕτω:

Ἄρθρον 6

«Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ὡς διοικητικὸν σῶμα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέλη, ἔφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐχουσῶν δικαίωμα ψήφου εἶναι

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ

Κατόπιν Συνοδικῆς ἀποφάσεως ἀνακαλεῖται τὸ εἰς τὸ τεύχος τῆς 1-15 Ἰουλίου 1996 τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» δημοσιευθὲν Καταστατικὸν τῆς ἐν Θήβαις Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Σταυροῦ, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

μικρότερος τῶν δέκα (10), καὶ ἀπὸ πέντε μέλη, ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐχουσῶν δικαίωμα ψήφου εἶναι ἀνώτερος τῶν δέκα (10), συμπεριλαμβανομένης πάντοτε καὶ τῆς Ἡγουμένης ὡς προέδρου»,

εὐσεβάστως παρακαλεῖ τὸν Σεπτὸν Ποιμενάρχην ἡμῶν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ.κ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ ὅπως ἐγκρίνη τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν καὶ εὐλογῆσιν διὰ τῶν πατρικῶν Αὐτοῦ εὐχῶν, ἐνεργήσῃ δὲ πᾶσαν περαιτέρω διαδικασίαν πρὸς δημοσίευσιν τούτου εἰς τὸ Δελτίον «Ἐκκλησία».

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις καὶ ὑπογράφεται τὸ παρὸν ὡς ἔπεται.

Ἡ ΗΓΟΥΜΕΝΗ
Εὐδοκία μοναχὴ

Αἱ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ
Εἰρήνη μοναχὴ
Συγκλητικὴ μοναχὴ
Χαριτίνη μοναχὴ
Δομνικὴ μοναχὴ

Ἄκριβες ἀντίγραφον

Ἐν Καρέα τῇ 16ῃ Ἰουλίου 1996

Διὰ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Ἡ Ἡγουμένη
Εὐδοκία μοναχὴ

**ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ -
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ
καὶ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ**

- * ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ (Μητροπ. Πισιδίας Μεθοδίου Φούγια).
- * ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Ἀποστολικῶν Πατέρων μέχρι τῆς πώσεως τοῦ Βυζαντίου (Μητροπ. Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἀντωνίου).
- * ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΕΩΡΟΣ - Ἡ Ρωμαϊκὴ Ἰδέα καὶ τὸ ὄραμα τῆς Εὐρώπης (Πρωτοπρ. Γεωργίου Μεταλληνοῦ).
- * Οἱ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ καὶ ἰδιαίτερα στὸ θέμα ἐκλογῆς μητροπολιτῶν (Ἄδρατος καὶ ὄρατος πόλεμος), (Καθηγ. Παναγ. Μπούμη).
- * ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΑΝΟΗΣΗ. Ἡ φιλοσοφία τῶν Πατέρων (Καθηγ. Ἀθαν. Δεληγωστόπουλου).

**ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

- ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ -

Κατόπιν τής από 7.12.1988 απόφασεως τής Διαρκούς Ίερας Συνόδου περί γνωστοποίησης τών εκάστοτε τελεσιδικών, όριστικών και άμετακλήτων αποφάσεων τών Συνοδικών Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων, ανακοινούται ότι:

1. Δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 8/1996 απόφασεως του Πρωτοβαθμίου διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου, ό Ίεροδιάκονος Σάββας Σιδηρόπουλος του Σάββα, κληρικός τής Ίερας Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου, άπηλλάγη ένεκεν άμφιβολιών τής κατ' αυτού κανονικής κατηγορίας.

2. Δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 9/1996 απόφασεως του Πρωτοβαθμίου διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου, έπεβλήθη επί άντικανονικούς παραπτώμασι εις τόν Πρεσβύτερον Άβραάμ Κεμεντζίδη του Άποστόλου, κληρικόν τής Ίερας Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης, ή ποινή τής καθαιρέσεως έκ του ύψηλου τής Ίερωσύνης ύπουργήματος και τής έπαναφοράς αυτού εις τήν τάξιν τών λαϊκών.

3. Δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 3/1996 απόφασεως του Δευτεροβαθμίου διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου, έπεκυρώθη ή δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 7/1996 απόφασεως του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου έπιβληθείσα επί άντικανονικούς παραπτώμασι εις τόν Πρεσβύτερον Νέστορα Παππά του Ίωάννου, κληρικόν τής Ίερας Μητροπόλεως Δημητριάδος, ποινή τής διετούς άργίας από πάσης Ίεροπραξίας δίχα στερήσεως τών άποδοχών αυτού.

Αί άνωτέρω αποφάσεις κατέστησαν τελεσιδικοί, όριστικοί και άμετάκλητοι, συνψδά ταίς διατάξεσι του άρθρου 151 του Νόμου 5383/1932 «Περί Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων και τής πρό αυτών διαδικασίας» ως τίθενται και ίσχύουσι κατά τά σαφώς όριζόμενα ύπό τής παραγρ. 1 του άρθρου 44 του Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος».

Έκ τής Αρχιγραμματείας τής Ίερας Συνόδου

Άρχιεπισκοπή Άθηνών

Έχοντες ύπ' όψει τάς διατάξεις τών άρθρων 37, πργρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος», ως και τάς διατάξεις τών άρθρων 33 και 34 του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου, ίνα προβώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου προς πλήρωσιν κενής θέσεως τακτικού Έφημερίου έν τώ Ίερώ Ναώ

Άγίας Τριάδος Άμπελοκήπων

καλούμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τήν Έφημεριακήν ταύτην θέσιν και έχοντας τά ύπό του άρθρου 34/1α του αυτού ως άνω Κανονισμού προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσίευσως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Άθήναις τή 7η Αύγουστου 1996

† Ό Άθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Έχοντες ύπ' όψει τάς διατάξεις τών άρθρων 37, πργρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκ-

κλησίας τής Ελλάδος», ως και τάς διατάξεις τών άρθρων 33 και 34 του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου, ίνα προβώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου προς πλήρωσιν κενής θέσεως τακτικού Έφημερίου έν τώ Ίερώ Ναώ

Άγίου Γεωργίου Ζωγράφου

καλούμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τήν Έφημεριακήν ταύτην θέσιν και έχοντας τά ύπό του άρθρου 34/1α του αυτού ως άνω Κανονισμού προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσίευσως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Άθήναις τή 7η Αύγουστου 1996

† Ό Άθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Έχοντες ύπ' όψει τάς διατάξεις τών άρθρων 37, πργρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος», ως και τάς διατάξεις τών άρθρων 33 και 34 του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου, ίνα προβώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου προς πλήρωσιν κενής θέσεως τακτικού Έφημερίου έν τώ Ίερώ Ναώ

Άγίου Γεωργίου Χαλανδρίου

καλούμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τήν Έφημεριακήν ταύτην θέσιν και έχοντας τά ύπό του άρθρου 34/1α του αυτού ως άνω Κανονισμού προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσίευσως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Άθήναις τή 7η Αύγουστου 1996

† Ό Άθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Έχοντες ύπ' όψει τάς διατάξεις α) τών άρθρων 38, παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν.Δ. 1398/1973, γ) του Ν. 673/1977 ως και τήν ύπ' άριθ. 2799/ 16.12.1982 Άπόφασιν Ήμών «Περί κατανομής τών οργανικών θέσεων Διακόνων εις Ένοριακούς Ίερούς Ναούς τής Ίερας Αρχιεπισκοπής Άθηνών», και προκειμένου, ίνα προβώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου προς πλήρωσιν τής κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τώ Ίερώ Ναώ

Άγίου Διονυσίου Άρεοπαγίου

καλούμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τήν Διακονικήν ταύτην θέσιν και έχοντας τά ύπό του άρθρου 34/1α του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού, «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσίευσως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Άθήναις τή 7η Αύγουστου 1996

† Ό Άθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Έχοντες ύπ' όψει τάς διατάξεις α) τών άρθρων 38, παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν.Δ. 1398/1973, γ) του Ν. 673/1977 ως και τήν ύπ' άριθ. 2799/ 16.12.1982 Άπόφασιν Ήμών «Περί κατανομής τών οργανικών θέσεων Διακόνων εις Ένοριακούς Ίερούς Ναούς τής Ίερας Αρχιεπισκοπής Άθηνών», και προκειμένου, ίνα προβώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου προς πλήρωσιν τής κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τώ Ίερώ Ναώ

Ἁγίας Φιλοθέης, Δήμου Ἁγίας Φιλοθέης καλούμεν τοὺς βουλευμένους, ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/1α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῃ Αὐγούστου 1996

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38, παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2799/ 16.12.1982 Ἀπόφασιν Ἡμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἑνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Κωνσταντίνου Ἡλιουπόλεως καλούμεν τοὺς βουλευμένους, ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/1β τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῃ Αὐγούστου 1996

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Ἁγίου Νικολάου Ἀρετσοῦς καλούμεν τοὺς βουλευμένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καλαμαριᾷ τῇ 26ῃ Ἰουνίου 1996

† Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίων Ἀποστόλων Λειβαδοχωρίου καλούμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Τρικάλαις τῇ 27ῃ Ἰουνίου 1996

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας

τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Κοιμήσεως Θεοτόκου Παλλήνης καλούμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Σπάτᾳ τῇ 2α Ἰουλίου 1996

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀργολίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τοῦ Νόμου 673/1977 (ἄρθρ. 1 ἐδ. β' καὶ 3), β) τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ Νόμου 817/1978 καὶ γ) τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος 582/2.7.1980 «περὶ κατανομῆς θέσεων Ἱεροκλήρων εἰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», καλούμεν τοὺς βουλευμένους ἀγάμους Κληρικούς τῶν δύο πρώτων βαθμῶν τῆς Ἱερωσύνης ἔχοντας Δίπλωμα Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τὰ ἄλλα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς Προκηρύξεως ταύτης εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν διὰ τὴν κάλυψιν τῆς κενῆς (Β') θέσεως Ἱεροκλήρου ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀργολίδος.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 9ῃ Ἰουλίου 1996

† Ὁ Ἀργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Ζωοδόχου Πηγῆς Δαλαμανάρας Ἀργους, 2) Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Φιχτίων Ἀργους, 3) Ἁγίου Δημητρίου Σχινοχωρίου Ἀργους καὶ 4) Ἁγίου Παντελεήμονος Μυκηνῶν Ἀργους καλούμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 15ῃ Ἰουλίου 1996

† Ὁ Ἀργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Ἀγ. Κων/νου καὶ Ἐλένης Ναυπλίου, 2) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀργους, 3) Ἁγίου Βασιλείου Ἀργους, καὶ 4) Ἁγίου Νικολάου Ἀργους

καλούμεν τοὺς βουλευμένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 21ῃ Αὐγούστου 1996

† Ὁ Ἀργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν.

673/1977 και προκειμένου ίνα προβώμεν εις ανακήρυξιν ύποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

α) Εὐαγγελιστρίας Ν. Ἰωνίας καὶ β) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Βόλου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ίνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νεομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Βόλῳ τῆ 15ῃ Ἰουλίου 1996

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀλωνίων

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῆ 15ῃ Ἰουλίου 1996

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις:

Α. τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἁγ. Ἀθανασίου Γαλατσάδων Ἰστιαίας, 2) Ἁγ. Παντελεήμονος Καμματριάδων Ἰστιαίας, 3) Ἁγ. Δημητρίου Ἀρτεμισίου, 4) Ἱωάννου Πολυλόφου, 5) Ἁγ. Ζώνης Ἀμελάντων, 6) Ἁγ. Ἀθανασίου Δαφνουσῆς, 7) Κοιμῆσεως Θεοτόκου Ἀμφιθέας, 8) Ἁγ. Ἱωάννου Κοτσικιάς, 9) Ἁγ. Τριάδος Σίμιας, 10) Ζωοδ. Πηγῆς Τσοῦκας, 11) Κοιμ. Θεοτόκου Σκοπέλου, 12) Ἁγ. Βαρβάρας Χαλκίδος, 13) Ἁγ. Νικολάου Ἄνω Βάθειας, 14) Ἁγ. Ἀναργύρων Λ. Αἰδηψοῦ, 15) Ἁγ. Νικολάου Χαλκίδος (β' καὶ γ' θέσεις), 16) Τριῶν Ἱεραρχῶν Σκιάθου, 17) Γεν. Θεοτόκου Σκιάθου, 18) Ἁγ. Νικολάου Ἄλωνήσου, 19) Ἁγ. Ἀναργύρων LIDNER - Μάνικα - Χαλκίδος, 20) Ἁγ. Παρασκευῆς Καλλιθέας, 21) Ἁγ. Παρασκευῆς Κουρκουλῶν, 22) Ἁγ. Ἀναργύρων Χρόνιας

Β. Διακόνων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἁγ. Νικολάου Χαλκίδος, 2) Ἁγ. Ἀναργύρων Λ. Αἰδηψοῦ, καὶ 3) Κοιμ. Θεοτόκου Βασιλικοῦ καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χαλκίδῃ τῆ 15ῃ Ἰουλίου 1996

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Νικολάου Ριφίου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῆ 16ῃ Ἰουλίου 1996

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίας Παρασκευῆς Πραμάντων

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἄρτῃ τῆ 22ῃ Ἰουλίου 1996

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Παγκρατίου Καλαβρύτων καὶ 2)

Ἁγίου Γεωργίου Γουμενίσσης Καλαβρύτων

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Αἰγίῳ τῆ 26ῃ Ἰουλίου 1996

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ίνα προβώμεν εις ανακήρυξιν ὑποψηφίῳ πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῷ

Ἁγίας Βαρβάρας Παμφίλων καὶ Ἁγίου Γεωργίου Πολυχνίτου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ίνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νεομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῆ 13ῃ Αὐγούστου 1996

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Μεγίστων Ταξιαρχῶν Ροδολεΐβους Σερρών, 2) Κοιμῆσεως Θεοτόκου Ροδολεΐβους Σερρών, 3) Ἁγίου Γεωργίου Νέας Ζιχνῆς, 4) Τιμίου Σταυροῦ Παλαιοκώμης Σερρών καὶ 5) Ἁγίου Γεωργίου Δομήρου

καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα (Α' ή Β' κατηγορίας), όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης υποβάλωσιν ήμίν τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τών άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Ν. Ζίχνη τή 26η Αύγουστου 1996

† Ο Ζιχνών και Νευροκοπίου ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ίερά Μητρόπολις Μηθύμνης

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις: α) τών άρθρων 38, παράγρ. 2 και 67 τού Ν. 590/1977, β) τού Ν. Δ. 1398/1973, γ) τού Ν. 673/1977 και προκειμένου ίνα προβώμεν είς ανακήρυξιν ύποψηφίου πρός πλήρωσιν τής κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τώ ί. ναψ

Άγίου Ιωάννου Καλλονής

καλούμεν τούς βουλομένους ίνα καταλάβωσι τήν Διακονικήν ταύτην θέσιν και έχοντας τὰ ύπό τού ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης υποβάλωσιν ήμίν τὰ νομοσυσμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Έν Καλλονή τή 30η Αύγουστου 1996

† Ο Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Πατρών

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις τού άρθρου 38 παρ. 2 τού Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος» και τών άρθρων 33 - 37 τού ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού τής Ίεράς Συνόδου «Περί ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τās κενάς οργανικές θέσεις τακτικών εφημερίων τών Ίερών Ναών

1) Άγίου Γεωργίου Ίεών, 2) Άγίου Βασιλείου Βραχνείκων, 3) Άγίου Γεωργίου Ρίου, 4) Άγίου Άθανασίου Λάκκας, 5) Άγίου Νικολάου Σελλών, 6) Άγίας Άννης Άραβωνίτσης και 7) Ταξιαρχών Κούμπερι, και διακόνων τών Ίερών Ναών

1) Παντανάσσης Πατρών, 2) Παντοκράτορος Πατρών καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης υποβάλωσιν ήμίν τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τών άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Πάτραις τή 10η Σεπτεμβρίου 1996

† Ο Πατρών ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Κυδωνίας και Άποκορώνου

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Διά τής ύπ' άριθμ. 19/1996 Πράξεως ήμών προκηρύσσομεν τās Έφημεριακές θέσεις: 1) Άγίου Νεκταρίου Κάτω Σούδας Κυδωνίας, 2) Άγίου Παντελεήμονος Μ. Τσίχου, 3) Άγίου Στυλιανού Κλαδισού, 4) Γενεσίου τής Θεοτόκου Βλαχερωνίτισσης, 5) Άγίου Γεωργίου Δρακώνας, 6) Άγίου Ιωάννου τού Θεολόγου Κάμπων, 7) Άγίας Τριάδος Κορακιών Κυδωνίας, 8) Άγίας Τριάδος Προβάρματος Στύλου, 9) Άγίων Άποστόλων Βαφέ, 10) Άγίας Τριάδος Καλαμιτο. Άλεξάνδρου και 11) Μεταμορφώσεως τού Σωτήρος Ξηροστερνίου Άποκορώνου και προσκαλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νά καταλάβουν αυτάς, όπως ενεργήσουν τὰ νόμιμα διά τὰ περαιτέρω.

Έν Χανίοις τή 3η Σεπτεμβρίου 1996

† Ο Κυδωνίας και Άποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τηλ. και Fax 72.18.308

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΤΡΟΠΗ

† Ο Άθηνών και πάσης Ελλάδος ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ο Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ο Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ο Ναυπάκτου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Όμότ. Καθηγ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Άρχων Διδάσκαλος τού Ευαγγελίου τής Μ.Χ.Ε.

Τακτικόν Μέλος τής «Ευρωπαϊκής Άκαδημίας τών Έπιστημών και τών Τεχνών»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ο Πατριάρχης Παρθένιος Γ'.

Η Δ. Ι. Σύνοδος τής 140ής Περιόδου.

Τελικός Πίναξ ύποψηφίων πρός έγγραφην είς τόν κατάλογο των πρός άρχιερατείαν έκλογίμων.

Μητροπ. Άξώμης Πέτρου, Έπικήδειος λόγος είς τόν Άλεξάνδρείας κυρόν Παρθένιον Γ'.

Μητροπ. Ν. Ίονίας και Φιλαδελφείας Κωνσταντίνου, Υπόμνημα είς τόν Κανόνα τής έορτής Ύψώσεως τού Τιμ. Σταυρού.

Μητροπ. Ναυπάκτου και Άγίου Βλασίου Ιεροθέου, Το «τί» και τó «πώς» τής ορθοδόξου θεολογίας.

Η έκλογή τού νέου Άρχιεπισκόπου Άμερικής.

Ίεράς Συνόδου, Έγκύκλια Σημειώματα.

Άρχιμ. Νικολάου Ι. Πρωτοπαπά, Τα έγκαίνια τού Μητροπολιτικού Συγκροτήματος τής Ι. Μητρ. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής.

Άρχιμ. Τιμοθέου Ρωμανά, Τα έγκαίνια τού ίερού ναού έν τή κοινότητι Νίκου Μπελογιάννη Ούγγαρίας.

Άρχιμ. Μακαρίου Βαργλά, Η «νέα τάξη πραγμάτων» και τó χρέος τής θρησκείας στόν 21ο αιώνα.

Άρχιμ. Άθαν. Χατζόπουλου, Η Όρθόδοξη παρουσία στό Οικουμενικό Ίνστιτούτο τού Bossey.

Αίδεο. Άναστασίου Δ. Σαλαπάτα, Η Έλληνική Όμογένεια τής Μεγάλης Βρετανίας.

Παρατηρήσεις και Σχόλια.

Έκκλησιαστικά Χρονικά.

Βιβλιοκρισία.

Πράξεις ουστάσεως Έκκλησιαστικών Ίδρυμάτων.

Παράρτημα.